

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 38 / Hejmar 453 / Îlon 2019

Faşist ve darbeci iktidara karşı ısrarlı ve kesintisiz mücadeleyi yükseltelim

Kürt halkının önemli bir demokrasi mücadelesi birikimi vardır. Evet, düşman saldırgandır, her türlü zulmü yapıyor, tutukluyor, bu yönüyle baskısını artırıyor, bu doğru. Ama direnilmeden de hiçbir kazanım elde edilemez, Kürdistan'da yaprak bile kımıldamaz. Kürdistan'da en ufacık kazanım bile büyük bedeller ödenerek kazanılabilir.

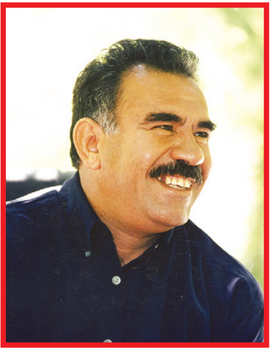
Bu bakımdan Kürt halkının on yıllara dayanan mücadele birikimine dayanılarak, on yıllara dayanan gelişmiş irade temelinde bu mücadelenin geliştirilmesi gerekir. Gençlerin ve kadınların mücadeleye daha da cesaretle atılması gerekiyor. Tüm sokakların, tüm mahallelerin direniş alanı haline getirilmesi gerekiyor. Böyle olursa faşizm geriletilebilir. Geriletme imkânı da vardır. Kürtler Türkiye'nin metropollerindedir; İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da, Antalya'da, Çukurova'dadır. Buralarda da Kürt gençleri demokrasi mücadelesine öncülük etmelidir.

Türkiye'deki halklarla birlikte demokrasi mücadelesine atılmalıdırlar. Oradaki demokrasi güçleriyle mahallelerde, sokaklarda ittifak yaparak faşizme karşı direnişi örgütlemeleri gerekir. Yapılması gereken budur. İttifakları her yerde geliştirmek gerekiyor. Kürtler sadece Kürdistan'da değil, metropollerde de önemli bir güce sahiptirler. Bu güçlerini yerel yönetim seçimlerinde görmüşlerdir. Demokrasi güçleriyle ittifak yaparlarsa faşizmi geriletebileceklerini görmüşlerdir.

>2-7

Yurtseverliğe dayanmayan bir insanlık anlayışı kozmopolitizmdir, sonsuz umutsuzluktur

Rêber Apo'nun Mart 1988 tarihli çözümlemesi

Yurtseverliğe dayanmayan bir insanlık anlayışı kozmopolitizmdir ve sonsuz umutsuzluktur. İnsanımızla en büyük ve tehlikeli bir tarzda oynamadır. İnsanlıkla sıradan bağımız varsa, kendimize sıradan saygımız varsa, bu konudaki çabalarımız bu biçimde özlü bir tarzda kendini kabul ettirdiğinde ancak bunun uğruna savaşma anlam bulabilir. Biz bütün insanlarımızı bu doğrultuya çekmedikçe, ölüm pahasına onları bu topraklarda tutmadıkça ve savaşımı sonuna kadar bu temelde kabul ettirmedikçe asla görevlerimizin başarısından bahsedemeyeceğimiz gibi, demokrasi ve sosyalist kurtuluş kavramlarını kirletmekten başka bir şey yapamamış oluruz.

>14-16

Demokratik siyaset alanının büyüme sorunları ve aşılma yolları

Xebat Andok

Başta Kürtler olmak üzere tüm demokratik kesimlere karşı soykırımcı rejim tam bir savaş halindedir. 'Çöktürme Eylem Planı' dediği plan, tam bir savaş planıdır. Planın detaylarına girildiğinde bunun ne denli özenle hazırlanmış bir topyekûn savaş planı olduğu çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Bu tablo görece yumuşak bir alan olan demokratik siyaset alanının bile soykırımcı rejim tarafından ne denli hedeflendiğini göstermektedir. Peki, bu kadar hedeflenen, tümden tasfiye edilmek istenen böylesi bir alan gerçekte ne yapmalı? Dahası bu alan bu kadar önemsendiğinin, tasfiye edilmek için kendisine yönelik gerçek bir savaş açıldığının ne kadar farkında? Kürdistan'ın özgürlüğü, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesinde bu alana düşen görev ve sorumluluklar neler?

>10-13

Şimdi değişim ve özgürlük zamanı sen de ayağa kalk

Ronahi Serhad

Demokratik bir sistem kurulmazsa kadınların yaşamı değişmeyecektir. Yine demokratik bir sistem olmazsa, her zaman Kürtler yalnız kalarak ve yalnızlaştırılarak hep hedefte tutulacaktır. Demokratik çözüm ve onun sistemi de ancak kadının yoğun inşa aklı, kararlı istemi ve gücüyle gerçekleşecektir.

Bu anlamda hamle, askeri savunma güçlerini büyütmeyi, derinleşmeyi, toplumsal politikayı toplumsal değişim gücü olarak ortaya çıkarmak kadar inşayı kapsamaktadır. Zaten hiçbir eylem tek başına kalıcı sonuçlar yaratmaz. Eylemlerin sürekliliği bile onu ihtiyaç olarak görenlerin arzulamasını ister. Bu arzuyu süreklileştirmek ideolojik-politik bilinç gerektirir. Kadınlar bu bilinçle hareket ederek tüm toplumu odaklamak istemektedir. Bu da sürekli bir örgütlenme içinde olmayı, her alanda örgütlenme düzeyini genişletmeyi, derinleştirmeyi gerektirmektedir. Çünkü bu dönem bizim, bu çağ bizim. Biz kendi zamanımızın aktörüyüz.

>17-18

Katoların kara kışında 53 günlük direniş -II-

Tofan Dersim/Pirdoğan Kemal >26-27

Devrimci sanatçı sözü, sesi ve kendisi tarih olandır

Dilzar Dilok >19-21

Enternasyonalizm ve devrimci önderlik sorunu

Şehit Bager Rosa (Michael Panser)

Özgürlük için her arayış, derin anlama için her girişim sizi kaynağa götürmek durumundadır. Bizi de arayışımız, insanlığın ilk büyük devriminin mekânına; kültürün kaynağına; dil devrimi, düşünce ve yerleşik hayatın başladığı coğrafyaya, yani Mezopotamya'ya getirdi. Kürdistan'ın dağlarında, yaylalarında ve şehirlerinde, devrimci enternasyonalizm geleneğinin devam etmekte olduğunu öğrendik.

Buradaki sosyalist toplum mücadelesi, kadının gücü ve ana tanrıça kültürünün hâkim olduğu kadim doğal toplumun direnişiyle doğrudan ilişki içerisindeydi. Bunun da ötesinde, PKK'nin mücadelesi ve Önder Abdullah Öcalan şahsında, klasik sol hareketlerin sınırlarını oldukça aşan derin bir devrimci önderlik ile karşılaştık. Bu da bizde gerçek bir devrimci yaşam olasılığını somutlaştırdı.

>22-25

Demokratik halklar devrimi Kürdistan merkezli gelişiyor

Duran Kalkan

Bugün Kürdistan'da gündeme gelen devrimciliği başkalarıyla kıyaslamamak lazım. Başka halkların, geçmiş süreçlerin devrimci ölçüleriyle karşılaştırmamak gereklidir. Bu kıyaslama ve karşılaştırma bizi yanlışa götürebilir. Onların bir tekrarı değiliz, kuşkusuz onlardan kopuk da değiliz.

İnsanlık tarihinden, tarihsel-toplum gelişiminden kopuk değil, onun günümüzdeki somutlaşmasıyız. Ama birebir geçmiş tarihsel süreçte yaşananların tekrarı da değiliz, taklit edeni de değiliz. Dolayısıyla da onlar gibi olmak istememeliyiz. Öyle olmak ileri bir durum değildir. Geride kalmayı, gelişme sağlamamayı, ileriye götürmemeyi getirir. Biz öyle olmamalıyız. O tarz kıyaslamalar olmamalıdır. Bir kıyaslama yapacaksak bunu Önderlik gerçeği ile yapmalıyız.

>8-9

Darbe mekaniğini tetikleyen temel etken Kürt sorununun çözümsüzlüğüdür

Mustafa Karasu

Türkiye tarihi, darbeler tarihidir. Özellikle Osmanlı İmparatorluğu'ndan sonraki tarihi böyle tanımlamak lazım. Osmanlının, son döneminde çok uluslu, çok kültürlü devlet olma yerine giderek ulus devlet olması ve siyasal iktidarın oturduğu dengelerin farklılaşması Türkiye'de darbeler tarihini başlatmıştır. Osmanlı döneminde de saray içi darbeler olmuştur; padişahlara karşı vezirlerin kellesini isteme biçiminde darbeler, isyanlar ortaya çıkmıştır. Aslında Osmanlı devleti siyaset olarak Bizans'ın üzerine oturmuştur, -'Bizans entrikaları' derler,- Bizans entrikalarıyla Doğu'nun kurnazlığı, oyunları iç içe geçmiştir. Doğu demek, devlet demektir. En eski devletler burada olduğu gibi, iktidar oyunları da esas olarak burada şekillenmiştir. Bu yönüyle Osmanlı'da da iktidar içi oyunlar vardır. Ama tümden devlet sistemini değiştirecek, devlet sistemine yönelik keskin darbeler tarihini İttihat ve Terakki Cemiyeti'yle başlatmak gerekir.

İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin 1908'de padişahı devirmesi söz konusudur. Bu darbe diğer halklara, kültürlere yönelik yok edici bir yaklaşımdan çok, Osmanlı'ya karşı burjuva bir yaklaşımla, artık eski hanedan sistemini değiştirip, biraz Batı kökenli bir devlet kurmak temelinde yapılmıştır. Burjuva devletlerinin yükselişe geçmesi, Osmanlı'nın bu burjuva devletler karşısında gerilemesi sonucu, Avrupa'daki Aydınlanma'dan, burjuva iktidarı olma gerçeğinden, yeni siyasal ve yeni ordu sisteminden etkilenenler Osmanlı'yı değiştirmek istemişlerdir. 1908 Jön Türk Devrimi denen, aslında İttihat ve Terakki'nin merkezinde olduğu darbe böyle bir karakterdedir. 1908'de Abdülhamit tahttan indirilmiş ama 1909'da yine Osmanlı sistemini isteyen, burjuva anlayışa karşı olan kesimler bir ayaklanma yapmışlardır. Yine, asker içindeki İttihat ve Terakkiciler ta Trakya'dan İstanbul'a gelerek bu isyanı bastırmışlardır.

Darbelerin ilk geleneği biraz da böyle başlamıştır. Bu darbelerde de esas rol alan ordudur. Hem Abdülhamit'in devrilmesinde hem de 1909'da çıkan isyanın bastırılmasında İttihat ve Terakki'nin etkisi vardır. Zaten 1876'daki ilk Meşrutiyet de, hem ordu içinde hem de dışındaki belli kesimlerin etkisiyle ilan edilmiştir. Aslında 1914'de Osmanlı'nın savaşa girmesi de yine bir darbe biçiminde gerçekleşmiştir. Tüm Osmanlı yönetiminin, padişahın böyle bir savaş içine girme hazırlığı yoktur ama o zaman İttihat ve Terakki geleneğinden gelen nazırlar Almanya'nın kazanacağını düşünerek emrivakilerle Osmanlı'yı savaş içine sokmuşlardır. Amaçları da, güçlü Almanya'yla birleşerek Rusya'yı yenilgiye uğratıp Balkanlar'da yeniden kendilerini etkin kılmaktır. Ancak Birinci Dünya Savaşı onların istediği gibi sonuçlanmadı. Osmanlı yenilgi ve dağılmayla karşı karşıya geldi. Bu süreçte ordu içinden çıkan Mustafa Kemal kendisini örgütledi. Daha pragmatik olan, daha politik yaklaşımlar içinde olan Mustafa Kemal, İttihat ve Terakki geleneğinden gelse de daha gerçekçi bir politika izleme yoluna gitmiş; Kürtlerle de ittifak yaparak Anadolu, Kürdistan ve Trakya'yı elde tutmayı hedeflemiştir ve bunda başarılı da olmuştur. Aslında 1923'te Cumhuriyet'in kuruluşu da, İttihat ve Terakki geleneğinin karakteriyle, bir darbe biçiminde gerçekleştirilmiştir. Halifeliğin kaldırılıp daha sonra da Cumhuriyet'in kurulmasını da, Kürtlerin tümüyle dışlanarak soykırım politikasına uğratılmasını da İttihat ve Terakkici geleneğin darbeci karakterinin tarzı olarak değerlendirmek gerekiyor.

İktidar eğer Kürtler üzerinde soykırım uygulayacak kapasiteyi yitirmişse, Kürtler üzerinde egemenliğini kuramıyorsa o zaman darbe dinamiği devreye girer. Darbe dinamiğinin kendisini çok açık biçimde ifade ettiği darbe, 12 Eylül darbesidir. Türkiye'de iktidar olmanın kanunu, Kürtler üzerinde hakimiyet kurmaktır. Bu bakımdan kesinlikle, Kürt soykırımı konusunda herhangi bir aksama, gerileme olduğu zaman darbe mekaniği devreye girer. 1960'ta da bu kaygı kısmen vardı, 1970'de de vardı ama bunlar çok açık ifade edilmemiştir. Çünkü böyle bir sorunun açık ifade edilmesinin kendilerini güçsüz ve zayıf görme durumu ortaya çıkaracağını düşünmüşlerdir. Ama 1980 öncesi Kürt Özgürlük Hareketi çok hızlı gelişince, önemli gelişmeler olunca bu defa darbe gerçekleştiğinde bölücülük tehlikesini açıkça ifade etmişlerdir. Darbenin en önemli hedefini böyle ortaya koymuşlardır.

Türkiye'nin iki partili siyasi sisteme geçmesi demokratikleşme eğilimi temelinde olmamıştır

Daha sonra da Türkiye'de darbeler gerçekleşmiştir. Bu, Türk Devleti'nin temel stratejisiyle bağlantılı bir durumdur. Türk Devleti'nin temel ulusal stratejisi, Kürtleri soykırıma uğratmaktır. Bunu burjuva ulus devlet çerçevesinde yapmayı hedeflemiştir. Tüm iktidarlar da bunu başarabildiği, bunu gerçekleştirebildiği oranda var olmuşlardır. Türkiye'de iktidarda kalmanın kanunu, Kürtleri kontrol altında tutmak ve soykırıma uğratmaktır. Kürtleri kontrol altında tutma ve soykırıma uğratma kapasitesi olmayan, bu yönlü politikayı mevcut devlet politikası doğrultusunda etkili biçimde uygulamayan siyasi güçlerin iktidarda kalma şansları yoktur. Derhal bir darbeyle bu iktidar devrilir, yerine, Kürtler üzerinde baskı kurup otoritesini sağlayarak Kürtleri soykırıma uğratacak yeni iktidar devreye konulur. Kürt halkının özgürlük mücadelesi yoksa ve devlet hakimse iktidar bloklarının kendi aralarındaki mücadelenin sürmesi durumu yaşanır. Böyle durumlarda yaşanan darbeler, binlerce yıllık devlet geleneğinin içinde olan iktidar mücadelesi biçiminde geçer. Bu, iktidar olmanın, iktidarcı sistemin gereğidir. Ama Kürtler uyanıp etkili mücadele ettiği takdirde, iktidar olmanın kanunu, tamamen Kürtler üzerinde hakimiyet kurma olmaktadır. Bunu başaranlar iktidar olur, başaramayanlar ise alaşağı edilir.

Türkiye'de zaten 1923'ten 1946'ya kadar tek parti dönemi yaşanmıştır. Tek parti içinde de mutlaka iktidar mücadeleleri olmuştur. 1946'da Türkiye iki partili siyasi sisteme geçmiştir. Bu, Türkiye'de demokratikleşme mücadelesinin, demokratik zihniyetin sonucu olmamıştır. 1945'te Almanya'nın yenilmesiyle, 'faşizm kaybetti, demokrasi cephesi kazandı' denilmiştir. Özellikle de Avrupa'da, Amerika'da demokrasinin kazandığı propagandası fazlasıyla yapılmıştır. Kuşkusuz kazanan güçler arasında Sovyetler de vardır, ancak İkinci Dünya Savaşı'nda kazanan Sovyetler'in Doğu Avrupa'daki etkisiyle, oraların da kapitalist emperyalist sistemden kopması ve Sovyetler Birliği etrafında toplanıp kendisine 'sosyalist' diyen ülkeler haline gelmesi, yeni bir durum ortaya çıkarmıştır. İkinci Dünya Savaşı bitmiştir ama İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden hemen sonra Sovyetler'le Avrupa ve ABD arasında bir mücadele başlamıştır. Türkiye savaşın bitimine yakın bir zamanda Almanya'ya karşı savaş açmış ve Batı dünyasından yana tercihini yapmıştır. Zaten 1930'larda, 1940'larda tamamen Batı'nın destekçisi bir ülkedir. Hatta Cumhuriyet'ten sonra tercihini tümden Batı'dan yana koyan bir devlet olmuştur. Batı'da demokratik değerlerden söz edildiği için, Türkiye de kendisini Batı'nın parçası yapmak amacıyla iki partili sistemi kabul etmiştir. Bundaki amacı da Kürtler üzerinde yürüttüğü soykırıma Batı'nın desteğini almaktır.

Türkiye'nin iki partili siyasi sisteme geçmesi bir demokratikleşme eğilimi temelinde olmamıştır. Demokrat Parti'yi kuranlar da CHP içinden çıkanlardır. Bu karakterdeki Demokrat Parti seçimleri üst üste birkaç defa kazansa da, 1950'nin sonunda, ordunun etkisinde olan klasik iktidar güçleri Menderes'in ve Demokrat Parti'nin yaratmak istediği yeni iktidar dengelerini, iktidar blokunu kabul etmemiş ve 1960'ta darbe gerçekleştirmiştir. Darbe esas olarak Türkiye Cumhuriyeti içindeki iktidar blokları arasındaki mücadele olarak gerçekleşmiştir. Çünkü o sırada Kürt halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesi gelişkin değildir. Ancak 1958'de Irak'ta kralın devrilmesi ile Kürtlerin de bu süreçte aktif ve etkin siyasi aktör haline gelmeleri durumu ve bunun Bakur'da yansımaları olmuştur. 1960 darbesi iktidarın diğer uygulamaları gerekçe gösterilerek gerçekleştirilse de, etkin bir Kürt hareketi olmasa bile, adına 49'lar denilen, üniversiteli Kürt gençlerin Kürtlükle ilgili bir belgeye imza atmaları da dikkate alınarak, darbeden sonra bir kısım Kürt aşiret reisleri ve aileleri Kürtlükle ilgili oldukları, Kürtlüğü bırakmadıkları için sürgüne gönderilmişlerdir.

Bu dönemden ilginç bir anekdot aktarılır: Menderes'i idam etmeden önce sorarlar; 'Türkiye'nin en temel sorunu nedir?' diye. O da, Türkiye'nin en temel sorununun Kürt sorunu olduğunu söyler. Menderes'in Kürt sorununda herhangi bir farklı yaklaşımı yoktur ama biraz daha politik bir yaklaşımla Kürtleri tümden asimile etme ve sistem içinde eritme politikası izler. Nasıl ki Abdülhamit Kürtleri entegre edip kullanmak istemişse, Menderes'te de kısmen böyle bir eğilim vardır. Kürtler üzerindeki temel politikaya evet demektedir, kabul etmektedir, soykırım politikasını uygulamaktadır. Bütün politikaları bu doğrultudadır ama kimi Kürt işbirlikçilerini de etkileyerek, onlara kimi yumuşak yaklaşımlar göstererek sisteme entegre etme politikası izler. Ne var ki, Türk devletindeki Kürt inkârcılığı, İttihat ve Terakki geleneğinden gelen ulus devlet anlayışı ve zihniyeti o kadar katıdır ki bu tür şeyleri de ret eder, kabul etmez. Bu nedenle de darbeden sonra tüm Kürt aşiret reislerini sürgüne gönderirler. Sivas'ta bir kamp kurulur ve orada bir iki yıl tutulurlar.

Çok partili siyasal sistem Türk devletinin bir özel savaş aracı haline getirilmiştir

12 Mart 1971 darbesinin nedeni de şudur: 68 kuşağının etkisiyle gelişen devrimci gençlik hareketi, yine demokrasi ve özgürlük anlayışıyla örgütlenen işçiler Türkiye'de siyasal mücadele veren aktörler haline gelmişlerdir ancak

Türkiye'deki siyasi sistem demokratikleşmeye hazır değildir. Demokratik gelişme Türkiye'de yeni gelişen burjuvazinin çıkarına değildir. Burjuvazi ancak emek sömürüsüyle iktidarını, gücünü geliştirebilir. Zaten bu nedenle hep demokratik eylemliliklere ve gelişmelere karşı olmuştur. Diğer taraftan da bu demokrasi mücadelesi, 68 Gençlik Hareketi Türkiye'de Kürt gençleri içinde de belli bir arayış ortaya çıkarmıştır. Yine, Türkiye'de demokratik devrimi savunan sol örgütler Kürt sorununun çözümünden söz etmişlerdir. Bu da Türk devletinin kabul edeceği bir durum değildir. Bu iki etken birleşince de 1971'de askeri darbe gerçekleşmiş; hem gençlik hem emek hareketini ezmiş ve hem de Türkiye'deki sosyalist hareketin en önemli siyasal gücü olan Türkiye İşçi Partisi'ni kapatmıştır. Türkiye İşçi Partisi'ni kapatmasının en önemli nedenlerinden biri de Kürt sorununa ilişkin olarak programına koyduğu maddelerdir. Ağırlıklı olarak Kürt egemen sınıflarının çocuklarının oluşturduğu DDKO da 'Kürtçülük yaptığı için' yargılanmıştır.

12 Mart askeri darbesiyle devrimci hareketin ezilmesi ve emekçi hareketin geriletilmesi sonucu 1973'te tekrar seçimlere gidilmiş, çok partili siyasal yaşamla siyasal sistemlerini sürdürmek istemişlerdir. Çok partili siyasal sistem aslında Türk devletinin bir özel savaş aracı haline getirilmiştir. Dünya böyle aldatılarak, başta Kürtler olmak üzere farklı etnik ve dinsel topluluklar üzerinde de soykırım politikaları izlenmiştir. Emekçiler ve devrimci demokratik güçler üzerinde de bu kılıf altında baskı düzeni kurulmuştur. Bu nedenle, devrimci güçler ezildikten sonra seçimlere gitmişlerdir. Ancak 1973'ten sonra Türkiye'de devrimci demokratik hareketler çok hızlı gelişmeler göstermiştir. Yine, Kürt Özgürlük Hareketi hızlı bir gelişme göstermiştir. Mahirlerin katledilmesi, Denizlerin asılması, İbrahim Kaypakkaya'nın işkenceyle katledilmesi ile devrimci gençlik hareketini sindirmek bir yana, aksine bunların ortaya koyduğu düşünceler doğrultusunda gençlik hareketinin gelişmesi hızlanmıştır. Bu devrimciler gençliğin idolleri haline gelmiş ve devrimci gençlik hareketi kısa sürede büyüyerek Türkiye'nin her tarafına yayılmıştır. Bu gençlik hareketinin etrafında da devrimci demokratik hareket gelişmiştir. Yine, 1973'te Çubuk Barajı'nda ilk Apocu grubun oluşmasıyla birlikte Kürt Özgürlük Hareketi tarih sahnesine çıkmış ve kısa sürede önemli gelişmeler sağlamıştır. Bu ortamda Türkiye'de birçok sol sosyalist hareket geliştiği gibi, Kürdistan'da da çeşitli Kürt grupları ortaya çıkmıştır. Bu Kürt grupları da kendilerini sol sosyalist olarak tanımlasalar da esas olarak burjuva ya da küçük burjuva milliyetçi hareket olmayı aşamamışlardır. Bunların da kısmi örgütlülükleri ve tabanları vardı. Hem devrimci demokratik hareket hem de Kürt Özgürlük Hareketi gelişince, devlet, devrimci demokratik hareketlerin ve Kürt Özgürlük Hareketinin üzerine çeşitli paramiliter güçleri ve faşistleri sürmüştür. Ancak bunlardan sonuç alınamayınca, 12 Eylül 1980 askeri darbesi gerçekleşmiştir.

Darbe dinamiğinin kendisini çok açık biçimde ifade ettiği darbe, 12 Eylül darbesidir

12 Eylül askeri darbesi kendisini 'anarşizme ve bölücülüğe karşı savaş' olarak ilan etmiştir. 'Anarşizm ortaya çıkmış, devlet otoritesi kaybolmuştur,' denilerek darbe gerçekleştirilmiştir. Darbenin devrimci demokratik güçlere ve Kürt Özgürlük Hareketine karşı yapıldığı açıkça ifade edilmiştir. Zaten 1979 yılında Mêrdîn'den Ankara'ya helikopterle geçerken Curnê Reş (Hilvan)-Siwêreg (Siverek) üzerinde bu darbe kararını verdiklerini belirtirler. Helikopter oradan geçerken kendilerine verilen bilgiler ve brifingler onları artık bir darbenin gerçekleştirilerek bölücülüğün önünün alınması gerektiği kararına götürmüştür. Darbe dinamiğinin nasıl işlediği burada açıkça görülmüştür. İktidar eğer Kürtler üzerinde soykırım uygulayacak kapasiteyi yitirmişse, Kürtler üzerinde egemenliğini kuramıyorsa o zaman darbe dinamiği devreye girer. Darbe dinamiğinin kendisini çok açık biçimde ifade ettiği darbe, 12 Eylül darbesidir. Türkiye'de iktidar olmanın kanunu, Kürtler üzerinde hakimiyet kurmaktır. Bu bakımdan kesinlikle, Kürt soykırımı konusunda herhangi bir aksama, gerileme olduğu zaman darbe mekaniği devreye girer. 1960'ta da bu kaygı kısmen vardı, 1970'de de vardı ama bunlar çok açık ifade edilmemiştir. Çünkü böyle bir sorunun açık ifade edilmesinin kendilerini güçsüz ve zayıf görme durumu ortaya çıkaracağını düşünmüşlerdir. Ama 1980 öncesi Kürt Özgürlük Hareketi çok hızlı gelişince, önemli gelişmeler olunca bu defa darbe gerçekleştiğinde bölücülük tehlikesini açıkça ifade etmişlerdir. Darbenin en önemli hedefini böyle ortaya koymuşlardır.

Kuşkusuz 12 Eylül rejiminin gerçekleşmesinde dış etkenler de vardır. Çünkü 1980'de halen soğuk savaşın sürdüğü, dünyanın iki kampa bölündüğü bir siyasi durum yaşanmaktadır. Böyle bir siyasi ortamda, bırakalım sınırların değişmesini, iç siyasi dengelerin, sistemin değişmesi bile kabul edilemezdir. Bu bakımdan Türkiye'de sosyalist öncülüklü devrimci demokrasi hareketi, yine sosyalist öncülüklü Kürt Özgürlük Hareketi NATO, yani ABD ve Avrupa tarafından tehlikeli görülmüştür. Zaten 1979'da İran Devrimi gerçekleşmiş, Sovyetler Birliği Afganistan'a girmiş, Türkiye'de de böyle bir siyasal ortam olunca darbenin dış desteği de ortaya çıkmıştır. Dış ve iç destek birleşince 12 Eylül darbesi gerçekleşmiştir. 12 Eylül darbesinin amacı, devrimci demokratik ve emek hareketlerini ezmek, sosyalist hareketleri, gençlik ve işçi hareketlerini ezmek ve Türkiye'de Türk devletinin otoritesini sarsacak bir muhalefet bırakmamaktı. Diğer taraftan da Kürt Özgürlük Hareketini ezerek Kürtler üzerinde uygulanan soykırım politikasını hızlandırmak ve tamamlamak hedeflenmişti. 12 Eylül darbesinin en temel hedefleri böyleydi.

Bu hedeflerine ulaşıp faşist devlet hakimiyetini kurduktan sonra Türkiye'de yeni bir siyasal sistem yaratmayı hedefliyorlardı. Bu da siyasal İslam'ın sistem içileştirilmesiyle sağlanmak isteniyordu. Cumhuriyet hem sosyalistlere hem Kürtlere hem de siyasal İslami kesime yönelen, onları etkisizleştirip dıştalayarak sistem dışına atan bir politika yürütmüştür. Ancak Kürt halkının özgürlük mücadelesi gelişince, yine sosyalistler ile devrimci demokratik güçlerin mücadelesi gelişince, Türk devleti başta Kürtler olmak üzere demokrasi güçlerine karşı savaşı yürütebilmek için siyasal İslam'ı sistem içine almak, onlarla uzlaşarak hem sosyalistler başta olmak üzere devrimci demokratik güçleri hem de Kürt Özgürlük Hareketini ezmek istemiştir. Bu yönüyle 12 Eylül aynı zamanda Türkiye'de o güne kadar oluşmuş olan siyasal sistemde değişikliği hedeflemiştir. Bu da siyasal İslam'ın sistem içine alınmasıdır. Kenan Evren'in mitinglerde din ayetleri okuması, sürekli dine seslenmesi devletin kendisini hakim kılmak için artık dini kullanacağının açık işareti olmuştur. Önceleri de kuşkusuz din kullanılıyordu ama 12 Eylül'le birlikte bunun açıkça kullanılacağı ortaya konulmuştur. Sadece Diyanet'i denetime alarak ya da kimi dini kesimler, kurumlar eliyle dini kullanmaktan öte, siyasal İslam'ı sistem içine alarak onun siyasal bir parçası haline getirmek amaçlanmıştır. Böylece din kullanılarak Kürtleri kuşatma, yalnızlaştırma ve soykırımı tamamlamak istenmiştir. Hatta 12 Eylül sol ve sosyalist güçleri ezerek onların bir kısmını da sistem içileştirmeyi esas almıştır. Çünkü esas tehlike Kürtler ve Kürt Özgürlük Hareketi olarak görülünce siyasal İslam'ı devlet içine almak, kimi sol ve demokrat kesimleri de özel savaşla devletin yedeğine alıp Kürtlerin karşısına çıkarmak gibi bir politika izlemiştir. Bu bakımdan12 Eylül darbesinin nasıl bir darbe olduğunu tanımlarken önceki darbelerden farklı olarak siyasal İslam'ın sistem içileşmesi ve kullanılmasının önemli bir boyut olduğunun, 12 Eylül'le birlikte böyle bir sürecin başladığının görülmesi gerekmektedir. Hatta bugünleri bile anlamak için 12 Eylül'ün siyasal İslam'ı sistem içine alma kararının, politikasının nasıl geliştiğini ve nasıl sonuçlar ortaya çıkardığını görmek önemlidir.

12 Eylül böyle bir siyasal sistem yaratmak istediği gibi, Türkiye'de 50 yıl hiçbir muhalefetin olmayacağı, 10-15 yıl içinde de Kürtlerin tamamen soykırıma uğratılacağı bir sistem hedeflenmiştir. Türkiye'de sol ve sosyalistler, demokratlar ezilecek ve kapitalist sömürünün önü tümden açılacaktı. Türkiye'de toplumsallık, toplumsal zihniyet ve değerler dağıtılıp bireycilik geliştirilecek, bu temelde Türkiye kapitalist üretimin ve yaşamın olduğu bir ülke haline getirilecekti. Türkiye'deki amaç buydu. Kürdistan'da ise, bir daha direnemeyecek, bir daha Kürtlüğü aklına getiremeyecek düzeyde Kürtlerin iradeleri kırılıp ezilecekti. Bu temelde de soykırım tamamlanacaktı. Böyle bir Türkiye hedefliyordu. Zaten 12 Eylül darbesinin bir eğitim, bir kültür politikası vardı. Dine yaklaşımı vardı, sosyal yaşamı yeniden şekillendirme politikası vardı. Bilindiği gibi birçok akademisyen, profesör üniversitelerden atıldı ve Yüksek Öğrenim Kurumu (YÖK) diye bir sistem kuruldu. Üniversitelerin özerkliği gibi bir şey bırakılmadı. Yine, gençliğin ve emekçilerin örgütlenemeyeceği bir sistem hedeflendi. Sendikalar kanunu, sendikalara üye olma koşulları değiştirildi. Tüm bunlarla örgütsüz toplum hedeflendi. Çünkü 1980 öncesi herkes örgütlenmişti. Sadece gençlik değil; kadınlar da, doktorlar da, mühendisler de, çiftçiler de örgütlenmişti. Öyle ki polisler bile örgütlü olmuştu ve ikiye bölünmüştü. Ordu içinde belli bir örgütlenme oluşmuştu. Bu yönüyle Türkiye'de örgütlü bir toplum gelişiyordu. Bu yıllarda Türkiye'de kapitalist modernitenin, kapitalizmin toplumu dağıtması durumu henüz gerçekleşmemişti. Hâlâ toplumsal kültür hakimdi. Bu bakımdan eğitimle, kültürle bu toplumsal sistemin tümüyle dağıtılması amaçlandı. Sosyal yaşamda da örgütlülük kabul edilmedi.

Fethullahçılar, 12 Eylül'le birlikte Türkiye'de etkili hale geldi

Öte yandan, dinin toplum içinde etkili olması sağlandı. Fethullahçıların giderek Türkiye'de etkili hale gelmesi 12 Eylül'le birliktedir. Siyasal İslam'ın sistem içine alınması kararıyla Fethullahçılar gibi devlete yakın tarikat ve örgütlenmelerin toplum üzerinde etkisi arttırıldı. Böylelikle toplumun dokusu da değiştirilmeye çalışıldı. Sadece bir iktidar darbesi olmadı. Devletin otoritesinin güçlendirilmesi, siyasal hakimiyetin etkili kılınması yanında kültürel, toplumsal ve eğitim alanında da gerçekten çok ciddi değişikliklere gidildi. Toplumsallık değersizleştirildi, bireycilik yüceltildi. Eskiden, 'toplumdan, başkalarından bana ne, ben kişisel çıkarlarıma bakarım' diyenler mahkûm edilirken, kabul edilmez ve dışlanırken; şimdi toplumu savunan insanlar dışlanmaya, geri kalmış olanlar olarak görülmeye başlandı. 'Ben çıkarıma bakarım, başkasından bana ne, başkasının sorunuyla ilgilenmem,' diyenlerin zihniyetiyse öne çıkmaya başladı. Bunlar tabii kapitalizmin gelişmesine uygun ortam yaratmak içindi. Kapitalizm ancak toplumsal ahlâk dağıtılırsa gelişebilirdi. Gerçekten de 12 Eylül, özellikle de Özal'ın 24 Ocak kararları, Özal'ın Ekonomiden Sorumlu Başbakan Yardımcısı yapılması ve onun tamamen kapitalist kafayla olayları ele alması tümüyle toplumsal ahlâkın dağıtılmasıyla paralel yürütülmüştür. Bu açıdan 12 Eylül'ü, Türkiye'nin toplumsal dokusuyla oynayan, toplumsal dokusunu bozan bir darbe olarak tanımlamak gerekir.

12 Eylül darbesi olmuştur fakat bu darbeye karşı özellikle de Kürt Özgürlük Hareketinin 1984'te başlattığı gerilla hamlesinin yarattığı sonuçlar vardır. Önceden zindan direnişleri 12 Eylül'ü ideolojik yenilgiye uğratmıştı. 15 Ağustos gerilla hamlesi başlayıp Kürt toplumunda mücadele gelişince, 12 Eylül'ün yarattığı devlet sistemi sarsıldı. 12 Eylül'ü hem ideolojik hem siyasi yenilgiye uğrattı. Böyle olunca, 12 Eylül amaçlarına tümden ulaşamadı. Eğer 12 Eylül amaçlarına tümden ulaşamadıysa bunda gerilla hamlesinin rolü belirleyicidir. Türkiye'de de demokrasi ve devrimci güçlerin ayakta kalması böyle sağlandı. 12 Eylül'ün tümüyle toplumu teslim almasının önüne de böyle geçildi. Kuşkusuz 12 Eylül gerçekten devrimci demokratik hareketi ezdi, bir kısmını devletle bütünleştirdi. Demokrasi güçlerini ve sol güçleri ezmede ve geriletmede önemli sonuçlar aldı. Bu temelde engelsiz biçimde toplumda büyük tahribatlara yol açtı. Ama yine de 15 Ağustos hamlesiyle Kürdistan'da etkileri tümden kırılıp 12 Eylül'ün amaçları tersine çevrildiği gibi, Türkiye'de de amaçlarına tümden ulaşması engellenmiştir.

Darbeler egemen sınıflar arasındaki iktidar değişimi ya da kaymasıdır

Türkiye coğrafyası öyle bir yerdedir ki iç siyasetle dış siyaset birbirini çok yakından etkiler. Türkiye'deki herhangi bir gelişmeyi sadece iç siyasetle açıklamak da, sadece dış siyasetle açıklamak da yetersiz kalır. Bu bakımdan Türkiye'de özellikle de soğuk savaş döneminde oluşan darbelerde kesinlikle dış güçlerin etkisi vardır. Bu yönüyle 1960 darbesinde Avrupa'nın belli bir desteği vardır, Avrupa devletlerinden destek almışlardır. 12 Eylül faşizminde de NATO ve uluslararası tekellerin desteği vardır. Çünkü devlet içindeki soykırımcı iktidar güçleri ve kapitalizmi geliştirmek isteyen burjuva güçler 12 Eylül darbesinin yapılmasında etkili olmuşlardır. Bunların arkasında da Batı güçleri vardır. 12 Eylül'ün arkasındaki dış destek açıktır. Nitekim darbe olduktan sonra Pentagon, "Bizim çocuklar darbeyi yapmış" demiştir. Bu yönüyle Türkiye'de darbelerde dış dinamiğin etkisi her zaman olmuştur. Soğuk Savaş döneminde, iki kampın olduğu dönemde bu daha barizdir. Ama iki kamplı dünyanın dağılması nedeniyle darbenin dış etkileri eskiye göre biraz daha zayıflamış, iç dinamikler daha fazla öne geçmiştir. 1997'de 28 Şubat darbesi var, burada dış güçlerin etkisi olsa da esas olarak iç dengeler öne çıkmıştır. Erdoğan'ın 15 Temmuz darbesine karşı gerçekleştirdiği 20 Temmuz darbesi ise esas olarak iç dengelere dayalı bir darbedir. Bu yönüyle Türkiye'deki darbenin dış gelişmelerle de bağlantısı vardır. Dış gelişmelerin, dış dünyanın durumunu dikkate almadan darbeleri tümden izah etmek mümkün değildir. Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında AKP iktidarının 7 Haziran'dan sonra yaptığı darbe var. Yine 15 Temmuz darbe girişimi bahane edilerek 20 Temmuz'da karşı-darbenin gerçekleştirilmesi, 7 Haziran'dan sonra yapılan darbenin derinleştirilmesi ve kapsamlılaş-

tırılması var. Bunda tabii ki Ortadoğu'da gelişen Üçüncü Dünya Savaşı'nın etkisi var. Üçüncü Dünya Savaşı koşullarında Türk devleti Kürtlerin kazanım elde etmesini engellemek istiyor, statü kazanmasını istemiyor. Bu yönüyle dış gelişmeler de, Ortadoğu'da eski dengelerin yıkılması ve yeni dengelerin arayışı da Kürt soykırımcısı Türk egemen sınıflarını, iktidar bloklarını böyle darbeler yapmaya yöneltmiştir.

Darbeler tabii ki demokrasinin olmadığı, halkın iradesinin etkin olmadığı ülkelerde gerçekleşir. Darbeler egemen sınıflar arasındaki mücadeledir. Egemen sınıflar arasındaki iktidar değişimi ya da kaymasıdır. Darbeler halk güçlerinin içinde olduğu siyasal olaylar değildir. Tarihte halk güçlerinin desteklediği kimi darbeler olmuştur. Halk güçleri belirli dönemlerde egemen sınıflar arasındaki iktidar mücadelesinde kendilerini güçlü kılmak için bazı kesimlerle işbirliği yapmışlardır. Böyle örnekler de vardır. Ama darbeler esas olarak egemen sınıflar arasındaki iktidar mücadelesinden kaynaklanmaktadır. Tabii ki demokrasinin olmadığı, halkın iradesinin siyasal sistemi belirlemede ve etkilemede zayıf olduğu dönemlerde darbeler gerçekleşir. Darbelere dayalı bir siyasal sistem ortaya çıkar. Bu yönüyle Türkiye demokratikleşmediği için, demokratik bir ülke olmadığı için, hatta Kürtler yararlanır diye demokrasi düşmanı olduğu için her zaman darbeler gerçekleşir. Demokrasinin olmamasıyla darbeler arasındaki bağı böyle ele almak ve değerlendirmek gerekmektedir.

Türkiye'de egemen sınıflar açısından iktidar olmanın kanunu Kürtleri zapturapt ve kontrol altına alma, bu temelde de soykırıma uğratma kapasitesidir. Türkiye'deki siyasal sistemde bu kapasiteyi kaybeden iktidarlar iktidar olma zeminini kaybeder ve iktidarda kalamazlar. Türkiye'de ya demokrasi olacak, demokratik temelde iktidarlar belirlenecektir, halkın iradesi iktidarı belirleyecektir ya da halkın iradesinin iktidarları belirlemediği Türkiye gerçeğinde iktidar olmak için Kürt karşıtı olmak, Kürtleri zapturapt altına almak ve Kürt soykırımını yapacak güçte olmak gerekecektir. Bunun için de demokrasi düşmanı olmak gerekiyor. Bu yönüyle Kürtleri zapturapt altına alma gücü olmayan, dolayısıyla demokrasi ve devrimci güçleri etkisizleştiremeyen ve bu konuda zaafiyet yaşayan iktidarlar Türkiye'de devrilmeye mahkûmdurlar. Türkiye'deki iktidarların nasıl ayakta kaldığını değerlendirirken böyle ele almak gerekiyor. AKP bile yıllarca 'ben Kürtleri aldatırım, kandırırım, kontrol altına alırım ve bu temelde de soykırıma uğratırım,' diyerek iktidarını sürdürmüştür. Hatta, 'CHP ya da başka partiler Kürtleri kontrol altına alamaz, ancak ben demokrasi söylemiyle, din söylemiyle Kürtleri aldatarak kontrol altında tutarım ve soykırım politikasını yürütebilirim,' dediği için iktidarda kalmıştır. Kürtleri aldatmayla, dini kullanmayla kontrol edemeyince, Kürtleri bu tür özel savaşla kontrol altına alamayacağını görünce AKP ya iktidarını kaybedecekti ya da politika değiştirecekti. Bu nedenle, 'Kürtleri ben aldatırım, ben oyalarım, dini kullanarak ben etkisizleştiririm ve üzerinde soykırım politikası yürütürüm,' diyen AKP 2015'ten sonra 'Kürtleri en iyi ben ezerim, ezme politikasını en iyi ben yürütürüm, bu temelde de Kürt soykırımını en iyi ben yaparım,' diyerek farklı bir söyleme yönelmiş ve bu temelde farklı ittifaklar içine girmiştir.

Darbelerin süreklileşmesinin nedeni de Kürt sorunuyla, Kürtleri soykırıma uğratmayla bağlantılıdır. Özellikle Kürtler uyanıp özgürlük mücadelesi verdikçe Kürt halkına karşı bir ezme ve soykırım politikası yürütme devreye konulur. Herhangi bir iktidar başarılı olmayınca başka bir iktidar eliyle Kürt soykırımı yürütülmek istenir. Bu bakımdan da Kürtler üzerinde zapturapt altına alma ve soykırıma uğratmada başarısız olanlar saf dışı edilip yerine farklı iktidar blokları getirilmektedir. Aslında 1993'te Çiller'in iktidara getirilmesi de bir darbeydi. Önceki iktidarlar artık Kürtleri zapturapt altına alamıyordu. Bu nedenle Özal'ın katledilmesi ardından Çiller-Güreş-Ağar ekibinin iktidara getirilmesi de bir darbeydi. Bunu böyle görmek gerekiyor. Aslında 90'lı yıllardaki kirli savaş devlet içinde, toplumda, siyaset içinde gerçekleşen bir darbe temelinde yürütüldü.

12 Eylül'ün amaçladıkları da AKP iktidarıyla gerçekleştirilmek istendi

AKP'nin iktidara getirilmesi de bir proje kapsamındadır. AKP'nin iktidara getirilmesi de iç ve dış güçlerin politikası sonucudur. 1999'da Önderlik esir alındıktan sonra AKP'ye bir rol verildi. Ecevit iktidardaydı, seçime götürüldü. Bu seçime götürülme de bir yönüyle darbe niteliğindeydi. Devlet Bahçeli eliyle yapıldı. ABD, Ortadoğu'ya müdahale edecekti, böyle bir müdahale sürecinde Türkiye'de siyasal İslamcı bir iktidar olması istendi. Hem Irak'a yönelik müdahaleye karşı toplumda bir tepki gelişmesini engellemek için hem de AKP'yi bu müdahalede kullanmak için dış güçler tarafından iktidara gelmesi desteklendi. İç güçler de Önderliğin yakalanmasından sonra Kürtleri en iyi sitem içileştirerek Türkiye toplumsal yapısına entegre edecek iktidar olarak AKP iktidarını gördü. Nasıl ki 12 Eylül darbesi siyasal İslam'ın önünü açarak Kürt Özgürlük Hareketini kuşatıp soykırıma uğratmak istediyse, 12 Eylül'ün amaçladıkları da AKP iktidarıyla gerçekleştirilmek istendi. Siyasal İslam'ın devlet içine alınmasıyla soykırımcı güçler ittifakını genişletecek, Kürtleri yalnızlaştıracak ve soykırıma uğratacaktı. Bu nedenle Türkiye'de iç iktidar güçleri AKP'yi o seçimde iktidara getirdiler. Bunu da bir darbe olarak değerlendirmek lazım. 'AKP iktidarı demokrasi mücadelesi verdi, bunun sonucu iktidara geldi,' denilemez. Aksine, mevcut bir hükümet vardı, o dağıtıldı. AKP iktidara getirilerek Kürt soykırımının tamamlanması amaçlandı. Uluslararası güçler de AKP'yle ittifak halindeki Fetullahçılarla, işbirlikçi siyasal İslam eliyle Ortadoğu'ya hakim olmak istediler.

AKP, Batı'nın, NATO'nun desteğiyle iktidara geldi. Fetullahçılarla da ittifak yaptı. AKP, ABD'nin, NATO'nun desteğiyle Türkiye'deki iktidar bloklarının değişimini sağlamaya çalıştı. Dikkat edilirse AKP iktidarı, 2007'den sonra ordu içinde Ergenekoncular denen kesimi, generalleri tutukladı, zindanlara attı. Bunların hepsini ABD ve Avrupa desteğiyle yaptı. ABD ve Avrupa bir NATO üyesinin generallerine ve subaylarına yapılan bu tutuklamalara ses çıkarmadı. Soğuk Savaş döneminde, 2000'ler öncesinde ordunun bırakalım bir subayının tutuklanması, bir onbaşı bile tutuklanamazdı, bir düğmesine bile dokunulamazdı. Türkiye'de ordu gerçeği böyleydi. Tarih içinde ordunun her zaman devlet içinde siyasi etkisi olmuştur. İttihat ve Terakki'yle bu kurumlaşmıştır. NATO desteği döneminde de ordu Türkiye'nin en önemli ve etkili gücüdür. Çünkü NATO, Türk ordusuyla, soğuk savaş döneminde Sovyetlerin güneyinde kendini konumlandırmıştır. Ama AKP iktidara geldikten bir süre sonra ABD ve Avrupa siyasal İslam'a dayalı işbirlikçi İslam temelinde hem Türkiye'yi hem de Ortadoğu'yu kontrol etme hedefiyle, Türkiye içindeki Ergenokoncu kesimlerin saf dışı edilmesine destek vermiştir. Böyle bir süreç yaşanmıştır. Ancak siyasal İslam devlet içinde etkili olmaya başlayınca bu defa siyasal İslami güçler arasında iktidar mücadelesi ortaya çıkmıştır.

AKP iktidarı devlet içindeki dengeleri değiştirme, siyasal İslam'ın etkili olduğu bir sistem yaratma mücadelesi verirken aslında ordu içinde belli bir kesimle de ittifak yaptı. Yaşar Büyükanıt'la 2007'de Dolmabahçe Mutabakatı yaptı. AKP iktidarı Türkiye'de iktidar olmanın kanunu olan, Kürtleri egemenlik altına alma ve soykırıma uğratma politikasını bu mutabakatla açıkça kabul etti. Böylece bir darbe gerçekleşmiş oldu. AKP iktidarının o güne kadar farklı biçimde iktidarını yürütme karakteri 2007 Dolmabahçe Mutabakatı'yla Kürtleri ezme, bu konuda devlet politikasını sürdürmeyi kabul etme temelinde bir değişikliğe uğradı. Bu yönüyle AKP iktidarındaki ilk önemli dönüm noktasını Dolmabahçe Mutabakatı olarak kabul etmek gerekiyor. Zaten bu mutabakat sonucu yapılan 22 Temmuz seçimleriyle AKP yeniden iktidara geldi. İlk defa eşi türbanlı olan siyasal İslamcı biri, cumhurbaşkanı oldu; Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı olması böyle bir mutabakat çerçevesinde gerçekleşti.

15 Ağustos gerilla hamlesi başlayıp Kürt toplumunda mücadele gelişince, 12 Eylül'ün yarattığı devlet sistemi sarsıldı. 12 Eylül'ü hem ideolojik hem siyasi yenilgiye uğrattı. Böyle olunca, 12 Eylül amaçlarına tümden ulaşamadı. Eğer 12 Eylül amaçlarına tümden ulaşamadıysa bunda gerilla hamlesinin rolü belirleyicidir. Türkiye'de de demokrasi ve devrimci güçlerin ayakta kalması böyle sağlandı. 12 Eylül'ün tümüyle toplumu teslim almasının önüne de böyle geçildi. Kuşkusuz 12 Eylül gerçekten devrimci demokratik hareketi ezdi, bir kısmını devletle bütünleştirdi. Demokrasi güçlerini ve sol güçleri ezmede ve geriletmede önemli sonuçlar aldı. Bu temelde engelsiz biçimde toplumda büyük tahribatlara yol açtı. Ama yine de 15 Ağustos hamlesiyle Kürdistan'da etkileri tümden kırılıp 12 Eylül'ün amaçları tersine çevrildiği gibi, Türkiye'de de amaçlarına tümden ulaşması engellenmiştir.

AKP iktidarı süreci aynı zamanda siyasal İslam'ın devlet içine alınması sürecidir

Kürt sorununun çözümsüzlüğü Türkiye'de her zaman darbeleri tetiklemiştir. Eğer bir güç Kürt halkını zapt edemiyorsa, Kürt soykırım politikasını uygulayamıyorsa ya da Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi soykırım önünde engel haline gelmişse o zaman darbe mekaniği harekete geçmektedir. AKP iktidarı döneminde de bu gerçeklik değişmemiştir. Ancak AKP iktidarı süreci aynı zamanda siyasal İslam'ın devlet içine alınması sürecidir. Ancak bu alınma süreci kolay değildir. Çünkü geçmiş iktidar blokları siyasal İslam'ın devlet içine alınmasını, kendi düşündüklerine göre olmasını istemektedir. Siyasal İslamcılar ise devlet içine girme konusunda tamamen kendilerini hâkim kılacak bir yaklaşımı benimsemişlerdir. Böyle olunca, AKP iktidarı 'Kürtleri en iyi ben ezerim, en iyi ben soykırıma uğratırım,' biçiminde bir darbe mekaniğini devreye sokmuştur. Artık sadece Kürt sorununda soykırım politikası uygulamak yetmiyor. Kürtler üzerinde zapturapt altına alma politikasını uygulama yetmiyor. Bir de, 'bunu kim en iyi yapar,' biçimindeki bir yarış haline getirmişlerdir. İktidar olmanın kanunu Kürtleri soykırıma uğratma olunca, iktidar yarışına girenler bir yönüyle de 'Kürt soykırımını en iyi ben yaparım,' yarışına girmişlerdir. Bu yönüyle AKP iktidarı döneminde ya da iktidarın, siyasal sistemin yeni biçim kazanma sürecinde darbe mekaniği Kürtler üzerinde daha tehlikeli bir politikanın, daha soykırımcı, daha vahşi ve her türlü yol ve yöntemin kullanılmasının giderek mubah hale geldiği bir karakter kazanmıştır. AKP iktidarı ya da siyasal sistem içine girme, kendini hâkim kılma süreci böyle bir durum ortaya çıkarmıştır.

Siyasal İslamcı iktidarın Kürt soykırımına kattığı bir boyut da soykırım politikasını bir toplumsal tabana da dayandırması olmuştur. Geçmişte daha çok devlet zoruyla, asker ve polisle, devletin diğer eğitim, kültür mekanizmalarıyla Kürt soykırımı gerçekleştirilirdi. Bu işin merkezinde devlet vardı. Toplum Kürt soykırımının yapılması konusunda aktif bir öğe değildi. Kuşkusuz Türk devleti başından itibaren soykırımcı bir zihniyetle eğitim yaptı, kültürü ve sanatını buna göre şekillendirdi. Toplumu böyle eğitti ve yönlendirdi. Ama toplumun Kürt soykırımında aktif rol oynaması, toplumun bu işte aktif olarak devreye konulması, Kürt soykırımının toplumsal tabanla birlikte yürütülmesi gerçeği AKP iktidarıyla birlikte gündeme geldi. AKP, Kürt soykırımını bir de toplumsal destek sağlayarak gerçekleştirme politikasına yöneldi. Bu yönüyle de iktidardayken 'en iyi ben soykırımı gerçekleştiririm,' iddiasını ileri sürdü. Bunu dini kullanıp Kürtleri aldatmak, oyalamak biçiminde ifade etti, böyle bir yaklaşımla ele aldı. Diğer taraftan da dindar toplumu etkileyerek, onlara bir de Kürt soykırımı zihniyetini yedirerek, onları da Kürt soykırım politikasının parçası yaparak kendisini iktidarda tutma yoluna gitti. Bu yönüyle

2011 seçimlerinden sonra görüşmelerin durması ya da görüşmeler sonucu mutabık kalınan maddelerin reddedilmesi sonucu savaş yine şiddetlenmiştir. Halbuki 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce Önder Apo 10 maddelik bir çözüm metnini devlete sunmuştu. Önce Kürt Özgürlük Hareketine iletmiş, Kürt Özgürlük Hareketi de küçük değişikliklerle Önderliğe geri göndermiş, Önderlik de bunu devlete sunmuştu. 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce devletin bunu onaylaması, imzalaması gerekiyordu. Bunu imzalamadığı gibi seçimlerden sonra bu yönlü hiçbir adım da atmadı. Seçimden sonra Önder Apo iki adım atılmasını istemişti: Birincisi; mecliste bir çözüm heyetinin oluşturulması, ikincisi; kamuoyuna çözüm iradesinin açıklanmasıydı. Ancak hiçbir adım atmadıkları gibi, 2011 Temmuz'unda Türk ordusunun yürüttüğü bir operasyonda gerillaların askere darbe vurmasını da bahane ederek saldırılarını yoğunlaştırdılar ve bu sürece de 'Sri Lanka Modeli', 'Bastırma modeli' dediler.

AKP iktidarı bu darbe mekaniğine destek olacak bir toplumsal taban yaratma yaklaşımı ortaya koyduğu gibi, diğer taraftan da 'Kürt soykırımını en iyi ben yaparım, en iyi ben hakimiyet altına alırım,' yaklaşımını getirerek Kürtler üzerinde en çirkin yol ve yöntemlerin uygulanma sürecini, Kürtler üzerindeki baskı, zulümde yarış sürecini ortaya çıkarmıştır.

AKP iktidarı, Kürtlere karşı cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir özel savaş uygulamasına dönüştü

AKP iktidarının, Erdoğan'ın devleti tümüyle ele geçirme hırsı, iktidarı için Kürt soykırımını araçsallaştırması durumunu ortaya çıkarmıştır. 'Kürtleri en iyi ben ezer ve kontrol ederim,' yaklaşımıyla Kürt soykırımındaki zulmü, vahşeti iktidarda, ayakta kalmasının bir parçası haline getirmiştir. AKP iktidarının darbe mekaniğinde ortaya çıkardığı en temel değişiklik budur. Eskiden Kürtler kontrol edilemediğinde ya da Kürt halkının özgürlük mücadelesi geliştiğinde eğer mevcut iktidar bunu engelleyemiyorsa başka bir iktidar, özellikle devlet içindeki askeri güç, ordu devreye girerdi. Klasik iktidar ve baskı yöntemleriyle Kürtler kontrol altında tutulamıyorsa o zaman darbe yapılır ve böylelikle Kürtler ve demokrasi güçleri üzerinde baskılar

artırılarak otorite kurulmak istenirdi. AKP'yle birlikte sadece devlet güçleri değil de çeşitli toplumsal kesimler ve din dahil birçok etmen soykırım politikasının parçası haline getirildi. Sadece Kürtleri kontrol etme, soykırıma uğratma politikası değil, 'en iyi ben kontrol ederim ve soykırıma uğratırım' politikasıyla Kürtler üzerinde zulüm ve soykırım yarışı başlatmıştır. AKP'nin böyle çok gerici Kürt karşıtı bir siyasal anlayışı yerleştirmede, böyle bir siyasal anlayışı iktidar mücadelesini içine sokmada belirleyici rolü olmuştur.

AKP'nin, siyasal İslam'ın devletin içine yerleşme süreci 2002 yıllarıdır. Bu, Önder Apo'nun esaret altına alındığı süreçtir. Belirttiğimiz gibi, 20 yıldan fazladır süren darbe süreci ve savaş sürecinin getirdiği, Kürtlerin devletten uzaklaşması ve karşı tutum alması durumu vardı. Bu durumun ortadan kaldırılarak yeniden Kürtleri sisteme entegre etme görevi AKP iktidarına verildi. AKP'nin iktidara gelmesinin böyle bir karakteri vardır. Diğer bir karakter de; artık iki kutuplu dünya yoktu, öyle Türk devletinin her politikasını her biçimde destekleyecek bir zorunluluk Batı dünyası için, kapitalist dünya için sözkonusu değildi. Böyle olunca da Kürt soykırımındaki klasik yöntemler dünyadan destek görmezdi ya da teşhir olma durumunu yaşardı. İki kutuplu dünyanın, soğuk savaşın sona ermesi nedeniyle AKP iktidarı döneminde Kürtler üzerinde özel savaş sisteminin daha da derinleştirilmesi politikası benimsendi. Buna din de eklenince gerçekten AKP iktidarı, Kürtlere karşı cumhuriyet tarihinde görülmemiş bir özel savaş uygulamasına dönüştü. Bu temelde AKP'yle birlikte özel savaşın da derinleştirildiği, özel savaşla birlikte yürütülen, ele alınan bir darbe mekaniği ortaya çıktı. Bu açıdan AKP iktidarı ve sonrasındaki tüm darbelerde Kürtleri zaptURAPT altına almak ve soykırıma uğratmak için her türlü en ince özel savaş yöntemlerine başvurma, hile ve aldatma da bir boyut olarak bu politikanın parçası haline getirildi.

AKP iktidarı döneminde özel savaş yöntemleri ve görüşmeler sürecinde siyasi darbeler iç içe gelişmiştir. Darbe mekaniğinin karakteri AKP iktidarı döneminde böyle bir çehreye bürünmüştür. 2008 yılından başlamak üzere 2009'da yoğunlaşan Oslo görüşmeleri vardır. 2011 yazına kadar süren bu görüşmelerde zaman zaman çatışmasızlık süreçleri olmuştur. Kürt Özgürlük Hareketinin devlete karşı mücadelesinde resmi ateşkesin olduğu, devletin de uyduğu süreç 2008 Aralık'ıyla 2009 yılı 30 Mart seçimleri arasıdır. Bu dönemde, 5 Aralık 2008 gününde Oslo görüşmeleri yapan PKK heyetine yönelik bir hava saldırısı olmuştur. Bu görüşmeleri yürüten heyet tümden tasfiye edilmek istenmiştir. Bu saldırı başarısız kaldıktan sonra dört aylık karşılıklı bir ateşkes süreci olmuştu. Bu dönem aynı zamanda devletin özel savaş yöntemlerine ağırlık verdiği süreçtir. Kürtçe kurslar, Kürtçe televizyon kanalının açılması bu süreçtedir. Devlet bu tür adımlarla Kürt Özgürlük Hareketinin tabanını etkisizleştirme ve sisteme entegre etme hesapları yapıyordu. Ancak 2009 yerel seçimlerinde DTP'nin oylarının çok yükselmesi, birçok yerde Kürtlerin belediye başkanı olması devleti ürkütmüştür. O dönemde AKP iktidarı bazı küçük adımlarla Kürt sorununu halletme hesabı içindedir. Özellikle de günümüzdeki soykırım araçlarının yaygınlaşması ortamında sınırlı düzeyde dil, televizyon kanalı vb. şeylerin yapılmasının Kürt soykırımını engelleyemeyeceğini, bu nedenle bu tür bazı kırıntılarla Kürtleri susturabilirse soykırımı zaman içinde gerçekleştireceğini hesaplamıştır. Ama seçimlerde Kürt iradesinin güçlü biçimde ortaya çıkması Türk devletini şöyle bir karara götürmüştür: Bu toplumsal tabanla, örgütlü tabanla Kürt sorununu istediğimiz gibi halledemeyiz, Kürt halkının özgürlük taleplerini etkisizleştiremeyiz. Bu nedenle Kürt Özgürlük Hareketi 13 Nisan'da ateşkesi uzattığını söylemesine rağmen bir gün sonra Türk devleti 'KCK operasyonlarını' başlatmıştır. Birçok DTP yöneticisi tutuklanmış zindana atılmıştır. Böylelikle Kürt halkının örgütlü gücü tırpanlanmak istenmiştir.

Türkiye tarihi zaten Kürtler ne zaman örgütlenirse, ne zaman biraz siyasi irade olmak isterse hemen askeri ve siyasi saldırılarla siyasi tırpanlamanın gerçekleştirildiği tarihtir. Böylece Kürtlerin iradesi kırılıp ezilerek Türk devletinin soykırım politikasının tamamen hakim olduğu bir siyasi ortam yaratılır. 14 Nisan'daki KCK operasyonları bunu amaçlamıştır. Buna rağmen Önder Apo da Türk devletini daha da zorlamak, demokratik çözüm zeminini toplumsal kesimlerde ve tabanda güçlendirmek için görüşmeleri sürdürme ihtiyacı duymuştur. Ve bu dönemde çözüm deklarasyonu biçiminde Yol Haritası üzerine çalışmıştır. Gelen görüşmeciler üzerinden, Önder Apo bu konuda çeşitli kesimlerden görüş almış ve bu temelde Ağustos ayında Kürt sorununun çözümü için bir Yol Haritası hazırlamıştır. Ancak Türk devleti bu Yol Haritası'nı kamuoyuna sunmamıştır. Hatta o sırada süren Oslo görüşmelerinde Yol Haritası'nı PKK heyetine vermemiştir. Çok uzun olan bu Yol Haritası'nda kendilerinin işine gelen birkaç paragrafı okuyarak PKK heyetine kendi isteklerinin kabul edilmesini dayatmışlardır. Zaten bu yaklaşım, 14 Nisan tutuklamaları, Yol Haritası'nın PKK heyetine verilmemesi Türk devletinin niyetini ortaya koymuştur. Ama Önder Apo yine de 'bazı adımlar attırabilir miyim' düşüncesiyle 2009 yılı 19 Ekim'inde bir Barış Grubu'nun Türkiye'ye gönderilmesi kararını almıştır. Bunu Türk devletiyle yapılan görüşmeler sonucu Hareketimize iletmiş, Hareketimiz de biri gerilladan, biri de Mexmûr'dan oluşturulmak üzere iki grubu 19 Ekim'de Xabur'dan geçirmiştir. Tabii Kürt halkı barış ve demokratik çözüm istediği için, barış gruplarını yüz binlerce insan coşkuyla sokak ve caddelere dökülerek karşılamış ve selamlamıştır. Silopî'den başlamak üzere Cizîr, Nisêbîn, Qoser üzerinden Amed'e gidene kadar yol hattında nereye uğramışlarsa oralarda büyük coşkuyla karşılanmışlardır. Yine, Amed'de büyük coşkuyla karşılanmışlardır. Kürt halkı coşkuyla karşılayıp bu grupları barış ve çözüm grupları olarak görmesine rağmen, Türk devleti, Kürtlerin örgütlü ve irade olduğu bir çözümü istemediğinden, böyle bir çözüm yaklaşımı olmadığından bu karşılamadan rahatsız olmuştur.

17 Kasım Darbesi; örgütlü ve iradeli Kürt'ün iradesini kırma saldırısıdır

Türk devletinin barış gruplarına yaklaşımı özel savaş çerçevesinde ve Kürtleri bazı kırıntılarla oyalama ve aldatma doğrultusunda olmuştur. Bu tür politikalarla Kürt halkının bu örgütlü iradesini kırıp örgütlü yapısını dağıtarak Kürt sorununu halletmek amacında olduğundan, Erdoğan 'sil baştan yaparız,' demiştir. 'Biz örgütlü, iradeli Kürt istemiyoruz, teslim olmuş Kürt istiyoruz, eğer teslim olunmazsa biz Kürt sorununda herhangi bir adım atmayız, Kürt sorununda herhangi bir çözüm politikamız yoktur, bazı kırıntılarla Türk devletinin isteklerini kabul edeceksiniz,' demişlerdir. Bu nedenle, 17 Kasım'da İmralı'da Önderliğe fiziki saldırı yapılmıştır. Türk devletinin, 'biz iradeli Kürt, iradeli Önderlik istemeyiz, biz ezeriz, örgütlülüğü tasfiye edip irade kırarız, bunun dışında herhangi bir Kürt çözümü düşünmek mümkün değildir,' yaklaşımı içinde, 17 Kasım'da Önderliğe böyle bir saldırı olmuştur. Bu saldırının böyle bir siyasi anlamı vardır. Bu bakımdan Önderlik o saldırıya '17 Kasım Darbesi' demiştir. Yani o güne kadar Oslo'da görüşmeler olmuş, Önderlikle görüşmeler olmuş, özel savaş yöntemleri denenmiş, bu temelde Kürt halkını oyalayarak, aldatarak amaca ulaşmak istemişlerdir. Ama bu olmayınca 17 Kasım Darbesiyle ilk önce Önderliğe saldırmışlar, daha sonra Demokratik Toplum Partisi-DTP'yi kapatmış; milletvekillerine ve yöneticilerine siyaset yasağı koymuşlardır. Bu da AKP iktidarının, devlete yerleşme politikası gereği, 'Kürtleri ben ezerim, ben tasfiye ederim, kontrol ederim' yaklaşımının yeni bir aşamaya vardırılmasıdır. Kürt halkının duruşu ve mücadelesi

yükseldikçe AKP iktidarının da özel savaş yöntemleri ve darbesi iç içe geliştirilmiştir. 17 Kasım darbesi de AKP döneminde ortaya çıkan, 'Kürtleri en iyi ben ezerim, en iyi ben soykırıma uğratırım,' politikasının sonucu gerçekleşmiştir. 17 Kasım darbesini böyle anlamak gerekir. Zaten işbirlikçi siyasal İslamcı AKP iktidarı 2007'de Yaşar Büyükanıt'la uzlaşmıştı. Bu uzlaşma tamamen Kürt soykırımı ve Kürtleri ezme üzerineydi. 2009'daki bu darbe ve Demokratik Toplum Partisi'nin kapatılması Dolmabahçe Mutabakatı'nın doğal sonucu olarak gelişmiştir.

Bu süreçte siyasal İslamcı güçler, 'Kürtleri en iyi biz ezeriz, en iyi biz tasfiye ederiz, en iyi biz soykırıma uğratırız' politikası yürütürken ve iktidara böyle yerleşirlerken, süreç içinde siyasal İslamcı iktidar içinde 'Kürtleri en iyi biz oyalarız, en iyi biz aldatırız, en iyi biz tasfiye ederiz' biçiminde bir iç mücadele süreci başladı. Fethullahçıların, AKP'yle birlikte iktidardayken PKK'ye en fazla düşmanlık beslemelerini, Kürt Özgürlük Hareketi aleyhindeki politika ve yayınları çok fazla sürdürmelerini, yine polis içindeki örgütlenmeleriyle Önder Apo'ya, PKK'ye, Kürt halkının siyasi güçlerine, demokratik siyasi güçlere yönelik saldırılar yürütülmesinde hep öncülük yapmalarını böyle anlamak gerekir. PKK düşmanlığında öncülük yaparak iktidar mücadelesinde öne geçmek istemişlerdir. 2011 seçimlerinden sonra görüşmelerin durması ya da görüşmeler sonucu mutabık kalınan maddelerin reddedilmesi sonucu savaş yine şiddetlenmiştir. Halbuki 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce Önder Apo 10 maddelik bir çözüm metnini devlete sunmuştu. Önce Kürt Özgürlük Hareketine iletmiş, Kürt Özgürlük Hareketi de küçük değişikliklerle Önderliğe geri göndermiş, Önderlik de bunu devlete sunmuştu. 12 Haziran 2011 seçimlerinden önce devletin bunu onaylaması, imzalaması gerekiyordu. Bunu imzalamadığı gibi seçimlerden sonra bu yönlü hiçbir adım da atmadı. Seçimden sonra Önder Apo iki adım atılmasını istemişti: Birincisi; mecliste bir çözüm heyetinin oluşturulması, ikincisi; kamuoyuna çözüm iradesinin açıklanmasıydı. Ancak hiçbir adım atmadıkları gibi, 2011 Temmuz'unda Türk ordusunun yürüttüğü bir operasyonda gerillaların askere darbe vurmasını da bahane ederek saldırılarını yoğunlaştırdılar ve bu sürece de 'Sri Lanka Modeli', 'Bastırma modeli' dediler.

Bu savaş konseptini esas olarak Fethullahçılar gündeme getirdi. Böylelikle devlet, ordu ve polis içinde, 'Kürtleri en iyi biz ezeriz, yok ederiz' yaklaşımıyla öne çıkıp AKP iktidarını etkisizleştirmek istediler. Böyle bir süreç gelişti. Erdoğan zor duruma düştü bu savaş sürecinde. Hem Özgürlük Hareketi karşısında zor duruma düştü hem de içerde çeşitli sıkıntılar yaşadı. İktidarı sarsılma noktasına geldi. Bu durum karşısında 2012'de tekrar İmralı'ya giderek çatışmasızlığın gerçekleşmesini sağlamaya çalıştı. Önder Apo da bu durumu değerlendirmeye çalıştı. Demokratik çözüm istediğinden, bunu Türkiye halklarına ve demokrasi güçlerine mal ederek iktidara adım attırmak istediğinden Önder Apo hem çatışmasızlık sağlamış hem de demokratik çözüm manifestosu hazırlamıştır. Bu süreçte, bilindiği gibi, Sakine Cansız arkadaşa Paris'te saldırı düzenlenmiş, iki yoldaşıyla birlikte katledilmiştir. Aslında bu da bu süreci sabote etmeye yönelikti. PKK önderlerine tasfiye dayatmasını da en fazla Fethullahçılar gündeme getirmişti. Polis ve MİT içinde örgütlü Fethullahçılar bunu dayatmışlardı. Zaten basında da sürekli bunu işleyerek iktidarı böyle bir konsepte yöneltmişlerdir. Tabii o zaman iktidarla, yani AKP'yle iç içeydiler. AKP de bunu onaylıyordu. Önder Apo, bu süreçte görüşmelerde, devlet içinde paralel bir devlet yapılanması olduğunu vurgulayarak AKP iktidarını uyarıyor, Kürt sorununun çözümü çerçevesinde bu durumdan kurtarmaya çalışıyordu. İktidar mücadelesi şiddetli olduğundan, Önder Apo bu iktidar mücadelesinden yararlanarak AKP'ye Kürt sorununda adım attırmak istedi.

Ancak 2013'te Önder Apo'nun çağrısıyla gerillaların Türkiye sınırları dışına çekilmesine, askerlerin ve polislerin serbest bırakılmasına rağmen, AKP iktidarı Türkiye'nin demokratikleşmesi temelinde iktidarda kalmayı hedeflemediğinden, böyle bir demokratik zihniyete sahip olmadığından, demokratik bir mücadele verecek, demokratik mücadeleyi yürütecek yaklaşımı bulunmadığından hiçbir adım atmamıştır. Bu iç mücadeleyi ve sıkışıklığını tekrardan, 'Kürt sorununu en iyi ben ezerim, en iyi ben aldatırım' yaklaşımıyla giderme yoluna gitmiştir. Önder Apo'nun çağrılarına hiçbir cevap vermemiş ve adım atmamıştır. Aksine, siyasal İslam'ın kendi içindeki iktidar mücadelesi karşısında demokratikleşme temelinde adım atarak, Önder Apo'nun attığı adımları bir demokratikleşme sürecine çevirerek iktidarda kalmak yerine, en fazla Kürt düşmanı olan, Kürt düşmanlığıyla bilinen, Kürt düşmanlığında başka bir güç olan Ergenekoncularla ittifaka girmiş; Fethullahçılara karşı onların desteğini alarak iktidarda kalma politikasına yönelmiştir. Bu da yeni bir darbeyi ifade etmektedir. Nitekim 2014 yazında Ergenekoncularla ilişki çerçevesinde, 'Çöktürme Planı' denen bir savaş planı hazırlamışlardır. Önder Apo, AKP'yle Ergenekoncuların birleşmesi ve savaş politikaları yürütmesi karşısında üç aşamalı bir çözüm planı sunmuş ve bu planın sonucunda Dolmabahçe'de 28 Şubat'ta bir mutabakat ortaya çıkmıştır. Ancak AKP iktidarı, Erdoğan, Ergenekoncularla ittifak yaptığı için buna karşı çıkmış ve böylelikle yeni bir darbe dinamiği harekete geçmiştir. Bu, Kürt sorununu çözemeyen AKP iktidarının 'Kürtleri en iyi biz ezer, yok ederiz' diyerek kendini iktidarda tutma politikası olmuştur. 28 Şubat 2015 Dolmabahçe Mutabakatı'nın reddedilmesini, yeni bir darbe temelinde, yeni bir iktidar bloğunun ittifakının ortaya çıkması biçiminde anlamak gerekmektedir.

15 Temmuz darbe girişimini yaratan, Kürt sorununun çözümsüzlüğüdür

AKP iktidarı o güne kadar ABD'nin, Avrupa'nın desteğini alarak Ergenekoncuları, belli kesimleri tasfiye edip sistem içine yerleşmek isterken, 28 Şubat 2015'le birlikte yeni bir iç ve dış ittifaklar sürecine girmiştir. Kürt sorununun çözümsüzlüğü, Türkiye'nin içerde ve dış politikada tıkanması iktidar mücadelesini hızlandırmıştır. Ordu ve polis içindeki Batı yanlısı milliyetçiler ile Fethullahçılar, açıkça AKP iktidarına, 'sen Kürt sorununu çözemiyorsun, iç sorunları ve dış sorunları ağırlaştırıyorsun, Türkiye'yi bir çıkmaza götürüyorsun' diyerek 15 Temmuz 2016'da bir darbe girişimi gerçekleştirmişlerdir. 15 Temmuz darbe girişimi içte ve dışta sorunların ağırlaştığı bir döneme denk gelmiştir. Zaten darbeciler her zaman iç ve dış sorunları göstererek darbe yaparlar. Kürt sorununun çözülememesi, aksine şehirlerin yakılıp yıkılması, Suriye'de Türk devletinin bir çıkmaza girmesi,

Batı tarafından desteklendiği de düşünülen böyle bir darbeye yol açmıştır. Eğer başarılı olsaydı bu darbenin Batı tarafından destekleneceği yönündeki emareler güçlüdür. 15 Temmuz darbe girişimini yaratan, Kürt sorununun çözümsüzlüğüdür. Kürt sorununun çözümsüzlüğü temelinde iç ve dış sorunların ağırlaşmasıdır. Nitekim Önder Apo, 'Eğer bu sorunu çözmezseniz darbe mekaniği devreye girer,' demiştir. Kürt sorununu çözemeyen, iç ve dış sorunları ağırlaştıran bir iktidarın darbeyle karşılaşacağını söylemiştir. Demokrasinin olmadığı ülkelerde iktidarlar seçimle gelip seçimle gitmezler ya da seçimler gerçek iktidar değişimini ortaya çıkarmaz. Seçimler mevcut politikalar içinde ancak herhangi bir partinin gidip başka bir partinin gelmesini ifade eder. Ama iç ve dış sorunlar ağırlaşıp köklü müdahale edilmesi gerektiği ortaya çıktığı zaman darbe mekaniği tetiklenmiş olur. Bu yönüyle AKP iktidarı Kürt sorununu çözemeyerek, hatta daha da ağırlaştırıp içinden çıkılmaz hale getirerek, yine Ortadoğu politikasında ağır sorunlar yaratarak bu darbeyi tetiklemiştir. Zaten DAİŞ'le işbirliği yaptığını, Suriye savaşında çıkmaza girdiğini gören bu çevreler AKP'yi devirmek için harekete geçmişlerdir. 15 Temmuz darbe girişimi böyle ortaya çıkmıştır.

15 Temmuz darbe girişiminin gerçekleştiği dönemde iktidar mücadelesi çok sertleştiği ve Türkiye Ortadoğu savaşına çok fazla battığı için dış etkenler de devreye girmiştir. 15 Temmuz darbe girişiminin bastırılmasında dış güçlerin AKP'ye destek vermesini de bu çerçevede ele almak gerekir. Nitekim Ortadoğu'da ABD-Rusya çekişmesinden dolayı Rusya'dan destek alarak bu darbeyi bastırmıştır. Aslında bu darbenin bastırılmasıyla birlikte yeni bir darbe gerçekleştirilmiştir. Kürt Özgürlük Hareketi'ni ezmek ve tüm demokrasi güçlerini tasfiye etmek için 15 Temmuz darbe girişimini kendisine dayanak yapmıştır. Bu temelde de kendileri bir darbe yapmışlardır. 20 Temmuz 2016'da Olağan Üstü Hal ilan edilmesi tamamen yeni bir darbeyi ifade etmektedir. Kürt sorununun çözümsüzlüğü 15 Temmuz darbesini ortaya çıkardığı gibi aynı zamanda 20 Temmuz darbesini de ortaya çıkarmıştır. 20 Temmuz darbesi de Kürt halkının özgürlük mücadelesini ve demokratik güçleri ezmek için gerçekleştirilmiştir. 20 Temmuz'da AKP iktidarı 'ben Kürt'ü daha iyi bastırırım, demokrasi güçlerini ben ezerim, iç ve dış sorunları bastırma yöntemleriyle, askeri ve siyasi yöntemlerle, polisiye yöntemlerle ben hallederim' diyerek darbesini gerçekleştirmiştir. Önceden de tabii ki Kürt sorununda bastırma politikası izliyordu, demokrasi güçlerini bastırıyordu ama hala Kürt halkının ve demokrasi güçlerinin örgütlü mücadelesi vardı. Bu nedenle istediği gibi hareket edemiyordu. Ama 15 Temmuz darbe girişimini gerekçe göstererek ve MHP'yle, Ergenekonla tümden birleşerek, bütünleşerek, kendi iktidarını korumak için Ergenekon, MHP yöntemlerini, zihniyetini tamamen iktidarın zihniyeti ve politikası haline getirerek aslında AKP'nin varoluş koşullarına da bir darbe gerçekleştirmiştir. 20 Temmuz darbesi tüm demokrasi güçlerine olduğu gibi aslında siyasal İslamcı güçlere de bir darbe olmuştur. Artık siyasal İslamcılar sistem içinde olacaktır ama kendi istedikleri biçimde değil de klasik Kürt ve demokrasi düşmanı devlet güçlerinin istediği biçimde Türkiye siyasetinin içinde yer alacaktır. 20 Temmuz darbesi ve ittifakı bunu ifade etmektedir.

Belediyelerin gaspı 20 Temmuz darbesinin devamıdır

Bugüne kadar süren de işleyen de 20 Temmuz 2016'da gerçekleşen darbedir. Belki bunun farklı aşamaları olmuştur ama 20 Temmuz darbesinin sonuçları olarak görmek gerekiyor. Bu darbe mekaniğinin, bu darbeci zihniyetin, bu otoriter sistemin 19 Ağustos 2019'da Kürdistan'da belediyeleri gasp etmesi de 20 Temmuz darbesinin devamı olmaktadır. Bilindiği gibi, 20 Temmuz 2016'dan sonra bütün belediye eşbaşkanları ve siyasetçiler tutuklanmıştı. 19 Ağustos 2019'u bu darbenin devamı olarak görmek lazım. Evet, bu da Kürt siyasetine bir darbedir ama bu darbeyi 20 Temmuz darbesinin; onun getirdiği, Kürt Özgürlük Hareketini ve demokrasi güçlerini tümden tasfiye etme politikasının devamı olarak ele almak gerekmektedir.

20 Temmuz darbesi sonucu belediye eşbaşkanlarının, siyasetçilerin tutuklanmasının amacı; örgütlülüğü ezmek, Kürt Özgürlük Hareketini, demokrasi güçlerini tasfiye etmekti. Bu yönlü zaten 2016, 2017, 2018'de saldırılarını sürdürdü. Gerçekten de 12 Eylül döneminde bile olmayan bir saldırı konsepti yürüttü. Daha doğrusu, 12 Eylül'ün yapamadığını tamamlayan, 12 Eylül'ü daha üst düzeyde pratikleştiren, 12 Eylül'ün amaçlarını daha üst düzeyde hedefleyen bir saldırı oldu. 20 Temmuz darbesini böyle görmek gerekiyor. Ancak Türkiye'de demokrasi güçleri, Kürt Özgürlük Hareketi buna karşı direndi. Bütün baskılara ve zulme rağmen büyük bir direniş gösterildi. Ve giderek bu bir demokrasi ittifakının zeminini ortaya çıkardı. Bu darbe Türkiye'de o güne kadar sistem içinde belli bir etkisi olan CHP'nin de tamamen etkisizleştirilmesini hedefledi. Daha doğrusu CHP içinde ve tabanında var olan demokratik güçleri tasfiye ederek, CHP'nin ulusalcı gücünü de kendi yanına almaya çalıştı. Bu süreçte CHP'yi tamamen etkisizleştiremedi ama bu politika CHP üzerinde etkili oldu. CHP çok kritik dönemlerde AKP'nin politikalarının destekleyicisi ve koltuk değneği oldu. CHP böyle kullanıldı. Ama diğer taraftan CHP'yi etkisizleştirme politikası da yürütüldü. CHP'ye yönelik yoğun bir psikolojik savaş yürütüldü. Bu ikili bir durum ortaya çıkardı. Bir kesim, CHP'nin mevcut yönetimi de dahil, Kürt düşmanı, demokrasi düşmanı AKP-MHP politikalarına destek olan, payanda olan yaklaşım içindeyken, CHP içinde bir kesim de tabandaki demokrasi güçleriyle birlikte AKP'nin 20 Temmuz darbesini kabul etmeyen bir politik yaklaşım içine girdi. Kürt halkının özgürlük mücadelesi, demokrasi güçlerinin mücadelesi CHP'yi ikili duruma getirdi. Tümden AKP-MHP iktidarına teslim olmasını engelleyen ve iktidarla bazı sorunlar yaşayan durumlar ortaya çıkardı.

Tayyip Erdoğan'ın şefliğini yaptığı mevcut iktidar MHP'yi ve belirli Ergenekoncuları esas alan, bu temelde CHP'yi de etkisizleştirmeyi hedefleyen bir iktidar blokudur. Bu durum, darbeye karşı Kürt Özgürlük Hareketiyle çeşitli demokrasi güçlerinin ve CHP içindeki bir kesimin 20 Temmuz darbesine karşı ortak mücadele etmesini beraberinde getirdi. Bu, 16 Nisan 2017 anayasa referandumunda da, 24 Haziran 2018 seçimlerinde de görüldü. 31 Mart yerel seçimlerinde ise, bu yeni bir aşamaya ulaştı. Özellikle de HDP'nin Kürdistan'da kayyumları kovma, batıda da AKP'ye kaybettirme politikası çok etkili oldu. Bir nevi darbecileri zayıflatan bir etkene dönüştü. Çünkü Türkiye'nin sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yapısını, Türkiye'nin yönünü belirleyen şehirlerde AKP kaybetti. Bu kaybetmeyi sağlayan en önemli etken de, demokrasi güçleri ile Kürt demokratik güçlerinin ittifakı oldu. Böylelikle AKP ve bu darbeci zihniyet önemli bir darbe yedi. Bu, Türkiye'de darbeciliğe karşı mücadele edenleri cesaretlendirdi. İşte bu durum, 19 Ağustos 2019 darbesini beraberinde getirdi. Zaten 20 Temmuz darbesiyle Kürtlerin siyasi iradesi tümden kırılmak isteniyordu. Bu açıdan bu belediyeler Kürtlere teslim edilmek istenmiyordu. Ama bir de buna, Kürtlerin demokrasi güçleriyle ittifak biçiminde AKP iktidarını zayıflatması ve demokrasi güçlerini güçlendirmesi eklenince 19 Ağustos'ta

Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Kürt halkıyla dayanışması, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin faşizmin geriletildiğini görerek aralarındaki ideolojik ve kimi siyasi farklılıkları bir tarafa bırakarak buna karşı ortak davranmaları gerekmektedir. Bu dönem, siyasi ve ideolojik ayrılıkları tartışma dönemi değildir. Bu dönem, faşizmi yıkmak için nelerin yapılması gerektiği üzerine tartışılması gereken dönemidir. Hedef, faşizmin yıkılması olmalıdır. Faşizm yıkılmadan sonrasını tartışmak ne gerçekçi olur ne de politik olur. Bu açıdan önemli olan, demokratikleşme hedefi olmalıdır. Asgari de olsa demokratikleşme hedefiyle ortak hareket edip faşizmin geriletilmesi gerekmektedir. Kürt halkının önemli bir demokrasi mücadelesi birikimi vardır. Evet, düşman saldırgandır, her türlü zulmü yapıyor, tutukluyor, bu yönüyle baskısını artırıyor, bu doğru. Ama direnilmeden de hiçbir kazanım elde edilemez, Kürdistan'da yaprak bile kımıldamaz.

belediyelere yönelik darbe gerçekleştirildi. Bunu hem 20 Temmuz darbesinin devamı olarak görmek lazım hem de demokrasi güçlerinin 20 Temmuz darbesine karşı mücadelesinin yükselişi karşısında, Kürtlerle Türkiye demokrasi güçleri arasındaki ilişkiyi parçalama ve böylelikle iktidarını sürdürme politikasının bir sonucu olarak değerlendirmek gerekmektedir.

20 Temmuz darbesi Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Kürt halkıyla buluşmasını engellemeyi hedeflemiştir

20 Temmuz darbesine karşı, başta Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt demokratik siyaseti olmak üzere, Türkiye'deki demokrasi güçleri ciddi bir direniş ortaya koydular. AKP, MHP'yle ve Ergenekoncularla yaptığı ittifakla sonuç almak istiyordu. Bu temelde Türkiye'ye has başkanlık sistemi denen faşist otoriter sistemi tümüyle yerleştirmek, kurumlaştırmak istiyorlardı. Kürt Özgürlük Hareketi ve demokrasi hareketi ezilecekti. Böylece bu güçlerin oluşturduğu Türkiye'ye hiç kimse itiraz edemeyecekti. Siyasal İslam'ın Türkiye sistemi içine alınması 12 Eylül'de nasıl planlanmışsa öyle gerçekleşecekti. 12 Eylül'ün tüm amaçları da bu iktidar tarafından yerine getirilecekti. Ancak buna karşı gerçekten büyük bir direniş oldu. Bu gerçeklik gösterdi ki, faşist iktidar ne kadar saldırırsa saldırsın, ne kadar zalim olursa olsun eğer direniş yürütülürse bu iktidar zayıflatılabilir, sonu getirilebilir. Çünkü direniş, faşizmi teşhir demektir, halkın tüm gerçekleri görmesi demektir. Direniş, ister istemez faşist otoriter baskının artması demektir, baskı arttıkça da, direnişin büyüdüğü ortamda halk içinde, dünyada teşhir olması, siyasi ve toplumsal tabanını kaybetmesi anlamına gelmektedir. Nitekim, yerel seçimlerde AKP'nin kaybetmesi, uzun yıllar süren Kürt Özgürlük Hareketinin direnişi ve bu temelde Türkiye demokrasi güçlerinin ayakta kalması, onların da bu faşist iktidara karşı direniş göstermesi sonucu olmuştur.

20 Temmuz darbesine karşı direniş, Türkiye'de demokratikleşme imkânlarını arttırmış, mücadele edildiğinde demokratikleşmenin yaklaştığı bir siyasi ortam ortaya çıkmıştır. Bu açıdan, 19 Ağustos'ta yerel yönetimlere darbe yapılınca bu darbeye karşı hem Kürt halkı hem de Türkiye'deki demokrasi güçleri tepki göstermiş ve karşı durmuşlardır. İlk defa Türkiye'de Kürtlerle bu düzeyde dayanışma ortaya çıkmıştır. Bu aslında soykırımcı sömürgeciliğin Kürtleri ve demokrasi güçlerini ezme ve kendini hakim kılma politikasının boşa çıkarılması anlamına gelmektedir. Çünkü faşist soykırımcı sistem Kürt halkının demokrasi mücadelesiyle Türkiye halklarının demokrasi mücadelesini birbirinden kopararak, yan yana gelmesini engelleyerek ayakta kalmaktaydı. Bu düzeyde bir dayanışmanın ortaya çıkması faşizmin yıkılışını hızlandıracak bir etken olarak görülmüştür. Kuşkusuz mevcut faşist iktidar bunu görerek Kürt demokratik hareketi ile Türkiye'deki demokrasi güçlerinin bu ilişkisini, dayanışmasını koparmak için özel ve psikolojik savaşı artırmıştır. Özellikle Türkiye'deki demokrasi güçleri üzerindeki baskıyı artırmıştır. Bu baskıyla Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Kürt halkıyla buluşmasını engellemeyi ve ortaya çıkan dayanışmayı ortadan kaldırmayı hedeflemiştir. Bu, 20 Temmuz faşist darbesine karşı Türkiye halklarının, Kürt halkının nasıl mücadele verdiğinin ve önemli sonuçlar aldığının ortaya konulmasıdır. Kuşkusuz hâlâ yeterli değildir. Kürdistan'daki direniş hâlâ yeterli değildir. Türkiye'deki halkların, demokrasi güçlerinin Kürdistan'daki mücadeleyle dayanışması yeterli değildir. Bu yönüyle eksiklikler vardır. Ama eğer hem Kürdistan'daki demokrasi mücadelesinin gelişmesinde hem Türkiye'deki demokrasi mücadelesinin gelişmesinde ısrarlı olunursa, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle Kürt demokrasi güçlerinin yerel yönetimlerde ortaya çıkan ilişkisi, dayanışması daha güçlü ve etkili hale

getirilirse, daha ilkeli ve faşizme karşı alternatif bir demokratik güç ortaya çıkarılırsa Türkiye'de faşizmin yıkılması mümkün olacaktır.

AKP-MHP ve Ergenekonculara dayanan, halka ve özgürlük güçlerine sürekli bir darbe iktidarı haline gelen bu faşist ittifaka karşı mücadelenin süreklileşmesi gerekir. Çünkü faşist iktidarlar yıkılmamak için her türlü yol ve yöntemi denerler. Bu bakımdan faşizme karşı mücadelede tereddüt, faşizme karşı mücadelede gevşeme kesinlikle demokrasi güçlerinin aleyhine çalışır. Faşizme karşı ancak ısrarlı ve kesintisiz mücadele verilirse, onun kendisini toparlamasına fırsat verilmezse sonuç alınabilir. Geçen dönemde bu konudaki gevşeklikler faşizmin kendisini ayakta tutmak için direnç göstermesini ortaya çıkardı. Halbuki yerel yönetim seçimlerinde gerileyen bu iktidarın üzerine gidilseydi, istifası istenseydi, yeni bir hükümet talebiyle ortaya çıkılsaydı kesinlikle toplumsal destek alınırdı. Faşizm şaşkın durumdaydı ve bu ortamda da geriletilebilirdi. Yerel yönetimlerden sonra gerekli mücadele yapılmayınca saldırıya geçen bu iktidar olmuştur. Halbuki saldırıda olması, faşizmi geriletmesi gereken demokrasi güçleri olmalıydı. Bu yönüyle önümüzdeki süreçte kesinlikle bu ittifaklar geliştirilmelidir. Çünkü Türkiye'deki ve Kürdistan'daki demokrasi güçleri ittifak yapmaz ve mücadeleyi süreklileştirmezlerse faşizmi yıkmak mümkün değildir. Bu yönüyle bu faşizmin özel savaşına karşı Türkiye'deki demokrasi güçleri, aydınlar, yazarlar, sanatçılar ve tüm demokratik kurumlar sağlam durmalıdırlar. Onların provokasyonlarına, onların psikolojik savaşına boyun eğmemelidirler. Bu açıdan Türkiye'deki demokrasi güçlerine, aydınlara, yazarlara gerçekten büyük görev düşmektedir. 'Vatan, millet, Sakarya' adına Kürtlerle dayanışmadan uzak durulursa, 'biz Kürtlerle dayanışma içine girersek bölücülerle ilişki içinde gösterirler,' biçiminde kaygılar içine girilirse bu, demokrasi güçlerinin kaybetmesi anlamına gelir. Bu faşist iktidarın demokrasi güçlerinin kazanma imkânlarını geriletmesi, kendini yeniden tahkim etmesi gibi durumlar ortaya çıkabilir.

Bu dönem siyasi ve ideolojik ayrılıkları tartışma dönemi değildir

Türkiye'deki demokrasi güçlerinin Kürt halkıyla dayanışması, Türkiye'deki demokrasi güçlerinin faşizmin geriletildiğini görerek aralarındaki ideolojik ve kimi siyasi farklılıkları bir tarafa bırakarak buna karşı ortak davranmaları gerekmektedir. Bu dönem, siyasi ve ideolojik ayrılıkları tartışma dönemi değildir. Bu dönem, faşizmi yıkmak için nelerin yapılması gerektiği üzerine tartışılması gereken dönemidir. Hedef, faşizmin yıkılması olmalıdır. Faşizm yıkılmadan sonrasını tartışmak ne gerçekçi olur ne de politik olur. Bu açıdan önemli olan, demokratikleşme hedefi olmalıdır. Asgari de olsa demokratikleşme hedefiyle ortak hareket edip faşizmin geriletilmesi gerekmektedir.

Kürt halkının önemli bir demokrasi mücadelesi birikimi vardır. Evet, düşman saldırgandır, her türlü zulmü yapıyor, tutukluyor, bu yönüyle baskısını artırıyor, bu doğru. Ama direnilmeden de hiçbir kazanım elde edilemez, Kürdistan'da yaprak bile kımıldamaz. Kürdistan'da en ufacık kazanım bile büyük bedeller ödenerek kazanılabilir. Bu bakımdan Kürt halkının on yıllara dayanan mücadele birikimine dayanılarak, on yıllara dayanan gelişmiş irade temelinde bu mücadelenin geliştirilmesi gerekir. Gençlerin ve kadınların mücadeleye daha da cesaretle atılması gerekiyor. Tüm sokakların, tüm mahallelerin direniş alanı haline getirilmesi gerekiyor. Böyle olursa faşizm geriletilebilir. Geriletme imkânı da vardır. Kürtler Türkiye'nin metropollerindedir; İstanbul'da, İzmir'de, Ankara'da, Antalya'da, Çukurova'dadır. Buralarda da Kürt gençleri demokrasi mücadelesine öncülük etmelidir. Türkiye'deki halklarla birlikte demokrasi mücadelesine atılmalıdırlar. Oradaki demokrasi güçleriyle mahallelerde, sokaklarda ittifak yaparak faşizme karşı direnişi örgütlemeleri gerekir. Yapılması gereken budur. İttifakları her yerde geliştirmek gerekiyor. Kürtler sadece Kürdistan'da değil, metropollerde de önemli bir güce sahiptirler. Bu güçlerini yerel yönetim seçimlerinde görmüşlerdir. Demokrasi güçleriyle ittifak yaparlarsa faşizmi geriletebileceklerini görmüşlerdir. Bu bakımdan bu ittifakı sadece seçim ittifakı değil, sokaklarda ve meydanlarda anti-faşist ittifakı haline getirmek lazım. Böyle yapılırsa o zaman faşizm yenilgiye uğratılabilir. Seçimlerle faşizm belki kısmen geriletilebilir ancak faşizmin tümden yenilgiye uğratılması halkın her alanda sokağa dökülmesiyle, demokrasi mücadelesini yükseltmesiyle olur. Yoksa, 'seçimleri bekleyin' denilirse faşist iktidarlar kendilerini toparlar ve örgütlerler; demokrasi güçlerine karşı seçimi beklemezler. Onlar seçimi beklemezler, 'seçimde hesaplaşalım' demezler. Onlar her zaman demokrasi güçlerine saldırırlar, kendilerini tahkim etmek isterler.

Bu iktidar faşist darbe iktidarıdır; 12 Eylül'den daha faşist bir iktidardır, 12 Eylül'den daha fazla Kürt ve demokrasi düşmanıdır. 12 Eylül'ün tecrübesini de edinmiştir; 12 Eylül'ün eksikliklerini ve yetersizliklerini görmüş; bu açıdan çeşitli toplumsal kesimleri de yanına alarak demokrasi güçlerini, Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etmek isteyen bir yaklaşım içindedir. Sadece askerle, polisle olmayacağını, sadece devletin imkânlarıyla olmayacağını görerek; dinle milliyetçiliğin birleştirilerek şovenizmin daha da tehlikeli hale getirildiği topluluklarla demokrasi güçlerini ve Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye etme politikası ve saldırısı yürütmektedir. Bu açıdan demokrasi güçlerinin de, Kürt Özgürlük Hareketinin de en geniş demokrasi güçleriyle hareket etmesi gerekiyor. Hem en geniş demokrasi güçleriyle hareket etmek gerekiyor hem de iktidar güçleri arasındaki çelişkiden yararlanmak gerekiyor. Egemen güçler arasındaki çelişkilerden yararlanılmalıdır. Çünkü faşizm egemen güçler arasında da demokrasiye yer vermez. Sadece belirli bir kesimin hakimiyetini sağlamak ister. Bu bakımdan da çeşitli güçler bu iktidardan rahatsızdır. Bu yönüyle tüm anti-faşist güçlerle, bu iktidardan rahatsız olan tüm güçlerle ittifak temelinde Türkiye'nin demokratikleştirilmesi mücadelesi içine girmek gerekiyor. Kuşkusuz demokratikleşme mücadelesi konusunda, AKP-MHP-Ergenekon faşizmine karşı duran güçler arasında farklılıklar vardır, demokrasiyi anlama farklılıkları vardır. Bu doğrudur ama şu anda bu farklılıklar değil de AKP'yi yenilgiye uğratmak öne çıkmalıdır. AKP-MHP faşizmi yenilgiye uğratıldıktan sonra, demokrasi konusundaki düşünce farklılıkları üzerinde durup, toplumsal ve demokratik mücadeleyle, propagandayla, demokratik mücadele temelinde gerçek demokrasi güçlerini etkili kılacak bir mücadele süreci içine girmek gerekmektedir. Bu açıdan artık seçimleri beklemeden, faşizme karşı mücadeleyi gevşetmeden hem Türkiye'de hem Kürdistan'da mücadeleyi yükseltmek, Türkiye'deki demokrasi güçleriyle Kürdistan'daki demokrasi güçlerinin ortaklığını geliştirip bu mücadeleyi yükselterek faşizmi yenilgiye uğratma hamlesi geliştirmek gerekmektedir.

■■■

Demokratik halklar devrimi Kürdistan merkezli gelişiyor

Duran Kalkan

Her gün bütün cephelerde büyük direniş halindeyiz. Düşmanın faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetine, topyekûn faşist özel savaş saldırısına karşı hareket ve halk olarak topyekûn direniyoruz. Önder Apo, Parti ve halk öncülüğünde böyle büyük bir direniş yürütüyoruz, bedel ödüyoruz. Kuşkusuz her gün şehitler veriyoruz. Elbette bu mücadele kolay olmuyor, fakat Egîdlerin, Zîlanların kahramanlık çizgisinde de mücadelemizi sürdürüyoruz. Bütün baskılara, katliamlara, saldırılara rağmen mücadeleci ruhta, duruşta, cesaret ve fedakârlıkta en küçük bir gerileme yoktur, tam tersine daha çok gelişme, derinleşme var. Hareket ve halk olarak faşist soykırımcı-sömürgeci zihniyet ve siyasete karşı öfkemiz, kinimiz daha keskin, daha derin, daha büyüktür.

Özgürlük hareketi olarak 2019 yılının yaz dönemini büyük bir mücadeleyle karşıladık. 15 Ağustos Atılımı'nın 36. yılına, dört parça Kürdistan ve yurtdışında Hareket ve halk olarak büyük bir direniş içerisinde girdik. Her gün bütün cephelerde büyük direniş halindeyiz. Savaşıyor, gelişme yaratıyoruz. Düşmanın faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasetine, topyekûn faşist özel savaş saldırısına karşı hareket ve halk olarak topyekûn direniyoruz. Önder Apo, Parti ve halk öncülüğünde böyle büyük bir direniş yürütüyoruz, bedel ödüyoruz. Kuşkusuz her gün şehitler veriyoruz. Elbette bu mücadele kolay olmuyor, fakat Egîdlerin, Zîlanların kahramanlık çizgisinde de mücadelemizi sürdürüyoruz. Bütün baskılara, katliamlara, saldırılara rağmen mücadeleci ruhta, duruşta, cesaret ve fedakârlıkta en küçük bir gerileme yoktur, tam tersine daha çok gelişme, derinleşme var. Hareket ve halk olarak faşist soykırımcı-sömürgeci zihniyet ve siyasete karşı öfkemiz, kinimiz daha keskin, daha derin, daha büyüktür. Her olay bizi daha fazla mücadeleci kılıyor. Mücadele azmimizi daha fazla biliyor. Şehitlerimizin anıları bizi mücadeleye daha çok çekiyor.

Özgürlük mücadelemiz bütün cephelerde tüm yoğunluğuyla devam ediyor. Düşmanın topyekûn faşist-soykırımcı saldırıları sürüyor. Biz de Hareket ve halk olarak buna karşı direniyoruz. Böyle bir mücadele ile şunlar görülebiliyor: Aslında mücadelenin daha fazla derinleşmesi, yaygınlaşması, keskinleşmesi var. Şimdiye kadar daha çok ekonomik, psikolojik, siyasi boyutlar öndeydi. Askeri boyut düşük yoğunlukluydu. Giderek askeri boyutun da öne çıkma eğilimi çok güçlüdür. Silahlanma yarışı çok fazla, silah üretimi çok ileri düzeydedir. Geçmişte Sovyetler Birliği'nin varlığı ortamında yapılan silahsızlanma, nükleer silahların denetimi anlaşmalarının bir kısmı da feshedilmiş bulunuyor. İnsanlığın başına da yeniden nükleer silah tehdidini Demokles'in kılıcı gibi sallanır hale getiriyorlar. Kuşkusuz bunlar boşuna değildir. En çok silah fabrikaları çalışıyor. En çok silah ticareti oluyor. En fazla silah tekelleri kazanıyor.

Bölgedeki savaşın kaybedeni AKP-MHP faşist yönetimidir

Başta Kürtler olmak üzere mazlum halklar, ezilen kesimler üzerinde bu silahlar kullanılıyor. Fakat sadece bununla yetinilmeyebilir de. Önümüzdeki süreçte savaş daha çok şiddetlenebilir, yayılabilir. Böyle bir eğilim var. Önder Apo içinde bulunduğumuz süreci Birinci Dünya Savaşı'nın son dönemine benzetiyor. Onu da değerlendirmeye, anlamaya çalışıyoruz. Bazıları savaşın başlangıç sürecine benzetip öyle anlamaya çalışırken, Önder Apo tersini söylüyor. Daha çok dünya savaşının sonuna, 1918'lere benzetiyor. Bu önemli ve anlamlıdır. Öyle olunca, geçtiğimiz dönemdeki savaşın durumunu daha iyi anlamış oluyoruz. Hem otuz yıldır, Körfez krizi ve savaşından itibaren Ortadoğu merkezli olarak yaşanan Üçüncü Dünya Savaşı'nın genel durumunu hem de özellikle DAİŞ saldırıları temelinde 2014'ten sonra, yine 24 Temmuz 2015 AKP-MHP saldırıları temelinde son 5 yılda bölgede yaşanan savaşın ne kadar derin ve şiddetli olduğunu, bölgede önemli değişiklikler yaratabilme özelliğine sahip bulunduğunu daha iyi görebiliyoruz, anlayabiliyoruz.

Böyle olunca, tabii savaşın sonuna doğru gidiyorsak kimin kazandığı, kimin kaybettiği gündeme geliyor. Aslında daha şimdiden savaşın çok önemli bir kaybedeninin faşist-soykırımcı TC devlet sistemi olduğunu, onun AKP-MHP faşist yönetimi olduğunu görüyoruz. Bu bizim açımızdan çok önemli bir sonuçtur. Dikkat edelim; Libya'da yenildiler, Mısır'da yenildiler, şimdi Suriye'de tümüyle yenildiler. En son Suriye'de lanetlenir hale geldiler. En çok besleyip, güçlendirmeye çalıştıkları çeteleri bile Tayyip Erdoğan yönetimine karşı yürür hale geldi. Onu ihanetle suçluyorlar, Tayyip Erdoğan'ın resimlerini yakıyorlar. Yarın Kerkük'tekiler benzerini yapacaklar. Erdoğan-Bahçeli ikilisi giderek tarihin lanetlenenleri içerisinde yer alacak. Kürt halkına yaptığı katliam ve zulümler sonucunda Saddam ve benzerleri gibi lanetlenecekler. Bunları şimdiden görüyoruz.

Bu nedenle çok saldırganlaştılar. Hem Türkiye hem İran bir süreden beri Dünya Savaşı'nın içerisine güçlü bir biçimde çekildiler. Türkiye bir biçimde çekildi ve savaşa ortak edildi, sınırların ötesine operasyonlar yapmasına izin verildi. Tıpkı Saddam'ın Kuveyt'e girmesine izin verilmesi ya da teşvik edilmesi gibi bir durum da gözükebiliyor. Şimdi adeta sıfırı tüketir noktaya gidiyor. İran ise, daha çok siyasi ve ekonomik baskı temelinde savaşın içerisine çekildi, çekiliyor. Üzerinde daha çok benzer yoğun bir baskı var.

Eğer Üçüncü Dünya Savaşı diye tanımladığımız savaşta sona doğru gidilecekse savaşın iki tarafı vardı: Birisi küresel sermaye tarafıydı, biri de Türkiye ve İran'ın temsil ettiği ulus devlet statükoculuğu. O halde, 'kim kazanıyor, kim yeniliyor?' sorusu bu çatışmada şuraya gelebilir: Bir defa statükoculuğun gittikçe daraldığını, yenilme noktasına geldiğini görüyoruz. Bunu insan net söyleyebilir. Fakat bunun karşılığı olarak acaba küresel sermaye sistemi kazanıyor mu? O net değildir. Netleşmemesi de şuraya bağlıdır: Ulus devlet statükoculuğunun yenilgisinden kim kazanarak çıkacak? Bu soru cevapsızdır. Küresel sermaye sistemi de kendisini kazançlı çıkartmak, yeni bir yapılanma temelinde ulus-üstü sermayenin azami kâr yasası doğrultusunda, daha rahat, daha kolay ve daha çok sömürü yaptığı bir sistemi ortaya çıkartmak istiyor.

Önderlik düşünceleri bütün Ortadoğu'da gittikçe daha fazla yayılıyor

Fakat bir de bunun karşılığı olarak Kürdistan merkezli bir bölgesel demokratik halklar devrimi, demokratik ulus devrimi, demokratik özerklik devrimi derinden mayalanıyor ve önemli gelişmeler de sağlıyor. Teorik, ideolojik, politik formülasyonları güçlüdür. Önderlik düşünceleri bütün Ortadoğu'da gittikçe daha fazla yayılıyor. Buna karşılık bir de politik, askeri gelişmeler de önemli oluyor. Rojava Devrimi çok önemli bir kıvılcım oldu. Başur'da PKK'yi tasfiye etmek için oluşturdukları statüko giderek kendilerini zorlayan Kürt Özgürlük Devrimine daha fazla hizmet eden noktaya gelme özelliği taşıyor. Bunlardan duyulan korkuyla Türkiye ve İran üzerindeki mücadele ya da Türkiye ve İran'a karşı yürüttükleri mücadelede çok daha dikkatli olmaya çalışıyorlar. Her iki ulus devlet sistemini de fazla yıpratmadan, parçalamadan, dağıtmadan sonuç almak çabasındalar. Çünkü eğer Irak'ta, Suriye'deki gibi sistemi korumaz, merkezi yapının dağıtılmasına fırsat verirlerse, saldırılarını o temelde yaparlarsa, bundan Bakur ve Rojhîlat Kurdistan devrimlerinin bütün Ortadoğu'yu demokratik devrime çekecek bir gelişme sağlayacağını, çıkış yapacağını görüyor ve bundan korkuyorlar. Kürdistan Özgürlük Devrimi'ni denetlemek, sınırlandırmak için TC ve İran ulus devlet faşizmiyle, statükoculuğuyla bir yerde uzlaşma çalışıyorlar. Ama sermayeye daha fazla hizmet etme, onun önünü açma temelinde bunu yapmak istiyorlar. Statükoculuk da esneyemiyor, onların isteklerini kabul edemiyor. Kendi aralarındaki çelişkiden; ABD-Avrupa, ABD-Rusya, Avrupa-Rusya, Avrupa'nın kendi iç çelişkilerinden; Fransa-Almanya-İngiltere arasındaki çelişkilerden de yararlanarak, olduğu gibi kendini ayakta tutmaya ve küresel sermaye sistemine dayatmaya çalışıyor. Her iki devletin mevcut durumda politik duruşları da böyledir.

Böyle olunca daha fazla derinleşecek, yayılacak gibi görülüyor. Bir yandan ciddi biçimde statükoculuk yıpratılmış, yenilgi noktasına getirilmiş durumdadır. Aslında küresel sistem bu durumu daha fazla derinleştirmeden, kısmi değişikliklerle bu statükoculuğu kısmen değişikliğe uğratarak bir uzlaşma yaratma çabasında. Fakat ne kadar başaracak, ne kadar başaramayacak belirli değil. Çıkar çelişkileri ve çatışmaları yoğun. Dolayısıyla giderek bu mücadelenin askeri boyutunun da öne çıkma, daha da derinleşme olasılığı var. Savaşın bu anlamda Türkiye'yi de, İran'ı da daha fazla içine çekme, bu alanlarda da çatışmanın askeri boyutunun daha çok öne çıkma ihtimali vardır. Türkiye'yi kısmi bir askeri çatışma içerisine çekip daha çok siyasi baskı altına alarak değiştirmek istiyorlar. İran'ı kısmi askeri baskı içerisine çekip daha fazla ekonomik baskıyla değişime uğratmak, kendi istedikleri ayara getirmek istiyorlar. Fakat bunun ne kadar başarılı olacağı çok net değildir.

Çelişkili ve çatışmalı durum sürüyor. Daha fazla yayılma ve derinleşme ihtimalini içinde güçlü bir biçimde barındırıyor. Böyle bir yayılma ve derinleşme halklar için ağır bir baskı, sömürü ve zulüm getirse de aynı zamanda özgürlük için mücadele etmenin önünü de daha çok açıyor. Çelişkileri ve çatışmaları daha çok keskinleştiriyor. Devrimci ortamı, özgürlük ve demokrasi devrimini geliştirmenin imkân ve fırsatlarını daha fazla büyütüyor. Bu da

oldukça önemlidir. Mevcut durumda küresel sermaye sistemi bir yandan statükoculuk üzerinde baskıyı, ekonomik-siyasi baskıyı daha çok artırarak onları kısmi değişime uğratıp kendilerine teslim olur hale getirmek isterken diğer yandan devrimi önlemek ve denetlemek için bin bir türlü oyun, hile, baskı geliştiriyor. Bu gerçekliği görmemiz lazım. Kısaca saldırıları ulus devlet statükoculuğu üzerinde olduğu kadar, Ortadoğu'da özgürlük ve demokrasi devriminin gelişimini önleme, engelleme yönündedir de. İki taraf üzerinde de böyle baskı uygulayarak kendi çıkarlarını korumaya çalışıyor.

AKP-MHP faşist iktidarı kendini savaşla ayakta tutmaya çalışıyor

Ulus devlet statükoculuğu, -ki bu, Kürt düşmanı, kadın düşmanı, halk düşmanı, faşist-soykırımcı zihniyet ve siyasete dayanan bir sömürgeci statükoculuktur- küresel sermaye sistemiyle özgürlük devrimi arasındaki çelişkiden yararlanmaya, özellikle devrime karşıtlık temelinde, devrimi engellemek için küresel sermaye sisteminin kendilerine muhtaç olan özelliklerinden yararlanarak statükocu varlığını, Kürt düşmanı, sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasal yapısını korumaya alıp ayakta tutmaya çalışıyor. Bunun için de tüm gücüyle Kürdistan Özgürlük Hareketine, partimize, Önderliğimize, halkımıza dönük saldırı yürütüyor. Bunu hem Türkiye hem İran şahsında görüyoruz.

Ulus devlet statükoculuğunu olduğu gibi ayakta tutma imkânlarının olmadığını kendileri de anlıyorlar. Böylece küresel sermaye sistemiyle kendi çıkarlarını daha çok gözetecek şekilde uzlaşabilmek için, üçüncü alternatifi, özgürlük ve demokrasi alternatifini yok etmeyi esas alıyorlar. Üçüncü alternatifi yok ederlerse küresel sermaye sisteminin kendileriyle iyi-kötü uzlaşmak zorunda kalacağını hesap ediyorlar. Bunun için tüm güçleriyle bir saldırı yürütüyorlar. Bunu Türkiye bir biçimde yürütüyor, İran bir başka biçimde yürütüyor. En açık, en saldırgan, en katliamcı biçimde yürüten, en zorda olan AKP-MHP faşist iktidarı, onların yönetimindeki TC devleti oluyor. Onun için tüm gücünü böyle bir saldırıya, savaşa yöneltmiş bulunuyor. Bu savaşı sürdürdüğü oranda ayakta kalıyor, varlığını sürdürebiliyor. Başka herhangi bir şey değildir. Günlük olarak yürüttüğü savaş sömürgeci-soykırımcı TC sistemini ve AKP-MHP faşist iktidarını ayakta tutabiliyor, ömrünü uzatabiliyor. Bir an bu soykırımcı saldırıları hafifletseler çökecekler. Öyle bir noktaya gelmiş durumdalar.

Bütün bunlar Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin bu gerçekleri doğru, yeterli görme ve onun gerekliliklerine sonuç alıcı tarz-üslup ve tempoyla örgütlü cevap verme durumuna bağlı kalıyor. Küresel sermaye sisteminin politikalarının ne kadar sonuca gidip gitmeyeceğide, faşist ulus devlet statükoculuğunun sonucunun ne olacağı da aslında biraz da Kürdistan'da yürütülen özgürlük mücadelesinin kendisini zafer çizgisinde geliştirmesine, daha çok da bölgeye yaymasına; Türkiye'ye, İran'a, Arabistan'a yayarak bölgesel bir demokratik halk devrimi haline gelip gelemesine bağlı bulunuyor. Bu bakımdan oldukça önemli, tarihi bir süreçteyiz, kritik bir noktadayız. Otuz yıldır büyük bir savaş verildi. Önder Apo,bu savaşı Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında yapılana denk bir savaş olarak görüyor. Şimdi bunun sonuçları siyasete dökülecek. Yeni bir siyasi yapılanmada 'kim hangi düzeyde yer alacak, ne tür gelişme sağlayacak, yeni siyaseti kim ne kadar belirleyecek?'; işte bu sorulara cevap aranan bir dönemdeyiz. Dolayısıyla ideolojik, siyasi, askeri, ekonomik olarak tüm boyutlarda mücadelenin, savaşın en keskin yaşandığı bir dönemdeyiz.

Böyle bir dönemde doğru anlamak, örgütlü olmak, tarz, üslup ve tempo bakımından yeterli hale gelmek; başarı kazanabilmek, zafer elde edebilmek ve geleceği belirleyen, çizen olabilmek için büyük önem taşıyor. Bu noktada aslında önümüzdeki geleceğin nasıl şekilleneceği biraz da bizim süreci anlama, ona denk düşecek bir örgütlülüğe ulaşma, yine imkân ve fırsatları başarıyla pratikleştirecek bir tarz, üslup ve tempoyu yakalayıp yakalamamamıza bağlı bulunuyor. Küresel sermaye sisteminin de kaderi böyle, ulus devlet statükoculuğunun da kaderi böyledir. Aslında halkların, insanlığın, toplumların kaderi de buna bağlı durumdadır. Zaten Kürtler açısından var ve özgür olunup olunamayacağı böyle bir mücadelenin sonucuna tümüyle bağlanmış durumdadır. İnsanlık açısından da gerçekten kapitalist barbarlığın kıyametine mi uğrayacak, yoksa özgür birey, demokratik komün temelinde yeni bir toplumsallık geliştirerek mi var olacak; hangisinin gerçekleşeceği biraz da bu mücadeleye bağlı hale gelmiş durumdadır.

Otuz yıldır büyük bir savaş verildi. Önder Apo, bu savaşı Birinci ve İkinci Dünya savaşlarında yapılana denk bir savaş olarak görüyor. Şimdi bunun sonuçları siyasete dökülecek. Yeni bir siyasi yapılanmada 'kim hangi düzeyde yer alacak, ne tür gelişme sağlayacak, yeni siyaseti kim ne kadar belirleyecek?' İşte bu sorulara cevap aranan bir dönemdeyiz. Dolayısıyla ideolojik, siyasi, askeri, ekonomik olarak tüm boyutlarda mücadelenin, savaşın en keskin yaşandığı bir dönemdeyiz.

Bizim devrimci duruşumuzun, direnişimizin de tüm boyutlardaki saldırılara cevap verecek şekilde, bütün boyutlarda devrimciliği geliştirmek olması gerekiyor. Ancak tüm boyutlarda, topyekûn-faşist özel savaş saldırılarını karşılayacak bir topyekûn devrimci direnişçiliği gündeme getirirsek başarılı olabiliriz. İdeolojik cephede, örgütsel cephede, askeri cephede, tüm boyutlarda Önderlik çizgisi çerçevesinde doğru bir duruş ve pratikleşme gerçekleştirirsek bütün bu gerici saldırıları yenebilir, tarihsel büyük bir başarının sahibi olabiliriz.

Faşist zihniyet ve siyaset ırkçılık, soykırımcılık bütün dünyada gelişiyor

Gerçekten de sadece Kürtler açısından bir imha süreci yok, tüm insanlık açısından da bir kıyamet tehdidi vardır. Kapitalist modernite sisteminin toplumsallığı, insanlığı kemirme, yok etme durumu bu düzeye ulaşmış bulunuyor. Öyle hafif bir durum yoktur. Günümüzde sadece Kürtler için bir soykırım tehlikesi söz konusu değildir. Kapitalist modernite sisteminin toplum düşmanlığı, topluma saldırıları nedeniyle tüm insanlık için yok olma tehlikesi var. Önder Apo bunu "kanserleşme" olarak tanımladı, "toplum kırım" olarak ifade etti. Dolayısıyla bütün insanlık için gerçekten de bir yok olma tehlikesi var. Hiçbir toplumsal değer bırakılmıyor. Doğa tümden yok edilmek isteniliyor. Tüm özgürlüklerin üzerine gidiliyor. Böyle faşist zihniyet ve siyaset, ırkçılık, soykırımcılık, bütün dünyada gelişiyor. Avrupa'da ırkçılığın ilerlediği söyleniyor. Amerika'dan İngiltere'ye kadar, Türkiye'ye kadar bakıyorsun öyledir. Devletin de bir anlamı vardı ama devlet öyle insanların elinde olduğunda her türlü çılgınlığı her an yapmaya hazır bir yapı ortaya çıkıyor. Devletçi-iktidarcı sistem çöküş aşamasında çılgınlık alametleri gösteriyor diyebiliyoruz. Mevcut devletlere, onların yönetimlerine baktığında insan bunu görebiliyor, anlayabiliyor, böyle değerlendirebiliyor. Böyle bir durumda bizim Kürt soykırımını önleme, Kürt varlığı ve özgürlüğü temelinde ve Ortadoğu halklarının demokratik birliğini esas alarak, insanlığı böyle bir tehlikeden kurtarma sorumluluğumuz, misyonumuz var; rolümüz de var. Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin başarısı, Kürt varlık ve özgürlüğünün gerçekleşmesi, bölge halkları ve insanlık açısından böyle önemli bir anlam ifade ediyor.

Dünyanın dört bir yanından gençlerin, kadınların koparak, Kürdistan'a giderek daha fazla ilgi duymaları; Rojava örneğinde görüldüğü gibi, Kürdistan Özgürlük Mücadelesine daha fazla katılmak istemeleri; mücadeleye katılıp, savaşa katılıp şehit düşmeleri; dünün yok sayılan, inkâr edilen, adı bile anılmayan, yok edilmek istenen toplumuna, halkına bu kadar çok ilgi duymaları ve sahip çıkmaları aslında bunu gösteriyor. Kürdistan Özgürlük Devrimi'nin insanlık açısından nasıl kurtarıcı bir anlam ve önem taşıdığının insanlık tarafından fark edildiğini görüyoruz. Bu ilgi, bu kadar sahiplenme, yakın geçmişteki zihniyet ve siyasette yaşanan, toplumlar, insanlar nezdinde yaşanan değişim, onların da bu gerçeğin farkında olduklarını, nasıl bir tehlikeyle yüz yüze bulunduklarını anladıklarını, böyle bir tehlikeden kendilerini kurtaracak gücün Kürdistan Özgürlük Devrimi olduğunu görüp anladıklarını, bunun bilincine vardıklarını, duygularıyla da olsa, hisleriyle de olsa, bilgileriyle de olsa bunu fark ettiklerini gösteriyor; insan bunu görebiliyor.

Bu bizim için önemli bir durum, tarihi bir durumdur. Aslında bu Kürt halkı, Kürt aydınları, siyasetçileri, Kürt kadınları, gençleri, bir bütün Kürt toplumu için büyük bir misyondur. Bölgesel ve küresel düzeyde böyle tarihsel bir rolün sahibi haline gelebilmek önemli bir durumdur. Çok anlamlı ve değerli bir durumdur. Öyle basit bir durum değildir. Özgür insanlığı temsil etme durumu kolay ele geçecek bir tarihsel misyon değildir ama Kürtler bugün böyle bir misyonu ele geçirmiş durumdalar.

Mücadelemiz sadece bir ülkenin, bir halkın değil bütün insanlığın özgürlüğünü hedefliyor

Fakat diğer yandan ağır bir görev ve sorumluluk da var; yükü de ağır; önemi, rolü, misyonu büyüktür. Ama görev ve sorumluluğu, bedeli de ağırdır, kolay gerçekleşmiyor. Sadece bir ülkenin, bir halkın kurtuluşundan, özgürlüğünden söz etmiyoruz. Dikkat edilirse bir bölgenin, bütün insanlığın kapitalist modernite sisteminin faşist, sömürgeci-soykırımcı zihniyet ve siyasetinden kurtuluşundan söz ediyoruz. Böyle bir zihniyet ve siyaset devriminin Kürdistan Özgürlük Devrimiyle, onun başarısıyla tüm dünyada gerçekleşeceğinden söz ediyoruz.

Bu da hem bütün dünya gericiliğiyle, küresel sermaye sistemiyle, 5 bin yıllık iktidar ve devlet sistemiyle, erkek egemen zihniyet ve siyasetle hem de kapitalist modernitenin bütün faşist-soykırımcı saldırılarıyla mücadele etmeyi gerektiriyor. Bütün tarihsel gericilikle hesaplaşmayı, onlara karşı mücadele etmeyi, onları yenmeyi istiyor. Onları yenecek bir bilince, örgütlülüğe, tarzüslup ve tempoya kendimizi ulaştırmamamızı gerektiriyor. İşte Apocu çizgi böyle bir düzeye ulaşmanın çizgisidir. Önder Apo'nun teorik-felsefi bilinci, ideolojik-politik çizgisi, stratejik ve taktiksel yaklaşımları, mücadele, tarz, üslup ve tempo olarak ortaya çıkardığı hakikat, böyle bir devrimci öncülüğü ifade ediyor. Bunun teorik ve pratik somutlaşması oluyor ki, Önder Apo'ya katılım, PKK'ye katılım bu düzeyde bir devrimciliği düşüncede ve yaşamda, pratikte yerine getirmeyi temsil ediyor, gerektiriyor.

Dolayısıyla bugün Kürdistan'da gündeme gelen devrimciliği başkalarıyla kıyaslamamak lazım. Başka halkların, geçmiş süreçlerin devrimci ölçüleriyle karşılaştırmamak gereklidir. Bu kıyaslama ve karşılaştırma bizi yanlışa götürebilir. Onların bir tekrarı değiliz, kuşkusuz onlardan kopuk da değiliz. İnsanlık tarihinden, tarihsel-toplum gelişiminden kopuk değil, onun günümüzdeki somutlaşmasıyız. Ama birebir geçmiş tarihsel süreçte yaşananların tekrarı da değiliz, taklit edeni de değiliz. Dolayısıyla da onlar gibi olmak istememeliyiz. Öyle olmak ileri bir durum değildir. Geride kalmayı, gelişme sağlamamayı, ileriye götürmemeyi getirir. Biz öyle olmamalıyız. O tarz kıyaslamalar olmamalıdır. Bir kıyaslama yapacaksak bunu Önderlik gerçeği ile yapmalıyız. Önderlik zihniyeti ve çizgisi temelinde yapmalıyız. Önderlik ve şehitler ölçülerini esas alarak kendimizi kıyaslamalıyız. Dikkat edilirse, eleştiri-özeleştiriyi bu temelde yapıyoruz. Bu esas üzerinde sorguluyoruz. Önümüze koyduğumuz doğru ölçüler, Önderlik ve şehitler ölçüleridir.

Bu temelde bize çok yönlü ve çok boyutlu saldırıların olduğunu bilmemiz lazım. Çok önemli bir nokta burası oluyor. Tek yanlı bir saldırıyla yüz yüze değiliz. Saldırının düşünsel, felsefi-ideolojik boyutu var. Saldırının örgütsel boyutu var. Saldırının askeri ve pratik boyutu var. Topyekûn saldırı gerçekten de yaşamın tüm boyutlarında bir saldırı olarak somutlaşıyor, bu gerçeği görmemiz lazım. Bizim devrimci duruşumuzun, direnişimizin de tüm boyutlardaki saldırılara cevap verecek şekilde, bütün boyutlarda devrimciliği geliştirmek olması gerekiyor. Ancak tüm boyutlarda, topyekûn-faşist özel savaş saldırılarını karşılayacak bir topyekûn devrimci direnişçiliği gündeme getirirsek başarılı olabiliriz. İdeolojik cephede, örgütsel cephede, askeri cephede, tüm boyutlarda Önderlik çizgisi çerçevesinde doğru bir duruş ve pratikleşme gerçekleştirirsek bütün bu gerici saldırıları yenebilir, bölge halkları ve insanlık açısından özgürlük öncülüğü yapacak bir duruma gelebiliriz. Tarihsel bir büyük başarının sahibi olabiliriz.

Bu bakımdan tarihsel rol-misyon önemli, heyecan verici, kolay kolay ele geçmez bir durumdur. Ama görev ve sorumlulukları da ağırdır. İçinde bulunduğumuz süreçte tüm bu topyekûn faşist, sömürgeci-soykırımcı, gerici saldırılara karşı; topyekûn devrimci direnişi gerçekleştirmenin de ağır bir görev ve sorumluluk olduğunu, hem anlayış hem de pratik tarz bakımından her gün yeniden yeniden yaratarak çok yetkin hale getirmemiz gerektiği açıktır. Bu dönemin devrimciliğinin, bugünün Kürdistan'ında rol oynayan, başarı kazanan devrimciliğin böyle bir çerçevesi var. Boyutları böyle genişti.

■■■

Demokratik siyaset alanının büyüme sorunları ve aşılma yolları

Bu kadar zorda olan bir faşist iktidarın hâlâ iktidarda kalabiliyor oluşu, kesinlikle aldığı destekten değil, demokratik siyasetin geliştirmesi gereken toplumsal eylemselliklerin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Rutini aşmayan bir eylemsellikle ancak tepki gösterilmiş olur. Halbuki, mevcut rejime tepki duyanların sayısı o kadar çok ki! Sorun, başta Kürt halkı olmak üzere bu soykırımcı faşist rejime tepki duyan kesimlere ulaşamamadır. Bunun için girişimler yetersiz ve bireyseldir.

Xebat Andok

Bir soykırım rejimi olarak kurulan TC, son yüzyılı halkları, farklı kimlikleri soykırıma tabi tutmaya çalışmakla geçirdi, geçiriyor. Ermenilerin, Rumların, Pontusların, Süryanilerin, Êzidîlerin soykırıma uğratılmasında elde ettiği 'başarı'yı Kürtlerde ve Alevilerde de elde etmek için yüzyılı aşkın bir süredir seferberlik halindedir. Diğer tüm kimlikleri, farklılıkları soykırıma uğratmış ve 'sorun' olmaktan çıkartmış faşist bir rejim olarak, Kürtler ve Aleviler konusunda da tecrübelerine dayanarak başarı elde edeceğine inanmaktadır. Bu konuda hâlâ umutludur. Bu nedenle motivasyonunu yitirmeden, yüzyılı aşkın bir süredir kültürel ve fiziki soykırım politikalarını iç içe kullanarak 'iç tehdit'lerden kurtulmak istemektedir. *"Bundan sonra asla iç tehdit olmayacak. Legal alanda örgütlenmesinin verdiği avantajlar, anayasanın kendilerine verdiği anayasal hakları ve koruma zırhı, terör destekçisi partiyi, dağdakilerinden daha avantajlı duruma getirmiştir. Devletimizin ve milletimizin birlik ve bütünlüğüne kasteden bu hain güruh, devlet olanaklarını da devletimize karşı kullanarak her türlü hokkabazlığı yaparak ülke bütünlüğümüzü tehdit derecesine varmışlardır. Terör örgütünün uzantısı malum partinin kadroları ve ellerinde bulunan belediyelerin kademeli olarak tasfiyesine öncelik verilmesine azami önem verilmesi gerekmektedir. İç İşleri Bakanlığı yetkisinde olan belediyeler terör örgütünün yardakçısı sözde partiden alınıp, devletimizin denetimine verilmelidir…*

Belediyelerin İçişleri Bakanlığı tasarrufunda olduğu ve aynı şekilde yargı yoluyla yapılacak sonuçlarla daha hızlı sonuçlar alınacağı, gerekli mercilerin bu işlemleri daha da hızlandırmaları artık bir zaruriyet olmaktadır. Bölgede operasyonlarda bulunan tüm personelimizin, terör örgütünün ve yardakçısı partinin belini kırana kadar devletimizin tüm kurumları tam bir seferberlik içinde olduklarını akıllarından çıkarmamaları gerekir. Bu seferberlik vesilesi ile istenilen tüm lojistik destek, araç gereç ve yasal engellerin anında ve seri bir şekilde kaldırılacağı bilinmeli ve bunun operasyon içinde bulunan idari birimlerin dikkatini dağıtmaması gerektiği bilinerek rahat hareket edilmelidir." 'Çöktürme Planı'ndan yaptığımız bu alıntılar, Kuzey Kürdistan ve Türkiye'de mevcut durumda yapılanların ne denli planlı ve hangi amaçla yapıldığını belgeli bir şekilde hatırlatmak içindir. Yaptığımız alıntı, gerçekte demokratik siyaset alanına ilişkin TC'nin son birkaç yıldır daha farklı bir yaklaşım belirlediğini de gösteriyor.

TC'nin demokratik siyaset alanındaki değişen yaklaşımı

Tüm farklı kimlikleri, inançları ve halkları 'tek'in içinde eriterek, soykırıma tabi tutan TC ulus devleti, 7 Haziran 2015 yılında gerçekleşen genel seçimlerle yeni bir durumla karşılaştı. Bu seçimlerde görünürde AKP tek başına iktidar olma gücünü yitirmişti. Büyük bir darbe almış olsa da AKP hâlâ iktidarda olan parti olduğundan bu seçimlerden sonra yaşananların tümü hep AKP'nin icraatları olarak ele alındı. Hâlbuki durum çok daha farklıydı. Gerçekte 7 Haziran seçimleri Türk ulusdevletinin kimyasını bozmuştu. Türk ulus devleti o güne kadar soykırıma uğrattığını düşündüğü tüm farklılıkların tekrardan yeşerdiğini ve HDP üzerinden meclise girdiklerini gördü. Tüm farklılıkları yok ettiğini düşünen soykırımcı rejim için bu, gerçek manada ölüm anlamına geliyordu ki, soykırımcı TC rejimi tarafından bu durumun kabul edilmesi mümkün değildi. Nitekim Devlet Bahçeli üzerinden soykırımcı devlet, tepkisini göstererek, bu seçim sonuçlarının kabul edilemeyeceğini ve 1 Kasım'da seçimlerin yenilenmesi gerektiğini belirtti. O nedenle HDP'ye gösterilen tepki, AKP'nin sınırlarının ötesine geçti, soykırımcı rejim açısından ontolojik bir durum halini aldı.

İşte o tarihten beri, TC demokratik siyaset alanına ilişkin yaklaşımında köklü bir değişikliğe gitti. Soykırımcı uygulamalara karşı Özgürlük Hareketi'nin yürüttüğü mücadelenin sonucunda TC, Kürtlerin demokratik siyaset alanında belli ölçüde örgütlenmesinin önünü açmak zorunda kaldı. Özgürlük Hareketi'nin topluma iyiden iyiye yayıldığı, halklaştığı 1990'larda siyasi parti, basın ve kültür kurumları başta olmak üzere pek çok kurum kuruldu. PKK'nin yürüttüğü mücadelenin bir sonucu olarak gelişen bu kurumlaşmalardan soykırımcı rejim de yararlanmak istedi. İçeride ve özellikle de dışarıda bu kurumlaşmaları PKK'yi daha fazla terörist olarak göstermek için kullandı. Dünyaya Kürtlere örgütlenme özgürlüğü tanıdığını, Kürtlerin örgütlendiklerini, kendilerini ifade etmede sorunlar yaşamadıklarını, buna rağmen PKK'nin sorun çıkardığını, bu nedenle de herkesin PKK'ye karşı kendilerini daha fazla desteklemesi gerektiğini propaganda etmek için bu kurumlaşmaları önemli ölçüde kullanmak istedi ve kullandı. Bu nedenle bu türden kurumlaşmalara tümden kapalı olmadı. Bir taraftan demokratik siyaset alanının bu kurumlaşmalarını bu şekilde kullanmaya azami özen gösterirken, diğer yandan bu kurumlaşmaların dayandığı değerlerden kopması için büyük bir çaba içinde oldu. Bunda başarılı olmadığını hissettiği, bu kurumlaşmaların Kürtlerin uluslaşmasında ve Türkiye'nin demokratikleşmesinde rol oynadığını gördüğü ölçüde de bu zemini baskı altına aldı. Bu kapsamda geçmişten (1990'dan) günümüze yedi siyasi parti de dahil sayısız örgütün kapatılması, bu zeminde çalışan insanlardan pek çoğunun katledilmesi, zindana atılması gibi pratiklerden de bir an için bile olsa geri durmadı.

Bu çetrefilli süreç 7 Haziran 2015 seçimlerine kadar geldi. İşte bu seçimlerde elde edilen başarıyla Kürdistan ve Türkiye'nin bir araya geldiği, ulusdevletin hallettiğini düşündüğü pek çok kimliğin yeniden canlandığı, demokratik ulusun sonuç aldığı görüldüğünden soykırımcı rejim bu duruma müdahale etti ve o günden beri demokratik siyaset alanı tümden tasfiye edilmek istenmektedir. Yani o güne kadar PKK'yi kriminalize etmede kullandıkları, hatta PKK'ye alternatif olarak geliştirmek istedikleri demokratik siyaset alanının istenilen sonucu doğurmadığını gördüklerinden bu alanı tümden tasfiye etme kararı aldılar. Demokratik siyaset alanı için soykırımcı rejimin aldığı ve son birkaç yıldır seferberlik halinde yürüttüğü yeni durum budur: Mutlak tasfiye. Zaten bunu yukarıda yaptığımız alıntıdan da anlamak mümkündür.

Siyasi partinin eş genel başkanlarının ve önde gelen vekillerinin tutuklanması, Eylül 2016'dan itibaren başlayan ve hâlâ süren kayyum denilen belediye gaspları, demokratik siyaset alanının toparlanma çabalarının her defasında siyasi soykırım operasyonları ile karşılanması, başta siyasi parti olmak üzere demokratik siyaset alanına dayatılan algı operasyonları, mevcut durumda partinin kapatılmasının zeminini döşemek anlamına gelen kimi ailelerin, HDP Amed parti binası önünde oturtulması, gerillanın herhangi bir yerde yaptığı eylemlerin hemen ardından söz konusu yerde demokratik siyaset yapan kişilerin gözaltına alınarak tutuklanması… ve daha pek çok uygulama yukarıda anlatmaya çalıştığımız tasfiye kararını doğrulamaktadır. Tüm bu yapılanlar sadece ve sadece demokratik siyaset alanının tümden tasfiye edilmesi içindir. Tabii tüm bunlar Önderlik üzerindeki sistematik baskı, Bakur'dan Medya Savunma Alanları'na kadar gerillaya yönelik yüksek teknolojiyle yürütülen savaş, Başûr'un işgali, Rojava'ya yönelik geliştirilen saldırı ve tehditler eşliğinde topyekûn bir savaş konsepti temelinde yürütülmektedir.

Evet, şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki, başta Kürtler olmak üzere tüm demokratik kesimlere karşı soykırımcı rejim tam bir savaş halindedir. 'Çöktürme Eylem Planı' dediği plan, tam bir savaş planıdır. Planın detaylarına girildiğinde bunun ne denli özenle hazırlanmış bir topyekûn savaş planı olduğu çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

Bu tablo görece yumuşak bir alan olan demokratik siyaset alanının bile soykırımcı rejim tarafından ne denli hedeflendiğini göstermektedir. Peki, bu kadar hedeflenen, tümden tasfiye edilmek istenen böylesi bir alan gerçekte ne yapmalı? Dahası bu alan bu kadar önemsendiğinin, tasfiye edilmek için kendisine yönelik gerçek bir savaş açıldığının ne kadar farkında? Kürdistan'ın özgürlüğü, Türkiye'nin demokratikleşmesi mücadelesinde bu alana düşen görev ve sorumluluklar neler?

Tasfiyeye karşı faşizmi yıkma mücadelesi

PKK öncülüklü Kürt Özgürlük Mücadelesi yaşadığı paradigmal değişimler sonucunda ulus olmayı devlete bağlamaktan vazgeçerek, demokratik çözüm temelli bir yaklaşımı esas aldı. Demokratik özerklik diye özetlediğimiz bu çözüm, Kürt olarak var olmanın ve devletle birlikte yaşamanın asgari şartıdır. Demokratik çözüm diye tanımladığımız demokratik özerkliğin de nasıl gerçekleşebileceğini Önderliğimiz ortaya koydu. Bu çözüm ya ulus devletlerin Kürtlerin varlığını kabul ederek, onların bir bütün halinde ifade ve örgütlenme özgürlüklerine kavuşmasıyla ya da ulus devletlerin Kürt halkını bir varlık olarak kabul etmediği halde ise, Kürtlerin tek taraflı olarak bu çözümü hayata geçirmeleriyle gerçekleşecektir.

Soykırımcı TC'nin demokratik çözüme kapalı olan hali gözetildiğinde, onun Kürtleri kabul etmeye zorlanması gerektiği açıktır. Bu durumda demokratik çözümün tek taraflı pratikleştirilmesi için de, devletin Kürtleri tanır hale getirilmesi için de gerekli olan mücadeledir. Gerçekte ise bu mücadele savaş tonundadır ve bu savaşın adı da devrimci halk savaşıdır.

Topyekûn savaş kapsamında soykırıma uğratılmaya çalışılan Kürtler,

Erkek egemenlikli sistem koşullarında özgür-eş(it) yaşamı kadın-erkek arasında kurmak, bunu eşbaşkanlık ile sistemleştirmek, yaşamın demokratikleştirilmesinde zannedildiğinden de daha fazla rol oynar. Kadının özüne uygun bir şekilde yaşamın her alanıyla daha fazla buluşma imkânı bulmasıyla yaşam daha da güzelleşmekte ve erkek egemenlikli sistem zayıflamaktadır. Tepeden tırnağa erkek egemenlikçi bir sistem olan faşizmin ecel terleri dökmesinde kadının bu şekilde canlanmasının payı belirleyicidir.

tümden tasfiye edilmek istenen demokratik siyaset alanı gerçekte devrimci halk savaşı sürecindedir. Kendilerine yönelik saldırılar savaş tonundadır, yaşayabilmek için açık ki onların da savaş tonunda cevap vermeleri bir zorunluluktur. Ancak bunun yeterince anlaşıldığını söylemek pek mümkün değildir. Sadece demokratik siyaset alanı değil, Kürt halkının ezici çoğunluğu varlıklarının bağlı olduğu bu savaşın dışındaymışlar gibi hareket etmektedirler. Hâlbuki tepeden tırnağa savaşın içine çekilmiş durumdadırlar. Yukarıda da belirttiğimiz gibi halk yok edilmek istenirken, demokratik siyaset alanı bu kapsamda tasfiye edilmek isteniyor. Peki, bu haldeyken savaşın dışındaymış gibi davranmak ya da öyle kalınabileceğine inanmak da neyin nesi?

Açık ki içinde bulunulan sürecin bir soykırım savaşı ve buna karşı geliştirilmesi zorunlu olan devrimci halk savaşı süreci olduğu derinlemesine anlaşılmalıdır. Var olmak için alınması gereken pozisyon da devrimci halk savaşı içinde yer almaktır. Burada kast edilen bu alanın gerilla alanı gibi bir savaşı yürütmesi değildir. Faşist soykırımcı politikaların boşa çıkarılması, daha somut olarak da AKP-MHP faşizminin yıkılması için herkesin üstlendiği görevin gereklerini yerine getirmesidir. Herkesin görev ve sorumluluklarına sahip çıkması, herkesin sürece girmesi anlamına gelecektir ki, süreç soykırımcı rejimin yaklaşımları nedeniyle devrimci halk savaşı sürecidir. Eğer Bakur alanında demokratik siyaset zemininin sürece yeterince girmediğini belirtiyorsak ve süreci de devrimci halk savaşı süreci olarak tanımlıyorsak, o halde herkesin görev ve sorumluluklarına sahip çıkması demek, devrimci halk savaşında yer alması demektir.

Demokratik siyaset, demokratik siyasetçi gerektirir

Sürecin doğru anlaşılması gerektiğinin yanı sıra, gerekli olan bir diğer husus da bu alanın kendisini ciddiye almasıdır. Her ne kadar soykırımcı rejim bu alanı tümden tasfiye etmek istese de her şeyin soykırımcı rejimin istediği gibi olmadığı, olamayacağı açıktır. Demokratik siyaset alanı büyük bir mücadeleyle bugüne gelmiştir ve büyük bir meşruiyet kazanmıştır. Mevcut durumda da vardır ve var olmaya devam edecektir. Hatta gelinen aşamada bu alanda elde edilen kazanımların çokluğu, halkın beklentilerinin artmış oluşu ve Türkiye siyasetini önemli ölçüde etkiler düzeye gelmiş olmasından dolayı önemi giderek artan bir alandır. Bu yönüyle Kürdistan'ın özgürleştirilmesinde ve Türkiye'nin demokratikleştirilmesinde önemli bir role sahiptir. Zaten bu öneminden ve etkisinden ötürüdür ki, bu kadar hedeflenmekte ve halklara tümden kapatılmak istenen bir alan olmaktadır. O halde bu alandan beklenen, soykırımcı rejimin bu alanı önemsediğinden daha fazla bu alanın kendisini önemsemesidir. Ancak pratikte bunu gözlemlemek güçtür. Örneğin 7 Haziran seçimleriyle deyim yerindeyse TC ulus devletinin kimyası ile oynanmış olmasına karşın, elde edilen bu seçim zaferinin anlamı tam anlaşılamamıştır. Hangi düzeyde olursa olsun bu zeminde çalışan her kişi, gerçekte yüz yıllık bir soykırım siyasetini ortadan kaldırmakla meşguldür. Bu yönüyle andaki duruşları tepeden tırnağa tarihidir, kişinin performansı toplumun geleceğini belirleyecek düzeyde toplumsaldır. Ancak bu konularda yeterince bilinçli hareket edilmediğini mevcut pratiklerden anlamaktayız. Açık ki demokratik siyaset zeminindeki her bireyin kendisini daha fazla ciddiye almasına şiddetle ihtiyaç vardır. Görev alanların ve alacak olanların gerçekten de demokratik siyaset alanında katkı sunabilecek kişilerden olması çok önemlidir. Ne yazık ki, temsil edilmeye çalışılan demokratik siyaset olduğu halde, bunun ne anlama geldiğini bilmeyen, bilse de bildiğini uygulamayan duruşlar hiç de az değildir.

Mevcut durumda milyonlarca oy aldığı halde, kendisine oy veren toplumu yeterince harekete geçiremeyen bir demokratik siyaset alanı bulunmaktadır. Her şey faşizmin soykırımcı saldırılarıyla izah edilemeyeceğine göre, zira bu soykırımcı saldırılar her zaman vardı, o halde sorunu daha farklı yerlerde aramak bir zorunluluk halini alıyor. Dahası bu soykırımcı saldırılar toplumda bu kadar sonuç alıyor, toplumu sindiriyor ve direniş tutumunda gevşekliklere neden oluyorsa, bunu tespit edip gerekli tedbirleri alacak ve toplumu direngen halde tutacak olan da yine demokratik siyasettir. Şu an en fazla da soykırımcı faşist rejimin başta Kürt halkı olmak üzere genelde toplum üzerinde ne türden etkiler yarattığının anlaşılmasına ihtiyaç vardır. Zira toplumun ne hissettiğinin, ne istediğinin, beklentilerinin ne olduğunun yeterince farkında olmayan bir duruşun, doğru bir savaşı yürütmesini beklemek de mümkün değildir. Açık ki bu konularda ciddi bir sosyolojik araştırmaya, incelemeye ve ortaya çıkacak sonuçlar temelinde yeni şeyler yapmaya ihtiyaç vardır.

Demokratik siyaseti insanlar yapacağından, bu zeminde çalışanların buna uygun kişilerden oluşması hayati önemdedir. Zira demokratik siyaset bilinen siyaset anlayışından her açıdan farklıdır. O farklı bir zihniyeti, yaşamı, bakış açısını temsil etmek anlamına gelir. Her şeyiyle toplumsal olmak, toplumcu olmak, kadın özgürlükçü olmak, mevkicilik-makamcılık-ailecilik-kabilecilik-milliyetçilik şeklindeki bireyciliğin her türden versiyonuna karşı, toplumcu ideolojik bir duruş halinde olmayı gerektirir. Demokratik siyaset duruşu her anını topluma adayan, toplumsal sorunları çözmeyi esas alan, toplumu çözüm gücü haline getiren ve her halükarda toplumu faşist saldırılar karşısında eylemsel kılan bir duruş anlamına gelir. Daha da arttırabileceğimiz bu temel ayırt edici hususlar konusunda demokratik siyaset zemininde çalışan her kesin kendisini ölçmesi, tartması, bu özelliklere ne kadar uygun olduğunu değerlendirmesi gerekmektedir. Böylesi bir zihniyet ve duruşla çalışan demokratik siyaset kadrolarıyla merkezden beldeye kadar bir örgütü mutlak surette oluşturmak zorunludur. Açık ki bu konularda mesafe alınmadıkça, eş deyişle demokratik siyaset zemininde çalışanlar gerçek anlamda toplumun beklentilerine cevap olacak bir düzey kazanmadıkça, soykırımcı savaş kapsamındaki saldırılara karşı durabilmek ve faşizmi yıkabilmek mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla bu faşist-soykırımcı saldırılara karşı direnebilmenin en öncelikli gereklilikleri, süreci doğru anlamak ve temsil edilmesi gereken kimliğe uygun olmaktır. Bununla birlikte parti içi ideolojik-örgütsel mücadele her türden saldırıya karşı direngen ve görevlerini başarıyla yapan bir örgüt olabilmek için gereklidir.

Örgüt içi ideolojik-örgütsel mücadele

Her varlık, bilincin oluş haline gelmesiyle gerçekleşir. Bu yönüyle her oluşun temelinde bir bilinç vardır. Tüm farklı oluşların temelinde farklı bilinçler vardır. Bir varlık olarak demokratik siyaset alanı, özelde de siyasi parti, kongreler vb. bilincine uygun oluşur. Bilinci ne ise formu, yani oluşması da odur. Mevcut durumda bir demokratik siyaset alanı vardır, kongreler vardır, siyasi partiler vardır, değişik kurumlar vardır, tüm bu çalışmalarda yer alan sayısız kadro-çalışan vardır… Peki, gerçekten de tüm bu oluşlar bilince ne kadar uygun? Yukarıda yetersizlik olarak saydığımız hususlar, oluşun bilince uygun olmadığını da göstermektedir. Bu durum, ilgili kurumda oluşu (gerçekleşeni) bilince (kabul edilen zihniyet çerçevesi) uygun hale getirebilmek için ideolojik-örgütsel mücadele dediğimiz bir iç mücadeleyi gerekli kılar. Bu olmalıdır ki, oluş bilince uygun gerçekleşsin, oluşan her şey bilince, köke uygun olsun. Aksi takdirde ucube pratik ve duruşların gerçekleşmesi kaçınılmazdır.

O halde demokratik siyaset zemininde gerçekten her oluşmanın bilince yani temsil edilmesi gereken Demokratik Ulus zihniyeti ve onun paradigmasına ne kadar uygun olduğunu derinlemesine ölçmeye ihtiyaç vardır. Bu, varlığın (bu zemindeki tüm kurumlaşmaların ve çalışan her kişinin) kendilik'e uygun olması için bir zorunluluktur. Diğer bir deyişle sorun tamamen kendi olmak ve kendi kalmakla ilgili hayati bir konudur. Bu durumda bu zeminde çok güçlü bir ideolojik-örgütsel mücadeleye ihtiyaç olduğu kendiliğinden anlaşılır. Bu, sadece sorunlar var olduğu için değil, oluşun doğasında olan bir süreç olduğundan gereklidir. İdeolojik-örgütsel mücadele ile kast ettiğimiz, her kurumun ve bu kurumlarda çalışan herkesin, temsil etmek durumunda olduğu Demokratik Ulus zihniyeti ve Demokratik, Ekolojik, Kadın Özgürlükçü Toplum Paradigmasına ne kadar uygun olduğunun netleştirilmesi ve herkesin buna uygun hale getirilmesi için gerekli olan çalışmaların yürütülmesidir.

Bu kapsamda, bu zeminde faşizme karşı yeterince direngen olmayan, kırılgan, toplumsal kimlikleri yeterince önemsemeyen, örgütlenmeye gerekli önemi vermeyen, tüm bu özellikleriyle de liberalizmin etkisinde kalan duruşlara karşı güçlü bir ideolojik örgütsel mücadelenin yürütülmesi gerekmektedir. Bu kesimlere, faşizmin ve soykırımcı bir rejimin olduğunu, bu rejimin demokratik siyaset alanı gibi görece yumuşak bir alanı bile tümden tasfiye etme kararının bulunduğunu ve var olmak için örgütlenmeye, toplumcu ruha dayanarak en radikal bir şekilde direnmek gerektiğini anlatma ihtiyacı vardır. Özel savaşın kriminalize eden, marjinalleştiren politikalarına karşı bu kesimleri duyarlı kılmak, soykırımcı rejimin politikalarının boşa çıkması açısından oldukça önemlidir.

Daha çok Kürt orta sınıfından kaynağını alan milliyetçi yaklaşımlar da demokratik siyaset zeminini daraltmakta ve soykırımcı politikalarının varlığını sürdürmesini kolaylaştırmaktadır. Varlık sorunu yaşayan Kürtlerin salt kendileriyle ve kendi içlerinde de parçalı kalması, özel savaş rejiminin en hassas yaklaştığı husustur. Soykırımcı faşist rejim, Kürt düşmanlığını gerçekte Türk halkıyla da pek ilgisi bulunmayan bir Türkçülük icadıyla yapmaktadır. Bu durumda soykırımcı rejim açısından Kürtler dışındaki herkesin rejimin gözünden Kürtleri görmesi çok büyük önem taşır. Kürtlerin yalnızlaştırılması kriminalize edilmelerini, kendilerine yapılan her türden soykırımcı uygulamanın üstünün örtülmesini beraberinde getirmektedir. Bu nedenle

Kürtlerin kendi sınırlarının ötesine geçerek, soykırımcı rejimin icadı Türkçülüğü kabul etmeyen, demokrasi ve özgürlük mücadelesi veren çevrelerle birlikte hareket etmesi her kesten daha çok da Kürtleri güçlendirir. Böylesi bir durum Kürtlerin yalnızlaştırılmasını ortadan kaldırır, ortaya çıkan bileşik güçle de faşist-soykırımcı rejim zayıflar.

Bu dar çerçevenin ötesinde Demokratik Ulus zihniyetini esas alan demokratik siyaset, dayanışmayı ve özgürlüğü ortak payda olarak gören herkesin alanıdır. Bunda asıl olan, cinsiyet, etnisite, kültür, inanç, ırk vb. değildir. Esas olan, dayanışmaya ve özgürlüğe dayanan ortak zihniyeti paylaşmaktır. Bu zihni örgü, herkesin Demokratik Ulus kapsamında bir araya gelişini gerekli görür. O halde Kürtler açısından, başta Türkler olmak üzere Anadolu ve Kürdistan'daki tüm farklılıklarla bir araya gelmekten, birlikte bir olmaktan daha doğal ve öze uygun olan başka bir şey yoktur. Bunun olmaması çizgi dışına çıkmak, başkalaşmak ve esasında özden kopmak anlamında ucubeleşmek olur. O nedenle temsil ettiği toplumculuktan dolayı sınıflaşmayı, hele de ortaüst sınıftan olmayı ayrıcalıklı bir hale getiren duruşlara ve faşizme karşı halkların birlikteliğini ortadan kaldırarak, faşizmi kalıcılaştırmayı amaçlayan milliyetçi yaklaşımlara karşı, kesinkes güçlü bir ideolojik mücadele yürütülmek durumundadır. Aksi halde demokratik siyaset zemini ve onun her türden kurumlaşmalarının çizginin dışına çıkmaları kaçınılmazdır.

İdeolojik-örgütsel mücadelenin yürütülmesi gereken bir diğer alan da dar-dogmatik yaklaşımlardır. Somut koşulların somut tahlilini yetkince yapamayan, yaşamın her alanında yaşanan onca değişimi yeterince göremeyen ve her şeyin kendi istediği şekilde olmasını isteyen dar, dogmatik, muhafazakâr yaklaşımların da aşılması gerekmektedir. Tutuculuğun oluşmayı, dolayısıyla da var olmayı engellediği, dogmatizmin tüm yaratıcılığı ve esnekliği ortadan kaldırmasından dolayı gerçekte insan potansiyelinin ölümü anlamına geldiği, yeterince idrak edilmek durumundadır. Aksi halde sürekli kısır tartışmaların ve yerinde sayarak yok oluşun önü alınamaz.

İçe dönük bu ideolojik mücadelenin yürütüleceği en temel alanlardan biri de toplumsal cinsiyet sorunlarının aşılarak, kadın öncülüğünün esas alınması hususudur. İnsan türünün var oluş koşulu olan toplumsal yaşamın nasıl örüleceğiyle ilgili olan bu alan, temel ayırt edici özelliktir. Erkek egemenlikli sistem koşullarında özgür-eş(it) yaşamı kadın-erkek arasında kurmak, bunu eş başkanlık ile sistemleştirmek, yaşamın demokratikleştirilmesinde zannedildiğinden de daha fazla rol oynar. Kadının özüne uygun bir şekilde yaşamın her alanıyla daha fazla buluşma imkânı bulmasıyla yaşam da daha güzelleşmekte ve erkek egemenlikli sistem zayıflamaktadır. Tepeden tırnağa erkek egemenlikçi bir sistem olan faşizmin ecel terleri dökmesinde kadının bu şekilde canlanmasının payı belirleyicidir. Zaten o nedenledir ki, faşizm her yerde olduğu gibi Kürdistan ve Türkiye'de de en çok kadına saldırmakta, eşbaşkanlık sistemini hedeflemekte ve erkek egemenlikçi ideolojisi vasıtasıyla demokratik siyaset zeminindeki erkeklere hitap etmektedir. Son dönemde demokratik siyaset zemininde eril dilin geliştiğine ilişkin yapılan tespitler bu durumu göstermektedir. O halde demokratik siyaset zeminindeki eril dili, erkek egemenlikçi yaklaşımları faşizmin, soykırımcı rejimin ideolojik işbirlikçiliği temelinde ele alarak mutlaka aşmak bir zorunluluk oluyor. Faşizmin saldırılarına karşı kadın örgütlenmesinin güçlendirilmesi, erkek tarafından kadının öncü görülmesi, kadının da bu öncülük pozisyonunu pratikleştirerek göstermesi, eşbaşkanlık sisteminin kadın-erkek herkes tarafından sahiplenilmesi, buna gelmeyen egemenlikçi duruşların çizgisel yetersizlik kapsamında ele alınması mutlaka gereklidir.

Daha da artırabileceğimiz bu hususları şunun için belirtiyoruz: Her varlık 'kendi' olmalıdır. İşte demokratik siyaset alanının da 'kendi' olma sorunları vardır ki, bunların tümü zihniyet sorunları olmaları nedeniyle ideolojik-örgütsel mücadele kapsamında aşılması gereken sorunlardır. O halde kapitalizm koşullarında ve tümden tasfiyenin dayatıldığı bir ortamda var olmaya çalışıldığı bilinciyle hareket edilerek, bu alanın kendi olma sorunlarını gidermesi gerekmektedir.

Pratik politikalarda yaratıcılık gerekir

Demokratik siyaset; toplumsal sorunların çözümü, toplumun kendi sorunlarını çözer ve kendine yeter hale gelmesi anlamına geldiğinden, Kürdistan ve Türkiye'deki tüm toplumsal sorunların çözüm adresi bu alanda çalışma yürüten siyasi parti, kongre ve kurumlardır. Kürdistan'ın özgürleştirilmesi, Türkiye'nin demokratikleştirilmesi bu alanın esas amacı olduğundan, buna uygun pratik politikaların belirlenerek hayata geçirilmesi, görev ve sorumluluk kapsamındadır. Bu perspektiften demokratik siyaset alanının durumuna bakıldığında, durumun pek de iç açıcı olmadığı rahatlıkla görülebilir.

Türkiye kongresi olan HDK ve Türkiye partisi olan HDP'nin hâlâ ne kadar Türkiyelileştiği en temel ve çok önemli tartışma konularındandır. Türkiye partisi veya kongresi olma sorunu yaşamak demek, kendi olma sorunu yaşamak demektir. O halde kendi olmak, var oluş gerekçelerine uygun olabilmek için Türkiye partisi ve kongresi olmak bir zorunluluktur. Aksi halde varlık, öz bilince göre oluşmuş olmayacaktır. Belki yine bir parti ve kongreden bahsedilecektir ama bu parti ve kongre kendisi olmayan, farklı gerçekleşmeler olacaktır. O halde bu durumu varoluşsal bir sorun olarak görüp gidermek gerekmektedir.

Demokratik Ulus zihniyetini esas alan demokratik siyaset, dayanışmayı ve özgürlüğü ortak payda olarak gören herkesin alanıdır. Bunda asıl olan cinsiyet, etnisite, kültür, inanç, ırk vb. değildir. Esas olan dayanışmaya ve özgürlüğe dayanan ortak zihniyeti paylaşmaktır. Bu zihni örgü, herkesin Demokratik Ulus kapsamında bir araya gelişini gerekli görür. O halde Kürtler açısından başta Türkler olmak üzere Anadolu ve Kürdistan'daki tüm farklılıklarla bir araya gelmekten, birlikte bir olmaktan daha doğal ve öze uygun olan başka bir şey yoktur.

Mevcut durumda örgütlü bir kongre olmadığı gibi, bu kongreyi örgütlenerek örgütleyecek olan parti gerçekliği de yoktur. Bu konuda esas sorun, siyasi parti olan HDP'nin kendisini Türkiye'de yeterince örgütlü kılamamasından kaynaklanmaktadır. Programı ve zihniyeti ile tüm toplumsal kesimlere en fazla hitap etmesi nedeniyle herkesin olduğu halde bu kadar dar kalmak açık ki çok büyük bir çelişkidir. Siyasi parti ve bağlantılı olarak kongrenin, faşizmin çok güçlü bir şekilde örgütlendiği sınırlı sayıda yerin dışında Türkiye'nin her yerinde şu ana kadar yeterince örgütlenmesi için tüm koşullar uygun olduğu halde bunun gerçekleşmemiş olmasının tek nedeni, işin yürütücülerinin dar, kendine güvensiz ve kendisini Kürtlerle sınırlayan milliyetçi duruşlardır. Türkiye'nin tümüne karşı kendisini sorumlu görmesi gereken bir alan olmasına karşın, bu yapılmamakta, ya çok dar bir sorumluluk bilinciyle hareket edilmekte ya da bir adım ötesi salt Kürtlerle sınırlı kalınmaktadır. Açık ki, bu da ideolojik bir sorundur ve partinin-kongrenin gelişmesi, kendi olması önündeki en büyük engeldir.

Mevcut durumda Türkiye toplumu da pek çok toplumsal sorun yaşamaktadır ve bu toplum, anti-demokratik sistemin özü ve kökü bir olan partilerinin insafına bırakılmış haldedir. Öyle ki tepeden tırnağa faşist olan AKP-MHP it-

tifakı hâlâ iktidardadır. Türkiye'nin tüm sorunlarını alabildiğine derinleştiren, ülkeyi her açıdan tam bir felakete sürükleyen bu ittifakın hâlâ iktidarda oluşu, devrimci, demokratik, sosyalist güçler, eş deyişle demokratik siyaseti yürütenler açısından en büyük eleştiridir. Açık ki bu eleştirel pozisyondan, çok güçlü bir özeleştiri vererek kurtulmak mümkündür. Bu ise büyük bir emeği, çabayı, iddiayı, iradeyi ve mücadeleciliği gerektirir. Dar-kabile kişiliğini mutlak surette aşan, kendine güvenen, kendine misyon biçen, temsil ettiği zihniyetle uyumlu bir formlaşmayı kendisi açısından yaşamsal gören bir kişilik devrimine ihtiyaç vardır. Daha fazla genişlemese bile mevcut bileşenleriyle kendisini örgütlü kılması halinde HDP ve HDK rahatlıkla Türkiye toplumunun beşte birini temsil edebilecek bir konumdadır. Bunun olabilmesi için ise, topluma gidilmesi, toplumdan olunduğunun topluma hissettirilmesi, toplumun tüm sorunlarına eğilerek uygun çözümlerin bulunması gerekmektedir.

Demokratik siyasetin mevcut durumdan yararlanmaması ve Türkiye'de daha fazla etkili olmaması için devlet içindeki iktidar blokları yeni parti arayışlarını devreye koymuşlardır. Devrimcilerin, demokratların değerlendirmesi gereken bu objektif zemin, tıpkı 2000'lerde olduğu gibi, çıkarılacak yeni parti ve oluşumlar üzerinden yeniden sistem içi kılınmaya çalışılmaktadır. Hatırlanacağı gibi, AKP de, devrimci-demokratların objektif koşulları yeterince değerlendiremediği, boşluğu dolduramadığı böyle bir ortamda çıktı ve günümüze kadar varlığını sürdürdü. Şimdi de onun yarattığı yıkımlar yeni çıkışlara sonuna kadar gebedir. Önemli olan bu uygun koşulların kimin tarafından ve nasıl değerlendirileceğidir. Mevcut duruma bakıldığında HDP ve HDK'nin öncülük ettiği demokratik siyaset alanının fazlasıyla içe büzüldüğünü ve bu koşulları değerlendirmesinin nasıl büyük başarılar getireceğini yeterince göremediğini göstermektedir. Bu durumun giderilmemesi halinde demokratik siyasetin değerlendirmesi gereken bu zemin ortadan kalkacak, toplumun tercihi yeni partiler ve TC ulus devletinin inşa partisi CHP eksenine kayacaktır. Bu partiler tekçi ulus devletin zihniyetinden tümden kopuk olmadıklarından da iktidar olmaları halinde tıpkı geçmişte olduğu gibi, yeni AKP dönemlerini yaşatacaklardır. Mevcut boşluğun çok büyük olması nedeniyle hâlâ geç kalınmadığı bilinciyle hareket edilmesi halinde, demokratik siyaset yine de önemli bir çıkışı yakalayabilecektir.

Kürt halkına soykırım politikaları uygulandığından, Kürdistan'daki herhangi bir an, normal koşullarda soykırımcı rejimin yıkılması için uygun koşullar yaratmaktadır. Ancak en az yüz yıl boyunca soykırım kıskacına alınmış ve bilinciyle önemli ölçüde oynandığından soykırım kıskacından çıkmaya yetecek bir mücadele gerçekliği açığa çıkmamaktadır. Neredeyse Kürtlerin tümden kaybettiği bir aşamada ortaya çıkan PKK, yürüttüğü çok yönlü ve amansız mücadeleyle Kürtleri yok olmanın eşiğinden kurtarmış olsa da Kürt halkı henüz normalleşmesini sağlayamamıştır. Eş deyişle henüz varlığını garantileyememiş ve kendi öz bilinci temelinde kendisini ifade etme ve örgütlenme özgürlüğüne kavuşamamıştır. Bu da onu sürekli olarak fiziki ve kültürel soykırım kıskacında tutmaktadır. O nedenle demokratik siyasetin Kürdistan'da oynayacağı rol çok daha hayatidir. Söz konusu sorun, varlık sorunudur.

Kürt halkı hakkında soykırım kararı verildiğinden onun her türden kurumlaşmasına da bu soykırım politikalarına katkı sunduğu ölçüde izin verildi. 7 Haziran ile bunda istenilen sonucun alınamadığı görüldüğünde de demokratik siyaset alanının bir bütün halinde tasfiyesine karar verildi. Yukarıda bu süreci belli ölçüde ele almıştık. Mevcut durumda yaşamın tüm alanlarında Kürt halkına yönelik soykırımı amaçlayan bir topyekûn savaş yürütülmektedir. O halde buna karşı tüm Kürtlerin ve tabii ki öncü güç olarak da demokratik siyasetin duruşunun buna uygun olması gerekir. Kendisine dayatılan bu savaşta başarıya ulaşmaması halinde Kürtlerin belki de tümden yok olmaları mümkün hale gelecektir.

Kürtler, AKP-MHP iktidarı şahsında rejime ecel terleri döktürmektedir

Konumuz itibariyle Önderlik, özgürlük gerillası, Kürdistan'ın diğer parçalarına yapılanların ötesinde mevcut durumda Bakur'da Kürtlere yapılan en güncel saldırı Amed, Wan ve Mêrdîn büyükşehirlerinin yanı sıra, sekiz ilçe belediyesinin gasp edilmesi olayıdır. Ayrıca pek çok yerde belediye meclisinde üstünlük sağlamak için HDP'li belediye meclis üyeleri görevlerinden alınmakta, yerleri gasp edilmektedir. Böylelikle belli bir sistem dahilinde tüm HDP'li belediyelere, 'Çöktürme Planı'nda alınan karar gereği, el konacaktır. 2016 Eylül'ünde alınan gasp kararı yeni dönemde de büyük bir inatla sürdürülmektedir.

Her üç büyükşehri herhangi bir hukuki ayarlama yapmadan gasp etmelerinin yarattığı rahatsızlık nedeniyle diğer yerler mümkün mertebe uyduruk mahkeme kararları gerekçe gösterilerek, gasp edilmeye çalışılacaktır. Tıpkı Pasûr'da yaşandığı gibi, bazı olay veya eylemler gerekçe gösterilerek, ilgili yerler gasp edilecektir. Mevcut durumda bu yeterince anlaşılmıştır.

Diğer bir saldırı HDP'yi kapatmanın gerekçelerini, devşirmede kullanılan gerilla ailelerinin, HDP Amed İl Binası önünde oturtulmalarıdır. AKP-MHP iktidarının Garzan şehitliğinden 273 gerilla cenazesinin kemiklerini bile mezardan çıkarıp kaçırmasına, 'Çöktürme Planı'nda gerilla ailelerinin evlerinin özel olarak yıkılması gerektiğini belirtmesine rağmen, dahası gerçekte tüm Kürtleri yok edilmesi gereken yaratıklar olarak gördüğü halde bu yüzsüzlüğü gösterme fırsatını bulmuş olması, özenle üzerinde durulması gereken bir husus olmaktadır.

Kürt halkının varlığını borçlu olduğu gerillanın bu mücadelesinden kopmasını isteyecek denli düşmenin ucubeliği bir tarafa bu ailelere soykırımcı rejimin bu kadar ulaşmış ve onları soykırımcı politikalarına alet etmiş olması, demokratik siyasetin en büyük özeleştirilerinden olmak durumundadır. Soykırımcı özel savaş rejiminin bir süredir en fazla da gerilla, şehit ve tutuklu aileleriyle uğraştığı biliniyor. Demokratik siyasetin bilinçlendirerek örgütlemesi gereken bu kesim, ihmal edilen görevler nedeniyle soykırımcı rejimin saldırılarına karşı, sonuna kadar açık hale getirilmiştir. Kandırılarak, bilinçleriyle oynanarak, mali yardımlarla satın alınarak ve en iyi halde ise duyguları sömürülerek bu utanılacak tablonun açığa çıkarılması mümkün hale getirilmektedir. "Bir musibet bin nasihatten yeğdir", özdeyişi gereği, bu durum demokratik siyaset alanının toplumsal çalışmaları ne denli ihmal ettiğini gözler önüne sermekte ve ne yapması gerektiğini de ortaya koymaktadır.

Yok olmanın eşiğinden dönmüş, biçilmiş kefeni yırtmış olan Kürtler, AKP-MHP iktidarı şahsında soykırımcı rejime ecel terleri döktürmektedir. Bugün TC'nin yaşadığı iç-dış tüm sorunların esas kaynağı Kürt düşmanlığıdır. Kürt düşmanlığı onların değişmesini engellemekte; ekonomik, diplomatik, toplumsal, siyasal, kültürel vb. sorunlar yaşamasına neden olmaktadır. Kürt düşmanlığından vazgeçmeyen bir TC'nin normalleşmesi diyalektiğe aykırıdır ve bu asla gerçekleşmeyecektir. Günceldeki AKP-MHP iktidarının anormallikleri analiz edildiğinde de hepsinin temelinde Kürt düşmanlığının yattığı hemen görülecektir. Dolayısıyla basireti bağlanmışçasına bu kadar anormalleşmiş bu faşist iktidarı direnişle yıkıma uğratmanın koşulları da oluşmuş durumdadır.

Gerçekleştirilen eylemlerin tonu, sonuç alarak faşizmi yıkmaktan ziyade demokratik tepki gösterme düzeyindedir. Hâlbuki potansiyel, gösterilenle kıyaslanamayacak düzeyde fazladır. Sadece belediye meclis üyeleri ve parti yöneticilerinin eylemlere katılması bile binleri bulan bir kitle anlamına gelecektir. Yapılacak halk toplantılarıyla halkın bu eylemlere seferber edilmesi halinde ise bu gasp olayının tersine sonuç doğurması işten bile olmayacaktır. Eylemlerin Kürdistan'ın her yerine ve merkezi olmayan bir şekilde yayılması halinde soykırımcı rejimin hâkimiyet kurması mümkün olmayacaktır.

Üç büyük şehrin gasp edilmesi, ikinci İstanbul vakasıdır ve doğru çalışılması halinde bu gasplar faşizmin yıkılmasının temeli haline getirilebilir. Mevcut durumda bu gasplara karşı ilk günden beri belli bir tepki gösterilmekte, direnilmektedir. Ancak gerçekleştirilen eylemlerin tonu, sonuç alarak faşizmi yıkmaktan ziyade demokratik tepki gösterme düzeyindedir. Hâlbuki potansiyel, gösterilenle kıyaslanamayacak düzeyde fazladır. Sadece belediye meclis üyeleri ve parti yöneticilerinin eylemlere katılması bile binleri bulan bir kitle anlamına gelecektir. Yapılacak halk toplantılarıyla halkın bu eylemlere seferber edilmesi halinde ise bu gasp olayının tersine sonuç doğurması işten bile olmayacaktır. Eylemlerin Kürdistan'ın her yerine ve merkezi olmayan bir şekilde yayılması halinde soykırımcı rejimin hâkimiyet kurması mümkün olmayacaktır. O nedenle soykırımcı rejime her sokakta, her evde, her binada itaat etmemek, soykırımcı rejimin hâkim olmadığını herkese göstermek, psikolojik üstünlüğün elde edilmesi anlamına gelecektir. Kürdistan'ın ötesine geçerek, özellikle metropollerde geliştirilecek protesto eylemleri bile tüm meşruiyetini yitirmiş olan AKP-MHP iktidarının yıkılmasına yetecektir. AKP-MHP dışındaki tüm çevrelerin, gasplara tepki gösterdiği böylesi bir ortamda hemen herkesi eyleme çekmek, sadece daha direngen, inatçı, iradeli ve kapsayıcı bir duruş gerektiriyor.

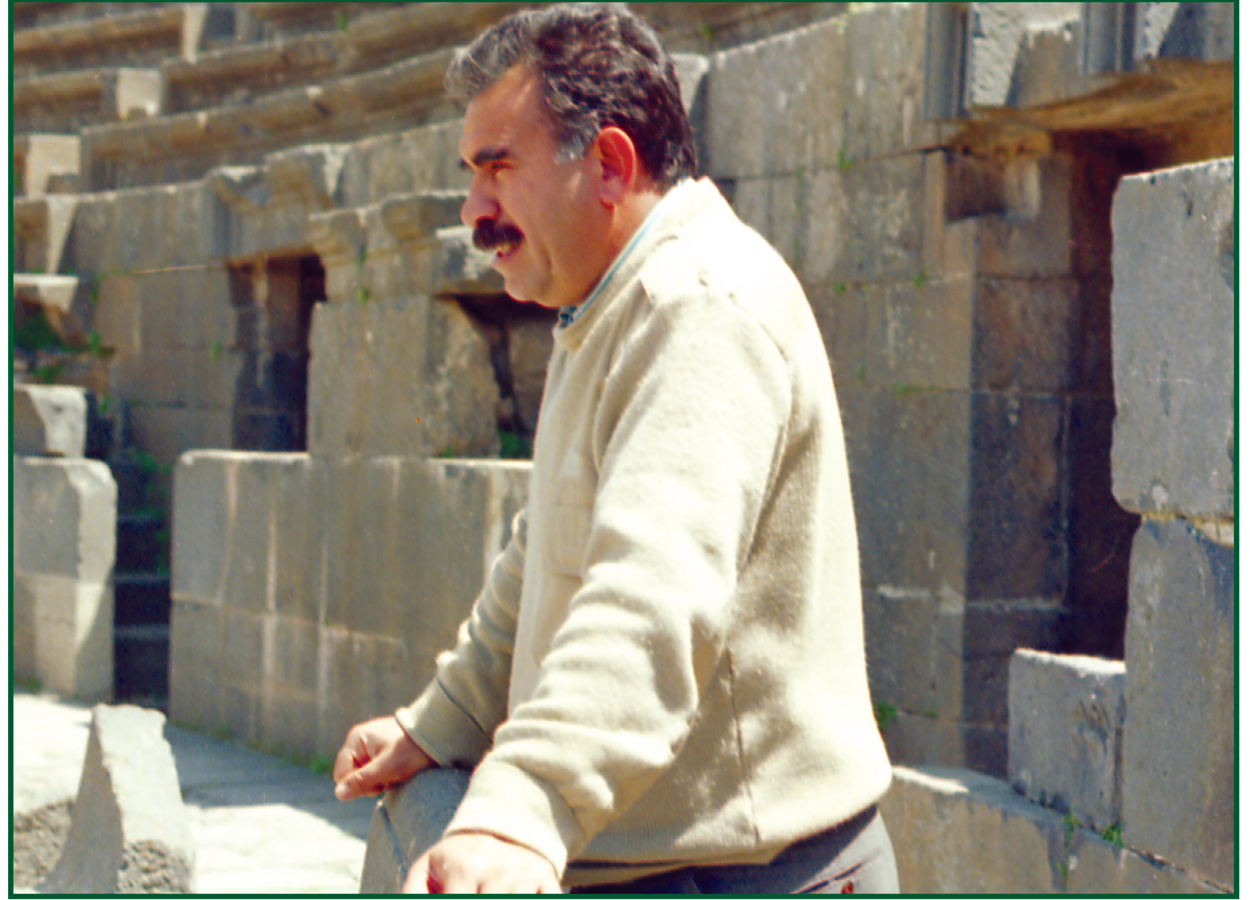
Bu kadar zorda olan bir faşist iktidarın hâlâ iktidarda kalabiliyor oluşu, kesinlikle aldığı destekten değil, demokratik siyasetin geliştirmesi gereken toplumsal eylemselliklerin yetersizliğinden kaynaklanmaktadır. Rutini aşmayan bir eylemsellikle ancak tepki gösterilmiş olur. Halbuki, mevcut rejime tepki duyanların sayısı o kadar çok ki! Sorun, başta Kürt halkı olmak üzere bu soykırımcı faşist rejime tepki duyan kesimlere ulaşamamadır. Bunun için girişimler yetersiz ve bireyseldir. Öyle ki en toplumsal olması gereken seçilmişlerin duruşu bile bireysel devrimciliğin, demokratlığın ötesine yeterince geçmemektedir. Seçilmişlerin sokakta ve eylemde olması elbette ki oldukça anlamlı ve önemlidir. Ancak doğrusu halkın, kendisine oy verenlerin harekete geçirilmesinde rol oynanması, bunda başarılı olunmasıdır. O nedenle sadece eylem alanında değil, yaşamın her alanında, özellikle de halkın bizzat evinde, sokağında olunarak, halkın harekete geçirilmesi daha başarılı sonuçlar verecektir. "Ne yapalım, biz elimizden geleni yapıyoruz ama halk gerekli desteği vermiyor" denemez, denmemelidir. Halkın, seçmen olduğu halde, faşizmi yıkacak düzeyde harekete geçmemesinin nedenleri anlaşılmalı ve bu durumu değiştirmek için amaçlı, sonuç alıcı bir çalışma yürütülmelidir. Aksi halde soykırımcı rejim, almış olduğu kararın gereklerini yerine getirerek, tek tek tüm belediyelere el koyacaktır. Soykırımcı rejim bu uygulamalarıyla hiçbir şekilde başarılı olunamayacağı algısını başta Kürt halkı olmak üzere tüm demokratik kesimlerde ekmek istiyor. Böylesi bir ruh hali, açık ki direnmekten düşmek anlamına gelecektir. Bu duruma düşmemek için demokratik siyaset tıpkı 7 Haziran gibi, 31 Mart gibi, 23 Haziran gibi, Gezi gibi, serhildan halkı olmak gibi başarıları geliştirmelidir. Faşizmin bu kadar yıprandığı, içte, dışta neredeyse tüm desteğini yitirdiği bir ortamda bunu gerçekleştirmenin koşulları fazlasıyla vardır. Olgunlaşmış süreç, öncüsünü beklemektedir. Demokratik siyaset alanının bu tarihi fırsatı çok iyi değerlendirmesi hayati önem taşımaktadır.

■■■

Rêber Apo'nun Mart 1988 tarihli çözümlemesi

Yurtseverliğe dayanmayan bir insanlık anlayışı kozmopolitizmdir, sonsuz umutsuzluktur

Halkı kendi öz kimliğine ulaştırmak, örgütlü çabasına ulaşabilmek, bunu doğru ele almak, doğru eyleme geçirmek, yurtseverlik özelliklerinin kilit taşlarından birisidir. Bu konuda ısrarlıyız. Ancak bunu kavrayıp bunun için savaşıma cesaret ettiğimizde insanlık ailesine açılabiliriz. Yurtseverliğe dayanmayan bir insanlık anlayışı kozmopolitizmdir ve sonsuz umutsuzluktur. İnsanımızla en büyük ve tehlikeli bir tarzda oynamadır. İnsanlıkla sıradan bağımız varsa, kendimize sıradan saygımız varsa, bu konudaki çabalarımız bu biçimde özlü bir tarzda kendini kabul ettirdiğinde, bunun uğruna savaşma ancak anlam bulabilir.

Önemli gördüğümüz bir konu olarak yurtseverlik konusuna değinmekte yarar görüyoruz. Çünkü yurtseverlik ilişkileri yoldaşlık ilişkilerinin bir parçasıdır. Yurtseverlik yitirilmiş, çarpıtılmış, ihanete uğramış durumdadır. Bu konudaki durum çok hazindir. Yurt inkârı, Türkiye yurtseverliği, hakim ulus milliyetçiliği biçimine kadar gidebilmiştir. Böylece enternasyonalizmi de, insanlık duygusunu da yerle bir eden konumdadır. Böyle olduğu için, kişilik oluşumumuzun temelinde sağlam bir yurtseverlik anlayışı ve ilişkisini oturtmak vazgeçilmezdir. Yurt sevgisi, insan topluluğunun daha ilk şekillenişinde aradığı bir vatan sevgisidir. İlk toplumsal yoğunlaşma, ilk toplumsal ilişkilerin gelişmesi küçücük bir dünya parçasında gerçekleşir. Orada bir ev kurulur, küçük bir üretim alanı açılır ve sınırlar çizilir. Tanışılır, bununla bağlantılı bir kültür gelişir. Burayı koruma duygusu gelişir ve bu bir kişiliği yaratır. Burada emek verimliliğe ve en değerli ürünlere ulaşır. Bu temelde sınıflaşma gelişir. Yoğunlaşan emeğin üzerinde sömürü imkânı ortaya çıkar. Sömürü ise sınıflı toplumu doğurur ve bu temel üzerinde devlet oluşturulur. Bu, toprakla direkt bağlantılı bir olaydır.

Bizde insanlar karın doyurmak uğruna bin yıllık anavatan topraklarını bölük bölük, tabur tabur terkediyor

Sınırların çizildiği yerde, "Burası benimdir" denilen yerde siyasal olgu ortaya çıkar. Siyasal olgu devlete dönüşür. Devlet daha gelişmiş bir topluluk çizer. Görüldüğü gibi, inkârcı yaklaşım kadar eski olan bir olgudur. Bir toprak parçasında yaşamak, onun üzerinde yükselmek bu şekilde gelişir. Günümüze geldiğimizde en ilkel klan-kabile boylarının bile yaşam açısından vazgeçilmez gördükleri toprak parçasını, günümüz Kürdistan'ında toptan, ailece terketmek, insanlıktan ne kadar geri kaldığımızı, ondan da öteye koptuğumuzu en bariz bir şekilde ortaya koymaktadır. Çok hazindir ki, bu durum kendiliğinden olmaktadır. Bugün İsrail'de, bir Filistin ailesinin topraktan kopmama savaşımı çok önemli bir savaşımdır. Bugün bir Filistin direnişi, oraya bir aile daha iskân ettirmek için, İsrail iskânını kabul etmemeyi en önemli bir uğraş olarak görmektedir. Bu bütün dünyada böyledir. Bizde insanlar karın doyurmak uğruna bin yıllık anavatan topraklarını bölük bölük, tabur tabur terkediyor. Karın doyurmak da mümkün olsa...

Bizde kaçış vardır

Her şeylerini yitiriyorlar. Geçmişte, katliamlar döneminde zorla göçertildiler, iskân ettirildiler. Peki ya şimdi? İnsanlar aç bırakılıyor. Bu da bir kaçırtma yöntemidir. Yalnız bu da değil, toprak üstünde kalıp da toprağa ihanet etme durumu da var, toprağa beş metelik değer vermeme durumu var. Onun özgürlüğü uğruna dilini bile kıpırdatmama var. Bundan daha büyük inkârcılık, bundan daha büyük vatansızlık söz konusu olabilir mi? Ama bu yaygındır. Bu kadar toprağa bağımlılığını, sevgisini terketmiş, bunu yadsımış ve böylece yabancılaşmayı en tehlikeli noktada yaşayan bir kişi, bir aile, bir halk aslında kendi kendine köleliğin en tehlikeli biçimlerinden birisini yakıştırmış demektir. Günümüzde bir karış toprak uğruna savaşlar oluyor, oluk oluk kan akıyor. Bizde yadsıma had safhadadır. Hiçbir ülkede bizim ülkede olduğu kadar toprağa hor bakma, onu harabelerden ibaret, kuru ve verimsiz görme yoktur. Ona 'hayır getirmez' olarak bakma, toprağa sırt çevirme, onu çiğneme gibi kötü bir duygu hiçbir halkta gelişmemiştir. Toprağımız çiğnenmektedir. Üzerinde vatan olduğu için yaşanmıyor. Acaba bu duyguyla büyütülecek çocuklar, geliştirilecek aileler, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam kaç para eder? Dikkat edilirse; diğer dünya halkları, ulusal kurtuluş aşamasında şiddetli bir savaşımdan, başkaldırı gerçeğinden geçerek, "Burası vatanımızdır ve sonuna kadar orada kalacağız" demişlerdir. Orada ulusal kurtuluş, siyasal kurtuluş temelinde ekonomik olarak sınıflaşma, sosyalleşme, kültür, teknik, bilim ve giderek ulusal güçlenmenin çok çeşitli biçimlerine ulaşmışlardır. Dünya halklarının ezici bir çoğunluğunun gelişimi böyle olmuştur. Temel doğrultu, eğilim ve yaşam şekli bu biçimde gelişmiştir. Bugün ulusal kurtuluş savaşlarının tümü bu amaçla gelişmektedir. Savaşlar bunun içindir. Hatta sosyalist ülkelerde bile, herhangi bir ulustan daha fazla bir kesim belli bir parçada yaşadığı için onun uğruna savaş vermektedir. Bu günümüzün en yakıcı sorunudur.

Kürdistan, dünya halklarının üzerinde ilk defa uygarlaşmaya adım attığı bir merkezdir

Bizde ne yapılmıştır? Bizde kaçış vardır. Bu sadece fiziki olarak değil, topraklar üzerinde olunduğu halde kaçma vardır. Bu konuda kendinizi yoklayın. Doğduğunuz yöreye, köye ve çevreye giderek dolaşın. İl, ilçe, tarihsel kalıntılar, geleneklerimiz, toplumsal şekillenme, ulusal özellikler sizi ne kadar sarıyor, ne kadar değer veriyorsunuz, ne kadar derin anlayış içindesiniz, ne kadar sizi tutkuyla kendine bağlıyor? Bu duygularınız, bu konudaki arayışınız şiddetliyse, derinse o zaman bu kısmı bir yurtseverleşmenin başlangıcı demektir. Eğer bu yoksa bir vatan haini olduğunuz ortaya çıkmaktadır. Maalesef gelişmeden değil, her-halde gittikçe azalmadan ve tükenmeden bahsedeceğimize göre, vatansızlık meselesinde durumlarınız son derece yakıcıdır. İlkel klan ve kabilelerin bile onsuz edemedikleri, ancak bu temelde kültüre, daha fazla ürüne, tekniğe, bilime ve inanışa ulaştıkları ortadadır. Bu olgudan bu çağda uzak durursak kaç para ederiz? Manevi bir güç olmazsa, yüksek bir sevgi ve tutku olmazsa, bırakalım insanlıktan bir şeyler kavramayı, kendimizden dahi hiçbir şey kavrayamayız. Kürdistan'ın çok çeşitli güzellikleri, zenginlikleri ve tarihsel eserleri vardır. Bir Adıyaman'da, Kahta'da Nemrut heykelleri dünyanın yedinci harikasıdır. Bütün dünya oraya gelip görmek istemekte, gördüklerinde ise müthiş bir duyguya kapılmaktadırlar. Orada güneşi seyretmek için sabaha kadar beklemektedirler. Dünyanın her tarafından tonlarca masraf yapıp oraya bu bir günü yakalamak için gelmektedirler. Bunu o kadar sevmekte, o kadar muhteşem ve kutsal görmektedirler ki, yüceltmektedirler. Acaba yanıbaşında yaşayanlarımız bu duygunun yüzde birini yaşamışlar mıdır? Elbetteki hayır. İnsanlığın bu kadar görkemli gördüğü, harika dediği bir olay karşısında biz yoksun, kör, sağır bir durumdayız. O zaman yurtseverliğin ölçütüne bakmak gerekir. Buna bakıldığında yurtseverlikten ne kadar uzak olunduğu görülecektir. Bu küçük bir örnektir, daha ne durumlar var.

Oluşan insanlık, insanlık tarihi kadar eskidir

Kürdistan, dünya halklarının üzerinde ilk defa uygarlaşmaya adım attığı bir merkezdir. İnsanlık burada ilk defa toprağa yerleşmiş, toprağı tarıma açmış, yabani hayvanları evcilleştirmiş ve toprağa kavuşmuştur. İlk defa setler dizip barajlar yapmış, sulama yoluyla tarımı gerçekleştirmişir. İlk defa burada kentler kurmuş, burada tanrılar ve dinler ortaya çıkmıştır. İlk sanat örnekleri, din kitapları burada yazılı hale getirilmiş ve bu belgeler günümüze kadar korunmuştur. Sayısız halk, kendi özellikleriyle bu kültüre katkıda bulunmuş, daha da zenginleştirmiştir. Oluşan insanlık, insanlık tarihi kadar eskidir. İnsanlık buradan uygarlık temelinde çeşitli alanlara yayılmış ve oradaki uygarlaşma adım adım dünyanın dört bir tarafına taşırılmıştır. Bu tarihi temelden geriye hangi eser kalmıştır? Böylesine büyük bir tarihin içinde cücelerden de daha cüce değil miyiz? Tarihsel gelişmeyle ne ilişkimiz vardır? Ağrı Dağı eteklerinde, Van Gölü kıyılarında doğan Urartular'dan tutalım ilk Med ve Asur uygarlıkları, Persler, Babiller ve Mitanniler neler yapmışlardır, kaç bin yıl yaşamışlardır? Büyük Pers valilikleri burada nelerle uğraşmışlardır? Asur kralları yüzyıllardan beri, bugün bile ulaşmakta zorluk çektiğimiz dağların üzerinde kaç yüzyıl savaş yürütmüşler, hangi yiğitlikleri sergilemişler? İskender burayı boydan boya nasıl geçmiş, onbinlerin dönüşünde hal-

kımız bu ricata nasıl karşılık vermiş? Yunan yazarları buradaki görkemliliği nasıl dile getiriyorlar? Roma orduları burada nasıl ve kime karşı, kaç yüzyıl savaştılar? Ermeni kralları burada uygarlığı ne kadar geliştirdiler? Sanata ne kadar katkıda bulundular? Hangi yiğitlikler ve büyüklükler ortaya çıktı? Bizans İmparatorluğu, Sasaniler'e karşı bu topraklarda kaç yüzyıl savaş yürüttü? Fırat ve Dicle kıyılarında savaş ne kadar uzun sürdü? Ne kadar insan vuruldu? Ne büyük cengaverlikler yapıldı? Diyarbakır nasıl kuruldu? Bugün bile görkemliliğini yitirmemiş Diyarbakır surları, niçin ve kimlere karşı yapıldı? Bu surlar kaç yüzyılda pekiştirildi? Burada kimler savunma yaptı? Oradaki kaleleri kim kurdu? Tekniğin bu kadar geliştiği bu çağda, bu kalelerin bir tek taşı bile kaldırılamamakta, o kadar taş nasıl yontuldu? Hangi omuzlarda ve nasıl oraya taşındı? Orada kimler, nasıl yaşadı? Savaşlar hudutları her gün nasıl değiştiriyordu? Halkımız bu savaşlardan nasıl zarar gördü? Yanında mı yer aldı, karşısında mı? Kiminle işbirliğine girdi? Kimin dostu oldu, kime karşı savaştı, niçin? Niçin dağa çekildi? Bununla neyi kurtarabildi? Niçin gelişemedi?

Büyük İslam devinişi var, İslamiyet Kürdistan'a nasıl girdi? Girerken ne durumdaydı? Daha farklı dinlerimiz vardı, Zerdüştlük neydi? Yüzyıllarca, hatta bin yıllarca temel inanç sistemi neydi? Nasıl bir moral yaratmıştı? Nasıl bir kişilik yaratmıştı? Halkı ne kadar mutlu etmişti? Din adamları nasıl yaşıyor ve nasıl propaganda yapıyorlardı? İslamiyetle nasıl çatıştılar? Nasıl kabul ettiler, niçin ve hangi temelde? Kimler önce bu işe bulaştı? Kaybedilen neydi, kazanılan neydi? Bu sürede işbirlikçiler nasıl türedi? Kabileler, aşiretler nasıl boy verdi? Kimler nereye, nasıl yerleşti, nasıl çatıştılar? Her bir yeri bir yaşam beldesi haline getirmek için kaç yüzyıl kendi aralarında savaş yürüttüler? Bu savaşlarda nice türkü, şiir, gelenek, masal nasıl ortaya çıktı? Zalimler kimlerdi? Zalim Dehak'a karşı Kawa ne yaptı? Kimdi bu adam? Neyi sembolize ediyor? Müslüman olduk da ne kazandık, ne kaybettik? Müslümanlık bizde nasıl gelişti? Kendiliğinden mi gelişti, yoksa zor temelinde mi? Ne kadar kendiliğinden, ne kadar zor temelinde gelişti? Kimler öncelikle Müslümanlığı kabul ettiler ve niçin? Kimler çeşitli mezhepler yaratarak farklı bir yol içine girdiler ve niçin?

O dönemdeki sosyo-ekonomik gelişme nedir? Türk istilaları nasıl başladı? Bunlar bizim topraklardan nasıl geçtiler? Geçerken kimi vurdular? Önce neresi işgal edildi? Nerede yoğunlaştılar, kimler direndi, niçin direndiler? Neleri koruyabildiler? Mervaniler vardı, kimdiler? Kaç yüzyıl sürmüş bir devlettir? Çok geniş bir devlettir, nasıl kuruldu? Sultanları, emirleri nasıldı? Uygarlığı biraz gelişlirdiler mi, nasıl Müslümandılar? Burada kültür biraz gelişiyordu, Feqi Teyran adında bir şair vardı, ne yazdı, neyi geliştirdi? Bugün bile yazamayacağımız şiirleri o günlerde nasıl yazdı? Hangi sosyal ve siyasal süreç temelinde bu mümkün olabilir?

Toprağa ihanet geliştirildi

Yüzyıllardır Türk istilacılığıyla gerek uzlaşarak gerek çatışarak, ova ova, şehir şehir bu çatışmaların getirdiği yıkım nedir? Daha sonra Kürt beylikleri ortaya çıktı, bu beylikler nasıl ortaya çıktılar ve sınırlarını çizdiler? Bu beyliklerin onbinlerce atlı askeri güçleri vardı, çok sayıda beyliklerdi ve halen türkülerde, şiirlerde dile getirilen Cizre-Botan beyliğinde ortaya çıkan destanlar vardır.

Bir 'Mem û Zin Destanı' vardır. Bunlar büyük gelişmelerdir. Bu gelişmeler nasıl sağlanmıştır? Bugün bir-iki Kürtçe sözcüğü bile bir araya getirmeye zorlanıyoruz. O zaman çok güçlü bir destan nasıl yazılıyor? Bu dönemde iç içe yaşayan haklar vardır. Ermeniler, Asuriler, Araplar, Türkmenler vardır. Birbirlerine çok şey vermişler, birbirlerinden çok şey almışlardır. Bunlar nasıl gerçekleşmiş? Kent merkezlerinde beylikler kurulmuş, yabani kalmış ve sonradan eritilmişlerdir.

Osmanlı sultanları çıkmış ortaya, büyük Yavuz'dan bahsedilir. Yavuz'un Kürdistan beylerine büyük bir saygısı vardır, onları kazanmak için katırlara yüklü altın gönderir. Bugün Kürtler'i beş kuruşa elde ediyorlar. O zaman heybeler dolusu altın giderdi. Altında Yavuz Sultan Selim imzalı boş kağıt gönderiyor, "Ne yazarsanız yazın, karar sizindir" diyecek kadar güçlenme olduğunu kabul ediyor. Peki, bunlar daha sonra adım adım nasıl zayıfladılar ve tükendiler? Ortaya M. Kemal çıktı, ona uşaklık ettiler; midelerini, tarlalarını kurtarmak için vatan adına, Kürtlük adına ne varsa hepsine ihanet etmeye başladılar. Emperyalizm girdi. Kapitalist-emperyalizm, İngilizler boy gösterdi, işbirlikçilik yarattı. Türk kapitalizmi girdi, işbirlikçilik yarattı. Tümüyle tarihinden kopmuş, bütün ulusal değerlerden kopmuş, topraktan kopmuş kişilikler yarattı. İnsanlık tarihinin gübresi olmuş bu topraklarda, büyük uygarlıklar yaratmış bu topraklar üzerinde toprağa ihanet geliştirildi. Ondan kurtulmak için doludizgin kaçış ve ihanet sürecine girilmiştir. Bir pula kendini kırk defa satacak duruma getirilmiş ve böylece sürü diyebileceğimiz insan taslakları kalmıştır geride. Bir çekirge sürüsünün buğday başakları üzerinden geçmesi ve tek bir sağlam başak bırakmadan, başakları kupkuru bırakması gibi, Kürdistan'da da insanlar böyle boş başak haline getirildi.

Özgürlük her türlü gelişmenin esasıdır

Bu, detaylı bir tarih anlatımı da değildir, çok yalın ve öz bir anlatımdır. O kadar onurlu, kibirli yaklaşımlar var. Birbirine yaklaşmada bile çekingenlik var. 'Bu dünyayı ben yarattım' diyebilecek kadar kendine sevdalılık var. Fakat o kadar da boş ve kuru insanlar topluluğu haline gelinmiştir. Bu bir gerçektir. Böyle insanlar ne yaratabilir? Ne olabilirler, hangi gücü oluşturabilirler? Hangi sevgi ve saygıyı yaratabilirler? Yaşadıkları kültür nedir? Günlük olarak birbirlerine hangi yüzle bakabilirler? Bütün yüzler birbirlerine karşı utanmaz, bütün ilişkiler sahte, inkârcı, ihanet kokan katmerli bir yabancılık var, herkesin iliklerine kadar işlemiştir. Onun için insanlar sürekli birbirlerine karşı soğuk ve karanlık. Birbirlerine söyleyecekleri fazla bir şeyleri yok. Çünkü bütün temel değerlere ters düşmüşlerdir. Çünkü temel davaya göz dikmemişlerdir, çünkü temel arayışlar yoktur, temel sorunu kavrama yoktur. Çünkü toprağa ihanet vardır, değer yoktur. Bu insanlar edebiyat oluşturamazlar, bu insanlar sanatın sahibi olamazlar, şiir yazamazlar. Bu insanlar güzel türküleri de söyleyemezler. Bu insanlar bu hayalleriyle insanlığın yüz karası durumundadır. Gerçeklerin her şeyden önce bu temelde doğru kavranması, bizi en başta da toprakla, giderek tarihle tanıştırdığı gibi insanlıkla da tanıştırabilir. Bunun dışında kendimizi tanıma söz konusu olamaz. Bunun dışında gelişme olamaz. Sosyal olarak gelişmek, aile kurmak, daha ileri gelişmeleri yaşamak mümkün değildir. Önce toprakta özgür yaşamaktan da önce, bunun bilincine ve ruhuna ulaşmak gerekir. Yurtsever ruh ve bilinci, taşı, toprağı, tarihi, onun üzerinde yaşayan halkın tarihini sevmek gerekir. Bu sevgi toprak sevgisine götürür. Toprak sevgisi de halk sevgisine götürür. Halkı bulmak gerekir. Halka bakarak halkı görüyor musunuz? Gördüğünüz, bahsettiğimiz o soğuk, karanlık ve utanmaz yüzlerinden başka bir şey değildir. Doğru bir biçimde halkı bulduğumuzda gücü bulacağız. Halkın gücünü, halkın toprağa ve kendi emeğine sahip olması gereken gücünü, yani özgürlüğünü bulacağız.

Özgürlük her türlü gelişmenin esasıdır. O zaman ekonomide herkesin karnının doyurulması sağlanabilir. Dünyanın dört tarafına savrulanlardan daha fazla sayıda insanın, hem de bolluk içinde yaşatılması, özgür aile kuruluşu üzerinde gelişen sosyal ilişkiler, yeniden kültürel gelişim, bütünüyle umut dolu bir yaşam ve gelecek umuduyla dolup taşan ve en zor yoksul dönemde bile bu umutlarla yıllarca yaşayabilmenin coşkusu gerçekleşecektir. Bu büyük yurtseverlik ilişkisi, sevgisi ve inancıdır.

Bu kadar toprağa bağımlılığını, sevgisini terketmiş, bunu yadsımış ve böylece yabancılaşmayı en tehlikeli noktada yaşayan bir kişi, bir aile, bir halk aslında kendi kendine köleliğin en tehlikeli biçimlerinden birisini yakıştırmış demektir. Günümüzde bir karış toprak uğruna savaşlar oluyor, oluk oluk kan akıyor. Bizde yadsıma had safhadadır. Hiçbir ülkede bizim ülkede olduğu kadar toprağa hor bakma, onu harabelerden ibaret, kuru ve verimsiz görme yoktur. Ona hayır getirmez olarak bakma, toprağa sırt çevirme, onu çiğneme gibi kötü bir duygu hiçbir halkta gelişmemiştir. Toprağımız çiğnenilmektedir. Üzerinde vatan olduğu için yaşanılmıyor. Acaba bu duyguyla büyütülecek çocuklar, geliştirilecek aileler, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşam kaç para eder?

Demokrasi ve sosyalizm her şeyden önce ve herhangi bir sistemden daha fazla özgür vatan parçasını şart kılar

Partimizin büyük gerçeklerinden birisi de böylesine bir yurtseverlik arayışı ve buluşunun sağlanmasıdır. Bin defa öldürülmüş, çiğnenmiş toprak parçamızda bu yurtseverlik duygusuyla ve doğru bir temelde bağlı olmaya götürmek görevimizdir. Bundan bir vatan yaratmak, orada yaşamayı esas almak ve bunu ulusal kurtuluşun temel çelişkisi olarak görmek, bütün savaşı bu temelde esas çelişkinin çözülmesine bağlı olarak geliştirmek gerekir. Halkı kendi öz kimliğine ulaştırmak, örgütlü çabasına ulaşabilmek, bunu doğru ele almak, doğru eyleme geçirmek, yurtseverlik özelliklerinin kilit taşlarından birisidir. Bu konuda ısrarlıyız. Ancak bunu kavrayıp bunun için savaşıma cesaret ettiğimizde insanlık ailesine açılabiliriz. Yurtseverliğe dayanmayan bir insanlık anlayışı kozmopolitizmdir ve sonsuz umutsuzluktur. İnsanımızla en büyük ve tehlikeli bir tarzda oynamadır. İnsanlıkla sıradan bağımız varsa, kendimize sıradan saygımız varsa, bu konudaki çabalarımız bu biçimde özlü bir tarzda kendini kabul ettirdiğinde, bunun uğruna savaşma ancak anlam bulabilir. Biz bütün insanlarımızı bu doğrultuya çekmedikçe, ölüm pahasına onları bu topraklarda tutmadıkça ve savaşımı sonuna kadar bu temelde kabul ettirmedikçe asla görevlerimizin başarısından bahsedemeyeceğimiz gibi, demokrasi ve sosyalist kurtuluş kavramlarını kirletmekten başka hiçbir şey yapamamış oluruz. Demokrasi ve sosyalizm her şeyden önce ve herhangi bir sistemden daha fazla özgür vatan parçasını şart kılar. Vatansızlığı katmerli yaşayanların, demokrasi ve sosyalizmi ağızlarına almaları en alçakça suçlardan ve caniliklerden birisidir. Eğer bugün Türkiye halkının doğru yurtseverliği bile geliştirilmek isteniliyorsa, Kürdistan yurtseverliğini kabul etmekten başka bir seçenek yoktur.

Günümüz ölçüleri içinde Kürdistan yurtseverliği kadar enternasyonalizme hizmet edecek bir yurtseverlik yoktur

Türkiye'de yurtseverlik, burjuva milliyetçiliği elinde tanınmaz hale getirilmiştir. Türk milliyetçiliği, yurtseverliğe ihaneti başta Türk halkı olmak üzere, en şoven duyguları körükleyerek, bunu halkımıza da bulaştırarak, çok geniş kesimleri suç ortaklığına çekerek, büyük bir yalanı propagandayla gerçekleştirmiş gibi göstermekte ve beyinleri yıkamaktadır. Doğru olmayan bir vatanseverlik anlayışına sahip olan Türk halkı, kendi emekleri üzerine kurulan büyük bir sömürüye, dünyada hiçbir halkın yaşam adına tanık olmadığı bir sermaye sömürüsüne tanık olmaktadır. Buna karşı en aciz bir tutum sergilemekte, sıradan şikayetler yapılmadığı gibi, tepkisiz, edilgen, ölü bir durum yaşanmaktadır. Böylesine bir durumu olan bir halkta da tutarlı bir yurtseverliğin gelişmeyeceği, dolayısıyla demokrasiye ve sosyalizme ulaşamayacağı açıktır. O halde bizim büyük yurtseverlik hareketimiz başta Türk halkının da yurtseverlik hareketi ve onun demokrasi ve sosyalizm kavgasına en büyük destektir. Giderek tüm bölge halklarının ve insanlığın kazanımlarına katkıda bulunacak bir ha-

rekettir. Günümüz ölçüleri içinde Kürdistan yurtseverliği kadar enternasyonalizme hizmet edecek bir yurtseverlik yoktur. O halde böyle bir yurtseverliğe ulaşmak, bütün demokratik ve sosyalist amaçlarımıza ulaşmaktır. Bunu insanlık ailesine yapabileceğimiz en değerli bir katkı olarak görmek, tartışma götürmez bir biçimde önümüzde durmaktadır. Partimiz çok büyük çabalarla bu halkayı yakalamıştır. Yurtseverlik duygularını kanla yüreklere kazımıştır. Kürdistan ülkesinde insanların doğru ve namuslu savaşıp yaşamalarının nasıl mümkün olacağını göstermiştir. Yaşamak için önce savaşmak gerekir. Savaşmadan yaşamanın mümkün olmadığını Parti öğretmektedir. Bu büyük bir bilimdir.

Büyük yurtseverlik kavgasının içindeyiz, insanlık tarihi kadar eski, insanlığın en çok unutulduğu bir ülkede, büyük bir insanlık kavgasını yurtseverlik temelinde geliştirmekteyiz. Bunun mensubu olmak bile başlı başına bir büyüklüğün yaşanması demektir. Bu yüce ülküyle yola çıkmak en büyük düşman ordusunu manen çökertir. Nitekim pratiğimiz bu durumu çok iyi kanıtlamaktadır. Bununla dopdolu yaşayan bir militanımız hangi halk topluluğu içine, köy ve kentte girerse girsin, kendisini biraz sağlam yansıttığında, çekim kaynağı, sevgi kaynağı, düşünce yayıcısı olacaktır

Bir sürü gibi sürüklenme ile yaşam olmaz. Yaşama sürüklenme psikolojisiyle yaklaşan, en büyük alçaktır. Böylesine tarihi temelleri ve son derece güncel somut durumu olan bir ülkede, namussuzca bir yaşam sürdürülmek istendiğinde, buna en büyük tepkiyi göstermek insan olmamızın temel şartıdır. Dolayısıyla ülkeye yöneldiğimizde, yurtseverlik anlayışımızın bu biçimde gelişmesi gerekir. Bu salt bir duygusallık da değil, bütün insani gelişmenin doğrultusuna ulaşmanın en doğru bilimsel yoludur da. Belli ki, insanlarımızı bu anlamda suç üstü yakalayacağız, o zaman yakasından tutacağız, "Önce savaş, sonra yaşa, savaşmayana yaşam yoktur" diyeceğiz. Yoksa aile kurmak da dahil, yemek-içmek dahil, toprak, ev-bark yoktur. "Savaşımın çeşitli biçimleri vardır, öyleyse yaşayacaksınız. Namus diyorsunuz, onur diyorsunuz, hakkım-hukukum diyorsunuz, öyleyse önce vatanseverlik hakkı, önce vatanı savunma" diyeceğiz. Bu çok önemli bir ilkedir. Bunu kitleye yansıttığımızda ve doğru bir şekilde bunu gerçekleştirdiğimizde, bilelim ki en büyük gelişmelerin temelini atmışız. Bu görevlerin üstünden atlayarak, yerel bölgecilik ve kabilecilikle boğuşur hale gelmeyelim. İlkeler vardır, görevler vardır. Bunlarla oynanmaz, gerekleri mutlaka yerine getirilir. Oynanmayacak ve mutlaka gerekleri yerine getirilecek temel yaşam ilkemiz budur. Kim bunu ciddiye almayacak? Almayanlar kendilerini nasıl savunacaklar? Bu biçimde bütün Kürdistanlılar'a gidilse, bu gerçekler haykırılsa çok az kişi bu muhtevaya karşı koyacaktır. Aynı zamanda çok az kişi, elinde olduğu halde, feda edeceği bir şeyi olmadığını söyler.

Büyük yurtseverlik kavgasının içindeyiz

Büyük davalar tüm mensuplarını şiddetle çeker ve eğer bu davalar onların varlık-yokluk sorunu ve her şeyleri ise, bu insanları göklere kadar kaldırır. Yeter ki öncüleri onu sağlam götürsünler. Bugün böyle bir tarihi dönemdeyiz. Büyük yurtseverlik kavgasının içindeyiz, insanlık tarihi kadar eski, insanlığın en çok unutulduğu bir ülkede, büyük bir insanlık kavgasını yurtseverlik temelinde geliştirmekteyiz. Bunun mensubu olmak bile başlı başına bir büyüklüğün yaşanması demektir. Bu yüce ülküyle yola çıkmak en büyük düşman ordusunu manen çökertir. Nitekim pratiğimiz bu durumu çok iyi kanıtlamaktadır. Bununla dopdolu yaşayan bir militanımız hangi halk topluluğu içine, köy ve kentte girerse girsin, kendisini biraz sağlam yansıttığında, çekim kaynağı, sevgi kaynağı, düşünce yayıcısı olacaktır. Çok iyi kanıtlanan diğer bir özelliğimiz de budur. Gittiğiniz yerlere biraz tarihi anlatın, biraz toprağın özelliklerini, dağları anlatın, onların neye muhtaç olduğunu, onların kurtuluşu için nelerin verilmesi gerektiğini ve bir de onun nasıl yapılacağını öğretin, sizinle yoldaş olmayacak çok az kişi kalacaktır. Bu görevler yerine getirilmediğinden, roller oynanmadığından, bu görevlere gereken büyüklük atfedilerek gerekleri yaşanmadığından darbe yedik ve fazla gelişme yaşanmadı. Büyük yurtseverlik militanda temsil edilemediği için bugün rahatsızlıklar ve endişeler vardır, arzulanan başarıya ulaşmama var. Büyük bir yurtseverlik yaşandığı oranda bu görevler gerçekleştirilebilir. Bu yaşandığında görülmemiş biçimde gelişme olmaktadır.

Eksiklikler bol tartışılarak değil, gerekleri yerine getirildiğinde giderilir

O halde vatan toprakları üzerinde yürürken, bunun büyük bir şans olduğunu size söylerken, çok değerli gerçeklerimizden bahsediyoruz. Bu konuda yetkili ve sorumlu olarak yola çıkarken, bunun büyük inançlı militanlara yaraşır bir anlayış olduğunu söylüyoruz. Bırakalım güncel yüz kızartıcı, inkârcı, utanılası her türlü anlayış ve yaklaşımlı yaşamı; bunlar bin defa ölmüşlerdir. Bize gerekli olan böylesine sağlam bir öz ve onu yakalama savaşıdır. Bu, büyük yurtseverlik ruhunun oluşumu ve bizde mutlak hakimiyetinin kurulmasıdır. Bu temelde kendinizi güçlendirin. Yalnız gereklerini yerine getirin. Bundan sonra şu veya bu nedenden ötürü başarısızlık ortaya çıkmayacaktır. Böylesine bir büyüklüğü yaşamak, diğer büyüklüklere ulaşmanın da merkezidir. Eksiklikler bol tartışılarak değil, gerekleri yerine getirildiğinde giderilir. Büyük yurtseverlik noksanlığımız giderilir, dört başı mamur bir biçimde buna ulaşılırsa, bu kişilikte de ifadesini bulur. Büyük eksiklik giderilerek büyük kişilikler ortaya çıkar. İsterseniz bunu gerilla savaşına yansıtın, isterseniz halk kurtuluş cephesine, sanata, günlük, yoldaşça yaşama yansıtın. Nereye yansıtırsanız yansıtın, göreceksiniz ki çözümleyicisiniz, geliştiricisiniz; umut dolu, coşku dolu birisiniz. Buna ekmek, su kadar muhtacız. Büyük yurtseverlik görevimizin anlamlı dönemi içindeyiz, bunun için de şanslıyız. Fakat halkımız alabildiğine zorla bu duygunun, bu savaşımın uzağına düşürülmüştür. Biz ona bu özü yansıtacağız ve sindirteceğiz. Bu temelde ayağa kaldıracağız. Ve göreceğiz ki, böylesine büyük bir yurtseverlik hareketi tarihin canlanışıdır, insani yeteneklerin tekrar daha güçlü bir biçimde kazanılışıdır. Saygıdır, sevgidir. Bizde de kendisini kat be kat yeniden bulma ve güçlendirmedir. Bundan daha fazla ihtiyaç duyacağımız bir şey var mıdır? O halde yurteverlik görevlerimize Partimizin, şehitlerimizin gerçekliğinde çok açıkça ispatlandığı gibi sahip çıkacağız.

Mesele insanlığın özünü yakalamaktır

Şehitlerimiz bu konuda çok az umut olduğu, yüreklerinden başka, bilinçlerinden başka bir şeyleri olmadığı bir dönemde bile, büyük zulüm, ihanet ve inkâr ordularına karşı çıkıp, bir parça özgür vatan için ölmesini bildiler. Bu büyük ve tartışılmaz bir kanıttır. Onların yaşamı bir çağrıdır, emirdir, komutadır. Biz onların sürdürücüsüyüz, gözümüzü kırpmadan, gece-gündüz onlar için çalışacağız ve yaşayacağız. Başka ihtiyacımız, meşgalemiz olamaz. Bu büyük bir hakikattır. Ülkemizin koşullarında, tarihimizin içinde ve bugünde bundan daha büyük bir hakikat, esaslı bir çağrı, bir emir asla söz konusu olamaz. O halde bütün yönleriyle, muhtevasıyla çağrıyı ve emri esas alalım. Tüm yaşamımıza bunu egemen kılalım. Öncü bunu yaptığı oranda, gereklerini yerine getirdiği oranda halkı da ayağa kaldırmış demektir. Bu çağrıya tam karşılık veren bir halk da kendi özgürlüğü konusunda başarı için en temel olanı sağlamış demektir. Bundan daha değerli bir kalkış, bundan anlamlı bir savaş, yine bu temele dayalı olarak bundan daha fazla saygı gösterilecek bir yaşamı düşünemiyoruz. Kimse fazlasını istemesin. Bunun sizi sarması gerekir, bu temelde yaşamanız gerekmektedir.

Eğitime yaklaşımda şu milliyet, bu milliyet farkı yoktur. Şu kültür, şu bölge, şu lehçe farkı yoktur. Bunun ağza bile alınmaması gerekir. Dikkat ederseniz, ben bunları ağzıma almadım. Bunun alınması suçtur. "Ben Zaza", "ben Kurmanc" denilemez, burada büyük toprak sevgisi vardır. Dil veya lehçe farklılığı önemli değildir. Biz burada Türkçe konuşuyoruz. En ufacık bir rahatsızlık duyuyor muyuz? Arapça da konuşulur, Farsça da konuşulur. Bu fazla önemli değildir. Mesele, burada insanlığın özünü yakalamaktır. Ama burada Kürtlük de olmalıdır. Kürt halkının yiğit bir halk olduğunu görmek gerekir, bunun hakkını vermek gerekir. Gelişebilirsiniz, hepinizin dürüst ve kararlı olduğuna inanıyoruz. Mantığınızın da çalışması gerekir. Size doğru yaşam ilkelerinin hakim olması fazla zor olmamalı.

İnsanlık ailesinin bu kadar baştan çıkarılışı, insanlıktan sapmadır

Biz çok açık konuşuyoruz. Sizlerin çok güçlü gelişmeleri sağlamanızın işten bile olmaması gerekir. Kendinizi dağıtmış, tıkatmışsınız ama ne için? O hayalleriniz, o putlarınız yıkılırsa çok şey kazanırsınız. Tutacaksanız sağlam tutun. Bir dağa yerleştiğinizde, bir tarih parçasına kulağınızı kabarttığınızda, hatta bir hayale girdiğinizde kendinizi son derece sağlam bir mevziye yerleşmiş olarak görmelisiniz. Bu konuda değerleri savunmayı, zaferi yaratmayı temel alacak ve 'yaşam budur' diyeceksiniz. Biz harabelerimizden hiçbir zaman bıkmamalıyız. Eski harabelere biraz ürküntüyle ama sürekli saygıyla yaklaştık. Bu bizi biraz yurtseverliğe götürdü. Öyle tarih parçaları var ki, öyle harabeler var ki, dünyaya bile nam salmıştır. Mezarlar vardır, buralarda bile bir şeyler hissetmek zor değildir. Çünkü bu mezarlara gömülenlerin yerine getirmediği birçok görevi vardır. Yanıltılmış, çarpıtılmış, acılar çekilmiş, ilginçlikler yaşanmıştır. Burada bütün değerleri görmek ve sevmek gerekir. Başka nasıl olunabilir ki? Yaşam budur. İsterseniz yaşam diye satın kendinizi, biraz daha satın, kendinizi kurtarın. Bu sosyalizmin satılması değil, büyük insanlığın satılmasıdır. TC'nin kendisinin büyük insanlığı sattırdığını biliyoruz. Bu bir gerçektir. Sapkınlık hareketidir. Sapkın bir mezhep de değil, insanlık aleminin en büyük sapmasıdır. Bizi daha da kötü saptırmıştır ama bu saptırmaya "dur" diyeceğiz. "Yeter bu kadar saptırma" diyeceğiz. Çılgınlık yapmayalım. İnsanlık ailesinin bu kadar baştan çıkarılışı, insanlıktan sapmadır. Bunları koymaya çalıştık. Partimiz budur, bu olduğu için de bu kadar insanı ayağa kaldırabiliyor. Fakat eksiklerimiz var, aşmamız gerekir. Tutkuları, belirtileri atın. Bunlar iyi değil. Bin yıllık lime lime olmuş ve hem de sömürgeciliğin, işgalin tanınmaz hale getirdiği elbiseleri atın. Partinin sağlam ve hiçbir sömürgeci silahın delemeyeceği, yırtamayacağı elbisesini giyin. Onunla yaşayın. Başka yaşam olamaz. Hepimiz birbirimizin kuyusunu kazalım, birbirimizi eğitmeyelim, köy köye, mezhep mezhebe, kardeş kardeşe her türlü kuralsızlık ve her türlü karanlıkları yapsın; ne anladık biz bu yaşamdan? Bu durumdan utanmak gerekir. Biz bu durumdan biraz utandık ve sıradan namuslu görevimizi yaptık. Öyle bizi büyük, ulaşılmaz da görmeyin. Biraz namuslu olmak yeterlidir. Hepinizin de namuslu olmaya ihtiyacı vardır. Onun için kendinizi bizde görmeyin, kendinizi adayın. Bizim de saygılı bakmamız için kendinizi namuslu adam durumuna getirin. Biraz çağrı yapıyoruz, dikkat edin, asıl bunu gerçekleştirecek olan sizlersiniz. Biz kendimizi yaşatmak için çalışıyoruz. Namuslu yaşamak çok önemlidir. 'Sosyalist ülkeler neden bizi tanımıyor' deniliyor. Bu kadar kendinizi düşürmüşsünüz, sizi ne diye tanısınlar? 'Bu kadar işkence dayatılır mı,' deniliyor. Siz hiç kendinizi müdafaa etmemişsiniz ki, elbette işkence de dayatılır ve sizi kimse tanımaz. Biz şimdi, 'bu kadar geriyiz' diyoruz. Elbetteki geriyiz ve buna sevinmeyeceğiz. Çünkü zamanında bizi ilerleten olmamıştır. Çok daha büyük gelişme yaşamamışsak nedeni budur. Dünya halklarından, insanlık tarihinden çok şeyler bekledik. Kapkaranlık, utanmaz insanlar yığını kimden saygı bekleyebilir? Bunun için erteleme yok, gözükara bir biçimde onurlu ve doğru yolda yürüme vardır. Parti size biraz duygu vermiştir. Bunu kötü kullanmayın, bununla oynamayın. İlgisizlerin, karanlık ortamda bu duruma düşenlerin buna bir izahı olabilir ama siz Parti ile oynayamazsınız.

Gençler doğruya en yakın olan kimselerdir

Doğru düşünme biçimi vardır, doğru ve namuslu yaşamanın imkânları verilmiştir. 'Bu cana minnet' diyeceksiniz. 'Büyük şükran, büyük mutluluk' diyeceksiniz ve böyle yaşayacaksınız. Bunlar anlaşılır şeylerdir. Genç olanlar bunları daha büyük coşkuyla kabul edebilir. Gençler doğruya en yakın kimselerdir. Fazla kire-pasa bulaşmamışlardır. O halde gençlik duygularınızın, tutkularınızın bu temelde ayaklanması gerekir, başka bir doğrultuda değil. Sapasağlam adamlar, çelik gibi adamlar böyle ortaya çıkarlar. Biz burada propagandanın gereklerini yerine getirmek için konuşmuyoruz. Temel, hayati, olmazsa olmaz kabilinden yaşamı zaptetmek için konuşuyoruz. Niye yine yanlışlık yapacaksınız, niye yine saplantı içinde olacaksınız, yine 'düştük' diyeceksiniz? Bu mümkün değildir. Dikkat edeceğiniz görevleriniz vardır. Dikkat edilirse kazanacağımız, kendimizin kurabileceği bir dünya söz konusudur. Başka dünyalar olamaz. Yanılgılardan arınmışız ve sağlam doğrultuda en kararlı yürümeyi gerçekleştiriyoruz. Partinin halkımıza dayattığı anlamlı yaşam yolu da budur. Siz de bunu gerçekleştirmek için varsınız ve başaracaksınız.

■■■

Şimdi değişim ve özgürlük zamanı sen de ayağa kalk

Ronahî Serhed

Yüzyılımızın bu ağır savaş ortamında özgür iradeli kadınların da doğuş zamanıdır. Yaşanan köklü sarsıntılar yeni bir sistemin doğuşuna en uygun ortamı sunmaktadır. Bu kendiliğinden olmayacağı için, devrimci müdahale gereklidir. Tam da Ortadoğu'nun kendi rönesansını geliştirme dönemidir. Bunu yaratacak olan da kadındır. Tüm yıkıntıların bir tek şey için anlamı vardır. 'Demokrasi' ve 'özgürlük' aşısı, verilen vaatler şimdiye kadar Ortadoğu toplumunda tutmadıysa bu, tarihin ve toplumun kökleriyle birlikte güçlü geleneğini günümüze kadar en güçlü biçimde yaşayan kadından hiç bahsedilmemesiyle ilgilidir. Demokratik değişim ve özgürlük ancak kadınların özgürleşmesiyle mümkün olabilir.

"Değişim ve Özgürlük İçin Sen de Ayağa Kalk" adıyla başlattığımız kampanya, DAİŞ'in 19 Temmuz tarihi yenilgisinin yıldönümünde başlatılan bir kampanya olmayıp bir hamlesel mücadele programı olmaktadır. Süre olarak her ne kadar bir yılı kapsasa da esasta amaç, sürdürdüğümüz mücadelede ana konuları sonuç alıncaya kadar gündemde tutmak ve mutlaka değişimi sağlamaktır. Diğer kampanyalarla karıştırılmaması gerekir. Bundan önceki kampanyalar tek konu ve hedefle başlayan eylem planını kapsıyordu. Bu hamlemiz, hem inşa hem örgütlenme hem eylemi kapsamaktadır.

Yaşanılan zaman tarihseldir

Kürdistan'ın her alanındaki kadın hareketlerinin belli bir örgütlülüğü ve mücadelesi söz konusudur. Bunları birleştirip en güçlü bir sinerjiyi kadın adına açığa çıkarmak kadar, her alanda da kadının özgürleşmesinde temel engelleri ortadan kaldırmayı ve kalıcı sonuçlar yaratmayı hedeflemektedir. Bunu alanlardaki kadın hareketleri kendi adlarına ilan edip açıkladılar. Biz de Kürdistan Kadın Hareketi olarak böyle bir devasa özgürlük dalgasına yeterli bir karşılığı oluşturma kararı aldık. Kadınlar hep ayakta ya da mücadele içindedir; acaba neden böyle bir isimle hamle başladı diye merak edenler olabilir. Mevcut olanı aşmayı gerektiren tarihi bir sürecin kendisi an'a, devrimci müdahaleyi zorunlu kılmaktadır.

Her ne kadar kadın özgürlük sorununun çözümü, özgür iradeli kadın kişiliğine ulaşma, erkeğin değişimi, toplumsal cinsiyetin aşılması ve dönüşümü, eşit-özgür ilişkilerin kültürleştiği yeni bir toplumsal sistemin hem siyasi statülü hem felsefi-etik inşası uzun bir mücadeleyi kapsasa da, bu zamanın kendisi tarihseldir. Tarihsel olan zamanda çok büyük değişimler yapmak mümkündür. Çok sıradan, normal görülen bir gelişmenin tarihin seyrini değiştirme etkisine sahip olduğu gerçeği, içinde yaşadığımız zamanın taşıdığı karakterle ilgilidir. Bu algı ve bilinçle mücadeleye yönelme gereği vardır. Dünyanın her yerinde, özelde Kürdistanlı kadınların başını çektiği Ortadoğu'yu demokratikleştirme ve özgürleştirme mücadelesinde, kadınlar öncü bir güç olarak yerlerini alarak, ayaktalar. Yarattıkları gelişmeler, kazanımlar vardır, büyük bedeller de veriyoruz. Ancak amacımıza ulaşırsak, verdiğimiz bedellerin bir anlamı olacaktır. Kadınlar adına çok direndiler, büyük direndiler, büyük fedakârlıklar yaptılar. Fakat, 'ancak'larla biten cümlelerin, tarihin saflarında yer almasını istemiyoruz. Bu kez dünya siyasi tarihine hazırlıklı bir girişimiz oldu. Bu siyasi tarihin her türlü karmaşasında, alçakça ve komplolarla yürütülen vahşi ve kirli savaşın her anında bir güç, irade ve kimlik olarak varız. Bu büyük bir farktır. Gücümüzü abartmıyoruz ya da kendimizi yanıltmamaya da özen gösteriyoruz. Ancak gücümüz ne olursa olsun bu önemli olmakla birlikte, asıl olan, kararlılık ve inançtır. Kendimizin birebir örgütlediği kadın kitlesinin dışında da dünyada ayağa kalkan kadınların gözlerinde, sloganlarında, eylemlerinde böyle bir kararlılık vardır. Eylemlerin coşkusu değişime yeterli midir? Elbette hayır. Bir eylem herkesi sürükleyebilir, verdiği coşku ve yarattığı kararlılıkla onu kendisine katabilir. Ama ortaya atılan, ateşe yürüyen, tutuklanan, kurşunlara ve tanklara göğüslerini siper eden kadınlar, bir gerçeği inatla anlatmak istemektedirler; "Erkek zulmü yıkılmalı, devlet zulmü çökmeli, toplumsal cinsiyetçiliğin cinayetleri durdurulmalı. Bunu kendimiz başaracağız" demektedirler.

Yaşadığımız zamanın neden tarihsel olduğu, farklı kesimlerce farklı tespitlerle açımlanmaya çalışılsa da, öz itibariyle ortaklaştırılan doğru; yeni bir dünya gerçeğine girildiğidir. Buna tek yanlı olarak, salt olumlu yönüyle bakamayız. Ekolojik yıkımıyla, toplumsal yıkımıyla kapitalist sistemin mahşer çağının tüm sonuçlarıyla karşı karşıyayız. Bu mahşerin ağır tahribatlarının birebir günlük etkisini yaşamayan bireyler böyle düşünmeyebilirler. Ama yaşananları bir araya getiren herkes, dünya ekoloji ve iklim raporlarında, sosyolojik raporlarda, ekonomik raporlarda kasırganın, fırtınanın çok yaklaştığını, hatta bazı yerlerde yaşandığını görecektir. Bu anlamda, siyasi-toplumsal sorunlar hangi ülkede yaşanıyorsa, sadece orayla sınırlı görmeyi çoktan aşmıştır. Yine, bir yerdeki kuraklık, çölleşme, temiz su kaynaklarının azalması, iklim dengesizliği, üretimin azalması, işsizliğin artması tüm insanlığı tehdit etmektedir.

Kapitalizmin tahribatı küreseldir, çözümü de küresel, bölgesel ortak mücadeleyle başarılı olabilir. Hamlemizin çıkış noktası burasıdır.

Kriz sarmalı yapısaldır

Ortadoğu'nun demokratik uygarlık çağını başlatma mücadelesi çok çetin geçmektedir. Sadece kendi iç dinamikleriyle iktidar güçlerine karşı verilen bir mücadele olmayıp taraflarına, dıştan müdahale olan bir savaştır. Küresel kapitalist güçler yeni geliştirdikleri hamleyle kaos dönemini yönetmeye ve kendi lehlerine sonuçlar yaratmaya çalışmaktadır. Öyle ki, ABD sadece kendi başına müdahale etmemektedir. Karşısında da sadece Rusya'nın başını çektiği blok yoktur. Kapitalist güçler ittifakla planlarını uygulamaktalar. Dikkat edilirse, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı'nda olduğu gibi karşılıklı oluşmuş ittifak ve bloklar yoktur. Bu savaşta hem birbirinden alınan destek hem kapitalizmin çıkarlarını her şeyin üstünde tutarak kendi gücünü koruma hem de yerel halk gücünden sonuna kadar istifade etme yaklaşımı vardır. Bu düzlemde Türkiye ve İran bölgesel hegemonya peşinde olurken, özelde de faşist Türk devleti, Kürtler lehine en küçük bir gelişmeyi bile ortadan kaldırmak için imha savaşıyla yönelip, coğrafi sınırlarını da genişletme peşindedir. İran ise; bölgesel güç olmayı sağlayarak, İsrail-ABD'nin dayattığı bölgesel tecrit politikasını boşa çıkartıp aynı zamanda olası müdahalenin önünü almaya çalışmakla birlikte, içte demokratikleşme ve Kürt sorununun çözümünden kaçmaktadır. Mümkün mertebe şimdiye kadar süregelen egemenlik politikasını, katı biçimde yürütme peşindedir. Bölgenin diğer ulus devlet güçleri de Ortadoğulu halkların başkaldırısının önüne geçmeye çalışarak, katı ulus devlet statülerini korumaya çabalarken, demokratikleşme hamlesini kesintiye uğratmayı amaçlamaktadırlar. Değişim ve dönüşüme karşı köklü bir direnç yaşanmaktadır. Bu nedenle her günü askeri, politik, diplomatik, sosyal hamlelerle karşılamaktadırlar. Hem kapitalist güçler için hem bölge ulus devlet güçleri için her gün seferberlikle karşılanmaktadır. Egemen güçler, duruma bu denli müdahale ederken, ezilenlerin olan bitene daha fazla müdahil olması, her günü, hamlesel düzeyde karşılaması gerekmektedir.

Demokratik değişim ve özgürlük ancak kadınların özgürleşmesiyle mümkün olabilir

Kabul edilse de edilmese de kapitalist dünya sistemi bir kriz içindedir. Ve bu durum ataerkil, cinsiyetçi sistemin bir bütün olarak krizde olduğunu gösterir. Toplamda krizde olan; cinsiyetçi, egemen, sömürgeci sistemdir. Üst ve alt yapı kurumlarıyla, ekonomik, sosyal, siyasal politikalarıyla işlevsizdir. Yaşanan sistemsel bir kriz ise, demek ki yeni bir siyasal sistemle karşılık verilirse, çözüm gelişebilecektir. Sistem içi çözümler üreterek bu krizin aşılması mümkün değildir. Yani sözkonusu olan, katı ulus devletten liberal devlete, tutucu-muhafazakâr-otokrat rejimlerden sosyal demokrat devlet anlayışına geçilerek, çözülebilecek türden sorunsallıklar değildir. Egemenler böylesi çözüm ve çareler arıyor. Ancak

bunlar gerçek çözüm değildir. Üstelik bu yaklaşımlar, Ortadoğu'ya özgürlük ve medeniyet götürme olarak da adlandırılmaktadır. Özgürlük, dışardan enjekte edilecek bir aşı değildir. Medeniyet ise, Ortadoğu tarihinin kendisidir; dünya siyasi tarihinde ve toplumlar tarihinde kök hücre rolünü oynamış ve oynamaktadır. Ve bu kök hücrenin silkinip ayağa kalkma zamanıdır.

Yüzyılımızın bu ağır savaş ortamında özgür iradeli kadınların da doğuş zamanıdır. Yaşanan köklü sarsıntılar yeni bir sistemin doğuşuna en uygun ortamı sunmaktadır. Bu kendiliğinden olmayacağı için, devrimci müdahale gereklidir. Tam da Ortadoğu'nun kendi rönesansını geliştirme dönemidir. Bunu yaratacak olan da kadındır. Tüm yıkıntıların bir tek şey için anlamı vardır. 'Demokrasi' ve 'özgürlük' aşısı, verilen vaatler şimdiye kadar Ortadoğu toplumunda tutmadıysa bu, tarihin ve toplumun kökleriyle birlikte güçlü geleneğini günümüze kadar en güçlü biçimde yaşayan kadından hiç bahsedilmemesiyle ilgilidir. Demokratik değişim ve özgürlük tutacaklarını hesaplamaktadırlar.

Öte taraftan, Kürdistan Kadın Hareketi öncülüğünde baharını yaşamaya başlayan, uyanan bir Ortadoğu kadın gerçeği vardır. Üstelik bu süreç ağır değil, oldukça hızlı işlemektedir. DAİŞ'le savaş kadınların da her alanda örgütlenmelerine ve toplumsal savunmaya, siyasete katılmalarına, varlıklarını en etkili bir şekilde göstermelerine olanak tanımıştır. Aslında öncü, örgütlü kadın gücü olmasaydı bu olanaklar görülmemiş olacaktı. Bunu sağlayan, Rêber Apo'dur. Bu gücü yaratan Önderliktir. Nerede etkili, eylemli, iradeli, örgütlü ve toplumsallaşmış kadın örgütlenmesi varsa, hareketimizle ilişkilenmesi bundandır.

Devrim arifesinde özgürlük şarkıları

Bu yaşadığımız süreç, biz kadınlar için tarihin yeni bir şafak vakti olmakta. Bizden çalınmış tarihimizi, değerlerimizi, benliğimizi, varlığımızı yeniden kazanmanın büyük hesaplaşması içindeyiz. başka bir beklentimiz olmayan analar bile şimdi toplumsal mücadelede öncü rolde yerlerini alıyorlar. Analar bile bu düzeye gelmişse ve devrime ilgi duyuyorsa, katılıyorsa, hergün özgürlük şarkıları söylüyorsa, gençlerin faşizm karşısında zafer kazanması beklenir.

Her gün kadın cinayetleriyle, tutuklama ve baskıyla, öldürmeyle kadınları sindirmeye çalışmaktalar. Egemenler, mücadele eden kim varsa, öncelikle inanç ve umutlarına saldırarak zihin ve ruhlarını ele geçirmeye çalışmaktadır. Bu nedenle aralıksız saldırılarını sürdürmektedirler. Kürdistan Özgürlük Hareketi ve Kadın Hareketine yönelimler ideolojik, askeri, siyasi, çok yönlü sürmektedir. Kürdistan'da 40 yıllık kazanımlarımız tasfiye edilmek istenmektedir. Yürütülen, bir imha savaşıdır. Herhangi bir mücadele ve savaş döneminden geçmiyoruz. Üçüncü Dünya Savaşı'nın ortaya çıkardığı koşullardan olumlu-olumsuz anlamda herkes etkilenirken, özelde Kürdistan üzerindeki egemen, sömürgeci ulus devletler; Türkiye başta olmak üzere, İran ve Suriye rejimi, Kürt-

Hamle, askeri savunma güçlerini büyütmeyi, derinleşmeyi, toplumsal politikayı toplumsal değişim gücü olarak ortaya çıkarmak kadar inşayı kapsamaktadır. Zaten hiçbir eylem tek başına kalıcı sonuçlar yaratmaz. Eylemlerin sürekliliği bile onu ihtiyaç olarak görenlerin arzulamasını ister. Bu arzuyu süreklileştirmek ideolojik-politik bilinç gerektirir. Kadınlar bu bilinçle hareket ederek tüm toplumu odaklamak istemektedir. Bu da sürekli bir örgütlenme içinde olmayı, her alanda örgütlenme düzeyini genişletmeyi, derinleştirmeyi gerektirmektedir. Çünkü bu dönem bizim, bu çağ bizim. Biz kendi zamanımızın aktörüyüz.

ancak kadınların özgürleşmesiyle mümkün olabilir. Suriye ve Irak rejimleri en demokratik anayasalarla yeniden kurulsa bile, kadınların toplumsal statüsünde değişim olmadığı sürece, kâğıt üzerinde kalmaktan öteye geçemez.

Dincilik, milliyetçilik ve cinsiyetçilik zinhiyetinin kurumlaştığı en etkili ulus devlet modelleri Ortadoğu'da vardır. Toplumsal-kültürel cinsiyetçi, dinci şekillenme en ağır gelenek olarak yaşanmaktadır. Ulus devletçi iktidarlar da kadına karşı en gözükara kararlarla, sürekli kadın şahsında toplumu esir alarak varlıklarını sürdürebilmişlerdir. Esaret tüm toplumun hücrelerine yayılmıştır. Kölelik toplumsal olarak yaşanmaktadır. O nedenle, ayağa kalkmış kadın gerçeğinin, kadına dair bazı siyasi, toplumsal haklar kazandırmakla kalmayacağını ve kökten değişimi getireceğini iyi bilmekteler. Bu nedenle, kadın karşısında en katı duruş sergilenmekte, parlamentolar kadının esaretinin sürdürülmesine yönelik ek kararlar almakta, yasalar çıkarmaktalar. Kadını daha ne kadar kontrol altında Kadınların hayatı, hayalleri çalındı. Sonuna kadar erkeğin her türlü operasyona açık tutulduğu gibi, en günahkâr ve yasaklı ilan edildi. Şimdi tüm bunları değiştirme zamanıdır. Özgürleşme zamanıdır. Özgürlük için bundan daha iyi bir zaman yoktur. Yeni statüler kurumlaşmadan kadınlar olarak kendi özgürlük statümüzü yerleştirmenin, kriz ve savaş halinde olan siyasi rejimlerden demokratik, kadın özgürlükçü, ekolojik bir toplumsal sistem kurmanın tam zamanıdır. Tarihi şimdi avuçlarımızda tutuyoruz. Değişimin dokunuşları toplumu, kadını muazzam etkiliyor. DAİŞ'in kara çarşafını atan kadının heyecanı, yine Sudan'da şarkısıyla özgürlüğe davet eden kadının ruhu, Afganistan, Hindistan ve Mısır'da toplumu sarsan kadınların duruşu, Kürdistan'da ise boydan boya kadınla yaşanan toplumsal-kültürel değişim bir kadın devrimidir. Kadınlar devrim dönemindedir. Tüm kadınları bu devrime katmak gereklidir. Bu nedenle ayağa kalkma çağrısı yapılmaktadır. Analar bile değişti. Yaşlandığından dolayı bir duasını, sevgisini, rızasını istemekten lere en katı inkâr ve imha politikasını uygulamaktadır. Faşist AKP iktidarı ise, tamamen soykırım stratejisi yürütmektedir. Önderliğimiz üzerinde de en ağır tecrit şartları uygulanmaktadır. Askeri, siyasi, sosyal, ekonomik saldırıyla Kürt ve Kürdistan'ın tüm varlığını yok etmeyi, kalan mirasını ele geçirmeyi amaçlamaktadır. Bu nedenle en alçakça komplocu planlarla, kirli özel savaş politikasını izlemektedir. Tüm özgürlük alanlarını; Şengal'den Rojava'ya, Zagros'tan Qendil'e her yeri tehdit etmekte, aralıksız hava saldırıları düzenlemekte ve Avrupa dahil her yerde siyasi cinayetler işlemektedir. Bundaki amaç, kazanma inancını yıkmaktır. Peki, biz neye öncülük ediyoruz? Kürdistan'ın özgürlüğüne ve Ortadoğu'nun demokratik değişimine... Yani yüzyılın tarihini, şimdilik kimse yüksek sesle dillendirmese bile, kadınlar ve Kürtler belirliyor. Bu anlamda bunun karşıt yönelimi, soykırım şiddetinde olacaktır. Kendimizle beraber diğer kadınların ve halkların kaderini değiştirmek, tarihin önümüze getirdiği bir sorumluluktur. Demokratik bir sistem kurulmazsa kadınların yaşamı değişmeyecektir. Yine demokratik bir sistem olmazsa, her zaman Kürtler yalnız kalarak ve yalnızlaştırılarak hep hedefte tutulacaktır. Demokratik çözüm ve onun sistemi de ancak kadının yoğun inşa aklı, kararlı istemi ve gücüyle gerçekleşecektir.

Hamlenin anlamı ve yüklediği görevler

Bu anlamda hamle, askeri savunma güçlerini büyütmeyi, derinleşmeyi, toplumsal politikayı toplumsal değişim gücü olarak ortaya çıkarmak kadar inşayı kapsamaktadır. Zaten hiçbir eylem tek başına kalıcı sonuçlar yaratmaz. Eylemlerin sürekliliği bile onu ihtiyaç olarak görenlerin arzulamasını ister. Bu arzuyu sürekileştirmek ideolojik-politik bilinç gerektirir. Kadınlar bu bilinçle hareket ederek tüm toplumu odaklamak istemektedir. Bu da sürekli bir örgütlenme içinde olmayı, her alanda örgütlenme düzeyini genişletmeyi, derinleştirmeyi gerektirmektedir. Çünkü bu dönem bizim, bu çağ bizim. Biz kendi zamanımızın aktörüyüz. Bu yüzden önümüzü sadece kesmek, engellemekle yetinmeyen, ortadan kaldırmaya ahdetmiş bir strateji uygulanmaktadır. Bu anlamda, başlattığımız hamle bu stratejiyi yıkıma uğratarak toplumumuzu savunmak ve özgür kılmaktır. İşte bu bizim, tarihi görevimiz olmaktadır.

Bu bağlamda Avrupa'daki Kürdistanlılar sürece normal katılımla yetinemezler. Avrupa Kadın Hareketi'nin, kadın özgürlük mücadelesinde Kürt toplumunu daha yoğun örgütleme görevi vardır. Kadın özgürlük sorunu, toplumsal sorunla bütünleşmiştir. Toplumsal sorunlar kadının egemenlik altındaki durumundan boy vermiştir, yükselmiştir. Neşteri en dipten vurunca, sorunlar olarak sıraladığımız tüm toplumsal sorunlar da doğru çözüm ve iyileşme yoluna girecektir. Rêber Apo, "Soykırım Kıskacında Kürtler" başlıklı Beşinci Savunması'nda, yine "Bir Halkı Savunmak" adlı eserinde yüzyılın gerçeğini tarihi köklerine götürerek, şimdinin anlamını ortaya koydu. "Tarih şimdidir ve günümüzde gizlidir" tespitiyle, ertelenemeyecek görevlere büyük akıl gücü ve zekâyla yüklenilmesi gerektiğini belirtti. Bunlar militanlar için devrimci görevler olmaktadır. Yurtseverler için, özgürlük bilinci olmaktadır. Yurtseverliğin politik görevleri değişmiştir. Artık özgürlük mücadelesine sadece destek verme dönemi aşılmıştır. Tüm yurtseverler bizzat bu mücadelenin sahibi ve öznesidir. Militan yapının katılımı öncü roldedir, ancak her şeyi yapanlar değildirler. Bir halkın özgürlüğü sadece militanların faaliyetiyle, devrimci savaşıyla gerçekleşmez. Özgürlüğe büyük arzu duyacak şekilde aydınlanmış yurtsever halkın, topyekûn katılımını gerektirir. İnşa faaliyetlerinden tutalım, savunma faaliyetine, politik faaliyetten tutalım, sosyal, ekonomik, kültürel görevlere kadar, halkla beraber topyekûn yüklenmemiz gereken bir dönemdir. Hamlenin amacı bunu anlatmaya yöneliktir. Bu anlamda, bir süreliğine sürdürülmesi gereken eylemler dizisi olarak anlamak çok dar olacaktır.

Hamleyi her saha kendi renginde, sloganında başlatmış bulunmaktadır. İçini daha iyi doldurarak etkili yürütmeye ihtiyaç vardır. Pasif bir demokrasi eylemi değildir. Radikal demokratik bir mücadeledir. Tecridin sürdürülmesi, Kürtlere soykırım siyasetinden başka bir kapının seçenek olarak bırakılmaması, AKP faşizminin sonuna kadar önünün açık tutulması, Avrupa Birliği'nin de ortak olduğu kararlardır. PKK'nin "terör listesi'nde ısrarla tutulması 'imhaya evet', denilmesi anlamındadır. Dikkat edilirse, faşist Türk devletinin terörle mücadele dışında sığındığı bir politik argüman yoktur. Bu amaçla her yerde ve zamanda sınırsız operasyon yetkisi verilmiştir. Avrupalı halkımız, kadınlar ve gençler öncelikle içinde yer aldıkları Avrupa devletlerinin de siyasi pozisyonlarını değişime yöneltmelidirler. Bu büyük yalan ve komplonun ortadan kaldırılması gerekmektedir. Ortada Kürt halkının varlık-yokluk sorunu vardır. Bunu terör kavramına sıkıştırarak soyut, tarifsiz bırakmaları ve sorumluluklarını gizlemeleri, inkâr politikasında suç ortaklığı yapmadır. Kürt halkının varlığına ve güvenliğine başlıca tehdit, soykırımcı Türk devlet geleneğidir. Ve günümüzdeki yürütücüsü, AKP iktidarıdır. Avrupa'nın insan hakları mücadelesindeki duyarlılığı bile, Kürtler söz konusu olduğunda tuzla buz olur. Sistematik imha mekanizmasında tutulan Kürt halkının durumu sadece Kürtlere zarar vermemektedir. Avrupa toplumunun kendi varlık ilkelerine de zarar vermektedir. Kürt sorununun çözümü Avrupa'nın da güçlenmesidir. Ekonomik kazanç bir yere kadar bir ülkeyi ayakta tutabilir. Ancak toplumlar ekonomik sıkıntıdan dolayı çökmezler. İlke ve erdemlerini yitirdiklerinde toplum olmaktan çıkarlar. Erdem ve ilkelerin Avrupa politikasında yeri yoktur. Ancak, çözümlenmemiş sorun geniş anlamda her yeri etkiler. Ortadoğu'nun demokratikleşme sorunu çözümlenmezse ve içinde kadınların özgürlük sorunuyla birlikte, Kürt sorununun demokratik çözümü gelişmezse, yüzlerce DAİŞ kurulacaktır. Nitekim DAİŞ gerçeği sadece bölgesel tehdit ve yıkım gücü olmadı. Avrupa'ya, ABD'ye, İngiltere'ye de sıçradı. Eğer Suriye savaşında YPJ'li kadınlar, YPG'li savaşçılar ve QSD etrafında tüm toplum harekete geçmeseydi bugün DAİŞ her yerin kâbusu olmaya devam edecekti.

Kadın devrimi toplumsal değişimdir

Kadınların özgürlük sorunu, son beş bin yıllık insanlığın özgürlük sorunu ve dramıdır. Yine Kürt halkının özgürlük sorunu, dünya insanlığının sorunudur. Bu sorunun çözümü için mücadele eden ve sahipsizlikten çıkaran Rêber Apo'nun özgürlüğü, kadınlar ile Kürt halkının özgürlüğü ve demokratikleşmenin sağlanmasıdır. O, Kürt kadınlarını ve halkını mezardan çıkardı; adeta isimsiz mezar taşları kadar bir sessizlik ve kimsesizlikten kurtardı. Bunun öfkesi ve intikamı Önderliğimizden alınmaktadır. Kadınların ve Kürtler dahil Ortadoğulu halkların birlikte yaşamının tesisi için tüm hayatını ortaya koyan Önderliğimize yöneltilen suçlamalar, esaret ve her türden tecridin izahı, kadını ve özgür halkı kabullenmemedir. Hamlemiz, Önderliğin özgürlüğünde ısrarın eylemidir. İşgale karşı savunmanın direnişidir. Cinsiyetçilikle daha aktif mücadelenin yol haritasıdır. Egemen erkeğin, mülkiyete ve geleneğe dayalı klasik aile ilişkilerinin değişimidir. Halk düşmanı, baskıcı, otoriter, diktatör rejimlerin değişimidir. Tüm bunları yapabilmek için öncelikle her kadının kendisini muazzam değişime tabi tutmasıdır. Tüm geriliklerinden arınması, özgür iradeli kılarak öncülükte ısrar etmesidir.

Kazanacağımız bir kadın devrimi var, diyoruz. Kadın devrimi, toplumsal-kültürel devrim yapmaktır. Kadın özgürlük mücadelemizde önemli bir mesafe katettik. Bizi bugünlere taşıyan şehitlerimizin çizgisinde devrimimizi başaracağımıza inanıyoruz.

■■■

Devrimci sanatçı sözü, sesi ve kendisi tarih olandır

Halil Dağ

Mazdek Ararat (Ömer Bağcı)

13 Eylül'de geçirdiği bir kaza sonucu şehit düşen Mazdek Ararat (Ömer Bağcı) yoldaş, devrimci sanatçı çizginin en güncel yaşamsal ve yenilenmiş temsilcilerindendir. Mazdek yoldaş, Rojava Devrimi'ne katılmış, PKK çizgisinde savaşmakla sanat icra etmenin aynı olduğunu bilince çıkarıp dillendirmiş bir Kürdistan gencidir. Mazdek yoldaş, Kobanê direnişi zamanında içinde bulunduğu sanat çalışmasından çıkıp, Kobanê direnişine katılmıştır. Şehit Halil Dağ'ın çizgisinde olduğunu dile getirmekten öte her an yaşayan Mazdek yoldaş, devrim alanlarında en zor zamanlarda en fedâkar tutumu sergilemiş, sürekli katılmayı ve inşa etmeyi esas almış ve duruşuyla, katılımıyla Halil Dağ'ın yoldaşı olduğunu göstermiş bir arkadaştır.

Dilzar Dîlok

Kürtler üzerindeki soykırım politikalarını tanımak ve tanımlamak için Kürdistan coğrafyasında yaşananlara ve dünyanın dört bir yanındaki Kürtlerin yaşadıklarına bakmak gerekir. Kürt'ün bugünkü yaşamı, zihniyet yapılanması, kendi toplumsallığını inşa edişi, sanatsal eylemleri, yaşamı ve evreni hissedişine bakmak, Kürtler üzerindeki soykırım saldırılarının hangi düzeyde olduğunu anlamak için yeterlidir. Kültürel soykırımın Kürtler üzerindeki en büyük saldırısı, Kürtleri sanatsız bırakmasıdır.

Kürdistan coğrafyasında yaşadıklarıyla birlikte dünyanın dört bir yanına savrulan Kürtler o bulundukları yerlerde, kendi ülkelerinin kaderini, hatta daha fazlasını yaşamışlardır. Çünkü başta Türk devleti olmak üzere bölgedeki tüm ulus devletler, kendi ulusallığını var etmek için Kürt'ün varoluşsal özelliklerini, kültürünü, dilini, geleneklerini tümden ortadan kaldırmaya kilitlenmiştir. Egemen ulus devletler, Kürtlük değerlerine sürekli saldırarak yok etmeyi hedeflemiş, yok edemediğini de çalarak kendine ait kılmayı amaçlamış, Kürtlük sürekli kriminalize edilerek Kürt toplumsallığı egemen ulusun varlığı içinde eritilmiştir. Türklük inşasında Kürtlük bir hammadde olarak kullanılmıştır.

Kendi toplumsal varoluşunu tamamlayamayan Kürtler sürekli varoluşsal bir boşluk yaşamışlardır. Ezilen ulus bireyi olmanın bir sonucu olarak, kendi toplumsal varoluşunu tam gerçekleştirememiş bir topluluğun üyesi olmaları itibariyle Kürtler gittikleri her yerde, yaşadıkları bu toplumsal boşluğu doldurmanın arayışında olmuşlardır. Bu, gidilen her yerde, o yerin en iyisi olmaya çalışmakla, sistem içine girmenin savaşçısı olmanın büyük heveslerini uygulamaya çalışmakla, hatta bunu başarmak için sistemin kendi insanlarıyla yarışarak kendini sisteme kabul ettirmenin büyük çabasını göstermekle aynı anlama gelmektedir. Bu çalışmaların her bir anının Kürt'ün yok oluşunu getirdiğini, bugün yaşadığımız zihniyet parçalılığından ve ulus formuna giremeyişimizden bilmekteyiz.

Uluslaşma toplumların bir varoluş formudur

Bugün hiçbir ülkede, hiçbir ülke vatandaşı, sanat icra ederken, kendi ülkesinin sanatçısı olduğunu iddia ederek işe girişmez. Bir İngiliz resim yaparken ya da bir Alman şarkı söylerken, kendi ulusunun temsilini yaptığını söylemez, bunu düşünmez de. Bunun böyle olması, bu ulus bireylerinin uluslaşmasını tamamlamış olmasından kaynaklıdır. Söylenmese de zaten sanatçının varoluşunda uluslaşmanın etkisi vardır. Uluslaşma, toplumların bir varoluş formudur ve o forma göre toplumsal gelenekler, yaşayış biçimi, dil, kültür, sanat şekillenir ve ifadesini bulur. Tüm yaşayış biçimlerine, tüm ekonomik, tarımsal, bilimsel, sanatsal ürünlere işte o form yansır. Bu ulusların bireyleri özel olarak o forma girmeyi öngörmez, tasarlamazlar, zira o forma göre şekillenmiş olan zihniyet yapılanması, o forma göre somutlaşmalar da ortaya çıkarır. Zaten kendi toplumsallığının bir ürünü olarak ortaya çıkar. Bir Alman, bir egemen ulus baskısına girmeden Alman toplumsal yaşamını özümsemiştir ve onun bir ürünü olarak toplumsal varoluşunu şekillendirmiştir. Yine bunun bir ürünü olarak kişiliği-duyguları ortaya çıkmıştır. Böyle bir ulustan olan bir bireyin, kendi ülkesinde sanat icra ederken, kendi ulusuna özel vurgu yapması beklenmeyebilir, gerekli görülmeyebilir -ki, gerekli de değildir. Ta ki, uluslararası çapta bir temsiliyet söz konusu olana kadar.

Uluslaşmasını gerçekleştirmiş olan toplulukların sanatçılarının yaşadıkları, sanatları, duruşları, sesleri, dilleri, kalemleri farklıdır. Biz Kürdistan toplumu için ise, durum bambaşkadır. Kürdistan'da kimi sanatçılardaki politikayla uğraşmama, sanatçı olduğunu söyleyerek kendini böyle tanımlama ise devrim gerçeğinden öte, daha öncelikli olarak sosyolojik açıdan çözümlenmesi gereken bir konudur.

Kürdistan insanı, kendi uluslaşmasını tamamlamamıştır. Soykırımların ezici baskısı altında, neredeyse insanlaşmasını tamamlayamamış bir varlık durumundadır. Böyle bir mevcudiyet içinde var olması, kendisi olabilmesi, kendini kendi topluluğu içinde özgür hissedebilmesi, insanca yaşaması, duygulanabilmesi, özgürce hissedebilmesi zordur. Neredeyse imkânsızdır. Çünkü soykırım sisteminin dayattığı yok oluş, inkâr ve imha saldırıları, Kürt'ün hislerini dahi çalma saldırıları, Kürt bireylerini anlık olarak kendisi olmaktan uzaklaştırmaktadır. Öyle ki, her birey, varolabilmek için sistemin kendi bedeninde yarattığı ben ile, uluslaşmasını tamamlamış bir toplum bireyi olan ben arasında bir kavgaya tutuşmadan, varolmak imkânsızdır. Böyle bir durumda her bir bireyin kendisi olabilmesi için, öncelikle kendi toplumsallığı içinde kendini tanımlaması ve mevcudiyetini buradan tartması gerekir.

Kürdistan'da sanat en zor iştir. Savaştan daha zordur. Çünkü sanatçı olabilmen için önce savaşman, en büyük savaşlardan zaferlerle çıkman ve sonrasında sanat yapman gerekir. Şiir yazmadan önce kendin olman gerekir. Resim yapmadan önce varolman, renk sahibi olman gerekir. Sana ait renklerinin olması gerekir. Şarkı söylemek, müzik yapmak, ezgileri yaratmak için önce ezgileri duyumsayacak bir 'ben' yaratman gerekir. Kürt bireyinin, kendisi olmadan, toplumsallığını yaratmadan sanat icra edebilmesi mümkün değildir.

Kürdistan'da kendi toplumsallığında bir ifade oluşturamayanlar sanatçı olamaz

Sanatçı olmak, soykırım sistemi karşısında bir mevcudiyet çığlığı yükseltmekle başlar. Kendi varoluşunun tüm acılarını, tarihini, güzelliğini, anlam derinliğini ve bedellerini hissetmekle başlar. Bu anlamda Önder Apo, gerçek bir sanatçıdır diyebiliriz. Ve Kürdistan özgürlük devrimi onun en güzel eseridir.

Böyle bir gerçek karşımızda dururken, "ben varım" diyemeyen sanatçı, nasıl özgür hissiyatların yörüngesinde eserler icra edebilir? Kürt'ün diriliş mücadelesi boyunca verilen on binlerce şehidi hissetmeyen, verilen bedelleri hissedemeyen, onların bir toplamı olan duyguları sanatına, duruşuna, yaşayışına katamayan kişi nasıl sanatçı olabilir ki!

Örneğin her gün çocuklar panzerlerin altında kalıyor, her gün şehitler veriyoruz, her gün kadınlar katlediliyor, kahramanlar her gün var olmamıza sebep kahramanlıklar sergiliyorlar. Bunların toplamı olarak her gün, her an Önder Apo İmralı işkence ve tecrit sistemi karşısında direniyor. Ancak bunların hiçbiri sanatta yansımasını bulmuyor. Kürdistanlı sanatçılar ne bir şiir, ne bir resim, ne bir ses, ne bir ezgi yaratıyor bunlar için. Kimi direniş dönemlerinde direniş süreçlerine, hamlelere dair şarkılar yapılıyor ancak bundan ötesi yoktur. Gerçekten duygulanan ve bize duygulandığını hissettiren, duyguları hakikat olan ve bize kendi duyguları aracılığıyla toplumsal hakikatimizi anlatan kaç ezgi duymuşuzdur son yıllarda? Dinledikten birkaç dakika sonra kendini hatırlatan kaç şarkı dinlemişizdir?..

Özgürlük mücadelesinin yörüngesinden uzak durarak politikayla uğraşmadığını ama sanat icra ettiğini söylemek, kendini kandırmaktan öte, kendi toplumsallığını, kendini vareden direniş zeminini inkâr etmektir. Hangi sanatçı Kürtçe konuşabilirdi ki Özgürlük Hareketimizin direnişi ve on binlerce şehit olmasaydı! İsyanı kadere bile olsa, isyan ettiği-itiraz ettiği için arabesk müziğin bile yasaklandığı bir soykırım sisteminin ezici baskısı altından çıkıp varolmayı başaran bir toplumsallığımız var. Böyle bir durumda, direnişin büyük bedelleri olmasaydı nasıl var olabilirdi sanat ve sanatçı? 'Kürdüm' dediği için sanatçıların linç edildiği, katledildiği, eserlerinin hem yok sayılıp hem yok edildiği hem de çalındığı günler hiç öyle uzakta değildir. Bugün Türklüğe dair marşların bile tek tek arşivlerden çıkan Kürtçe şarkılar olduğunu görüyoruz.

Bu durum bize şunu gösteriyor: Soykırım sistemi, öylesine günlük kararlarla değil, tam tersine tarihimizi, geleneğimizi hücre hücre araştırarak, her birini çalıp çırparak, bizim varlığımızı kendi varoluşunda bir posa haline getirerek gerçekleşmektedir. Büyük ve planlı bir saldırıdır. Sadece bugüne değil geçmişe, geleneğe saldırarak kendini var etmektedir. Böyle zorlu bir tarihsel gerçekliğin içinden çıkıp gelmemize rağmen bugün Kürtçe şarkı söyleyenlerin politikayla uğraşmadığını söyleyerek kendi tarihlerinden kopmaları, uzak durmaları anlaşılır ya da kabul edilir gibi değildir. Politikayla uğraşmayanlar, öncelikle Kürtçe kelimelerle soykırım zihniyetini yaşamaktan kaçınamazlar. Tam da bundan dolayı toplumsallaşamadıklarından kendisi de olamazlar. Toplum-birey ilişkisi, kiminde paradoks gibi görünen karmaşık bir denklemdedir.

Kürtler uzun yıllar boyunca dilsiz ve sanatsız bırakılmış, kendini dengbejlik yoluyla var etmeyi başarmış, kültürlerini bu yolla yaşatmışlardır. Ancak kapitalist moderniteyle birlikte geliştirilen kültürel soykırım öyle bir vahşettir ki, Kürtlerin dengbejliği dahi Kürtlük değerlerinden koparılarak Kürt soykırımının bir aracı haline getirilmiştir. Bugün TRT Kurdî ve Başûrlu birçok televizyon kanalında yapılan tam da budur. Türklerin ancak Kürtçe televizyon kurabildiği, Kürtlerin bu durumlarda suçlu sayıldığı bir soykırım sisteminde olduğumuzu unutmamamız gerekir.

TRT Kurdî'de boy gösteren, şarkı söyleyen, sözde dengbejlik yapanlara karşı, Kürdistanlı sanatçıların tutum almaması kabullenilemez. Ancak bunca ağır bedellerle konuşabildiği dilini soykırım sistemine sunarak yaşayacağını sanma yanılgısına karşı bir devrimci sanatçı tutumun olmaması kabullenilemez. Yine Kürt ailelerin çocuklarının böyle ortamlarda düşmana hizmet etmesi kabullenilemez. Kürdistan'da gençler, anne babaları dahi olsa bu kişilere karşı koymalıdır. Orada öyle tipler toplanmakta ve para için şarkılar söylemektedir ki, insan bu tipler karşısında kendi toplumundan utanmaktadır. Soykırım sisteminin nasıl da Kürtlüğü, kendi dilimizle posa haline getirdiğini görmekteyiz. TRT Kurdî, Kürtlüğün dil ile olmadığını, Kürtçe konuşarak da soykırım siyasetine alet olunabileceğini, hatta soykırım sisteminin posası haline gelinebileceğini bize en iyi şekilde gösteren bir ihanet ekranıdır.

Sanat, Kürdistan gerçeğinde politikadan koparılamaz

Politikayla uğraşmamanın bir adı da soykırım sistemi karşısında tutum almamak, soykırım sisteminin devamlılığını sağlaması için malzeme olmak anlamına gelmektedir. Böyle bir duygu, böyle bir his yapılanması karşısında, nasıl özgür düşünce gelişebilir? Bizler Almanlar gibi değiliz. İngilizler gibi değiliz. Kendi ulusallığımızı, kendi toplumsallığımızı tanımlamak, onun sorumluluğunu üstlenmek ve o mecrada varolmanın çabasını göstermek zorundayız. İşte bundan dolayı, sanat, Kürdistan gerçeğinde politikadan koparılamaz. Politik olmayan, kendi toplumsallığını reddeden sanat, soykırım gerçeğine bağlanmış olur. Bundan dolayı Kürdistan gerçeğinde sanatçı politikadan bağımsız var olamaz ve sanat yapamaz. Kürt sanatçısı da politik olmak zorundadır. Çünkü Kürdistan insanı olarak bizler varoluşumuzu kişisel ve toplumsal düzlemde henüz tamamlamış değiliz.

Kültürel soykırım, kendini Kürt'ün ihanetine dayandırmaktadır. Harpagos'un Astiyages'e ihaneti sonrası dillendirdiği, "Bak dün kraldın, bugün kölesin" sözü, Kürt'ün Kürt'e, özünde Kürt'ün kendisine yaklaşımıdır. Kürt karakterindeki kimlik tanımlamasının eksik olmasından, bencilliğinden kaynaklanmaktadır. Toplumsal tanımların zayıflığından, aslında yokluğundan kaynaklanmaktadır. Bugün soykırım sisteminin en büyük yürütücüsü Türk devlet faşizmidir. Kontra devlet aklıyla çalışan AKP-MHP iktidarının yaptığı da Kürtlerin bu zayıflığını, toplumsallaşamayışını, uluslaşamayışını, kendini ulus formuyla ifade edemeyişini kullanarak, Kürtleri kendi toplumuna düşman hale getirmektir.

Gerçek sanatçı, kendini ve toplumsallığını tanıyandır

Bugün Kürtçe şarkılar söyleyerek Kürtlüğünü koruduğunu sanan ancak TRT Kurdî'de olduğu için Kürtlüğe en büyük hakareti yapan kişilerin yaşadığı bundan çok daha geri bir durumdur. Büyük bir düşüş vardır. Sanat adına, dengbejlik adına, Kürt kültürü adına, kendini sisteme sunma vardır ve gerçek sanatçılar bu duruşları reddetmeli, karşı durmalıdır. Halkımız bu kişiler, tutumlar ve yaşam biçimleri karşısında durmalıdır. Özellikle gençler, hatta daha özelde genç kızlar sahnelere çıkarılmak suretiyle bu alana çekilmekte, Kürt gençlerinin en yeteneklileri sisteme bağlanmakta; genç kadınlara, sahnelerde kadın özünden uzaklaşarak karşısında tespih sallayarak oturan erkeği eğlendirmenin yolları öğretilmekte, özünde Kürt gençleri ihanet-işbirlikçilik çizgisine çekilmektedir. Gerçek sanatçılar, Kürt sanatçısına yapılan bu saldırılar karşısında tutum sahibi olmalıdır.

Sanatçı, tek bir sözünün kendi toplumuna karşı düşmanca kullanılmasına zemin vermeyendir. Sözünün tarihe kalacağının, tarih olacağının bilincinde olan, özünde her anı tarihsel yaşayandır. Topluma özgür düşünceyi, hissiyatı yaşatması, öğretmesi gerekenlerdir sanatçılar. Toplumdaki kaba ve özgürlükten uzak bakış açılarını gidermeyi, incelikli özgür bakış açısını yaratmayı ve bu doğrultuda yaşamı inşa etmeyi sanatçıların görevi biliriz. Sanatçılar da bu gerçeğe göre yaşamalıdır. Sanatçı, sistem karşısında durmalı, özünde biraz anarşist ruhlu olmalıdır. Kesinlikle iktidar karşıtı olmalı, her yerde ve her koşulda iktidar karşısında olmayı bir varoluş şartı olarak ele almalıdır. Ozan Emekçi'nin, "Ozanlık bir itiraz kürsüsüdür" sözü, aslında tüm sanatçılar için geçerlidir. Sanat, bir itiraz erkanıdır. Tüm toplum karşıtlıklarına, soykırımlara, egemenliklere, iktidarlara karşı bir itiraz kürsüsüdür sanatçılık. Başına iktidar tacını giyenin diktatör olacağı gerçeğinin, sanat dünyası açısından anlamına yoğunlaşmalı, hiçbir zaman halkın ilgisi ve sevgisi karşısında kendini kaybeden, tanrılaştıran, toplumüstüleştiren bir konuma getirmemelidir. Bu alanda görünür olmak, dinlenir olmak, farkında olunuyor olmak bir varolma alanıdır, büyük anlamlar barındırır. Bu varolma alanı toplumsallaştığı, toplumla bütünleştiği oranda anlam kazanır ve tarihselleşir. Kişiselleştiği, tekilleştiği ve toplumsal gerçeklikten, hele hele bu Kürt toplumuysa, direniş geleneğinden koptuğu anda tükeniş başlar.

Türk sömürgeciliği tüm Kürdistan parçalarında soykırım politikaları uyguluyor. Bugün Başûrê Kurdistan'da bir yandan işgal, hava saldırıları yapıyor, bir yandan da şirketlerle ekonomi alanında iktidar yaratmaya çalışıyor. Türk devleti bu saldırıların yanı sıra Türk dizileriyle, Türk şarkıcıları Başûr'a getirip konserler verdirerek, halkımız üzerinde baskı kurmaya, kültürel egemenlik yaratmaya çalışıyor. Dizi filmler toplumu şekillendirmenin, toplum mühendisliği yapmanın en kapsamlı formülü haline getirilmiş durumdadır. Filmlerdeki tipler topluma örnek gösterilerek her bir bireyin o tiplemeleri örnek alması isteniyor. Başûr'da da ezilen ulus bireyi olma özelliklerini tam olarak taşıyan bazıları tarafından bu filmlerin hızla dublajı yapılarak halkımızın önüne, ideal yaşam modeli olarak sunulması büyük bir hezimettir. Avrupa modernitesinden çalınmış, İttihat-Terakki zihniyetiyle yoğrulmuş Türk İslamcı yaşam modeli ideal yaşam modeli olarak sunuluyor ve bunu esas almak bir gelişme ölçüsü olarak topluma sunuluyor. Özünde Başûr'daki ideolojiden kopukluk, tarihsel bilinçten kopukluk ve modernite hayranlığıyla açıklanabilecek bir durumdur.

Dil yasağı bugün farklı bir boyutta uygulanmaktadır. Dil yasağı görünürde yoktur ancak toplum olarak kendi anadilini konuşmak yasaktır, kendi dilinde eğitim görmek yasaktır, kendi toplumsal ihtiyaçlarını karşılamak yasaktır. Dahası soykırım sistemi şunu demektedir: Tek başına var olabilecekken birlikte var olamazsın. Hatta dil yasağı öyle bir düzeyde ki, yasağın kendisi dahi bazı işbirlikçilerin Kürtçe konuşturulması vesilesiyle görünmez kılınmaktadır. Neredeyse Türkiye'de şöyle söyleniyor: 'PKK'yi savunanlar Kürtçe konuşamaz ama işbirlikçi olanlar, AKP'ye yakın olanlar, KDP'ye yakın olanlar Kürtçe konuşabilir.' Bize dayatılan tam da budur. TRT Kurdî'ye gidip soykırım sistemine işbirlikçilik yapanlar Kürtçe konuşabilir ama olağan bir uluslaşmanın gereği olarak bir kişi kendi var oluşunu kendi diliyle gerçekleştiremez, sanat da yapamaz, öyle yaşayamaz da.

Kürtlük kapitalist modernite sistemi içinde alt insan düzeyinde kabul edilmektedir

Aslında ihanetçi ve işbirlikçi Kürtlük kabul edilmektedir. AKP Kürtlüğü kabul edilmektedir. Kabul edilmeyen Kürtlük, PKK Kürtlüğüdür. Özünde faşist Türk soykırımcı sistemi, Önder Apo'nun düşüncelerinden, yaşam tarzından ve felsefesinden etkilenenlerin Kürtlüğüne karşı soykırım uygulamaktadır. Kürtlüğün özüne karşı çıkarak, bugün kendi uluslaşmasını posa düzeyinde dahi yaşayamayanları kabul ederek özünde Kürtlük bozulmakta, Kürtlük kapitalist modernite sistemi içinde alt insan düzeyinde kabul edilmektedir. Zira PKK Kürtlüğü, Kürt ve Kürdistan davasının özgür toplumsallıkla bütünleşmiş, ailesel, aşiretsel, kişisel kaygı ve hesaplardan öte, toplumsal var oluş ve özgür yaşayış sorunlarını esas alarak bunun çözümüne odaklanan bir Kürtlüktür.

Türk devleti kültürel soykırım politikalarıyla geleneğimizi yok etmeye çalışıyor, ancak esas amacı geleceğimizi yok etmektir. Zira geleceğin inşa edilmesi, gelenek üzerinden gerçekleşir. Geleneğin üzerine yeni yaşam biçimleri, toplumsal varoluş biçimleri eklenerek gelecek inşa edilir. Bugün Kürt toplumsallığının gelecek inşasındaki zorlanmasının en büyük nedeni olan Türk soykırımcı faşist sisteminin geleneğimizi yok etmesi, inkâr etmesi, çalması ve kendisinin sayması, özünde kültürel soykırımdır.

Kürtlük tanımı nasıl oluştu, Kürtler, Kürt tanımı etrafında nasıl bir araya geldi, nasıl başkaları tarafından böyle tanımlandı? Yok olmamak için birleşen ve direnen küçük toplulukların aşiret örgütlenmesini doğurduğunu Önderlikten biliyoruz. Bugün yok olmamak için ne yapılmalı? Bugün soykırım çemberinden kendini kurtaramayan Kürtler, yok olmamak için birleşme bir yana kendiliğini dahi koruyamamaktadır. Daha fazla parçalanma, daha fazla bireycileşme, ailesiyle sınırlı kalan bir mikro toplumsallıktan dahi kopma, tekleşme yaşanmaktadır. Kapitalist modernitenin dayattığı yaşama karşı direnmek, mütevazi yaşamı tercih edebilmek, Kürt sanatçıları için temel bir şart olmaktadır.

Kültürel soykırım kontra akılla çalışmaktadır

Kontra akıl Kürtlere bitkisel hayatı dayatmaktadır. Tekleşen Kürt'e Türk ulusal devlet varlığında bir ot kadar değer atfedilmekte ve bu da var oluş sayılmaktadır. Kürt'ün yok olmamak için direnmeyi seçememesi, onu soykırım çemberinde yok etmekte, boğmaktadır. Tekil olarak var olma yeltenişlerinin tamamı, Kürt'ün özünü, gücünü, enerjisini, bedenini soykırım çemberinde öğütmekte, eritmekte ve kendine karıştırmaktadır. Kürt hammaddesiyle Türklük inşa edilmektedir. Bugün tüm sanat camiasına bakalım, Türk toplumsallığının orada gerçekten ne kadar var olduğunu görebiliriz. Kürt kimlikli kişilerin dünyanın her yerinde 'Türk sanatçılar' diye Türk ulusal devlet varlığını süreklileştirdiğini, dünyaya kabul ettirdiğini, meşrulaştırdığını ve estetize ettiğini görmekteyiz.

Kapitalist modernitenin bugün en büyük saldırısı, kişileri sistem içinde kendi toplumundan koparak tek başına yaşayabileceğine inandırmasıdır. Bu saldırıdan en fazla sanatçılar etkilenmektedir. Çünkü, sanatçının ilk eseri kendisidir. Tamamlanmış ya da değil, her sanatçı en başta kendini yaratmakla uğraşır, kendisiyle birlikte sanat eserleri yaratır. Şiirler yazar, şarkılar besteler, resimler yapar. Sanatçı, özgür birey kişiliğine en yakın kişidir. Birey olmanın, kendini yaratmanın ve kendisi olmanın anlamına en fazla ulaşanlar sanatçılardır.

Önder Apo'nun yürüttüğü amansız varlık ve özgürlük mücadelesi sayesinde var olan ve var olma imkânı bulan bu sanatçıların bugünkü duruşu, mücadeleye yaklaşımları ve Kürdistan toplumsallığındaki inşa görevlerine katılım biçimleri, yeterli midir? Tabii ki yeterli değildir. Mevcut duruş sanatçı duruşundan ziyade, ortaya çıkan değerlere dayanarak kendini dahi var etmeye yetmeyen tekil duruşlardır. Bu duruşların sanatsal olarak da bir anlamının olmayacağını tarihimizden de bilmekteyiz.

Türkiye'de sanat adına yapılanlar, özellikle Kürdistan'da sanat adına yapılanlar, soykırım güzellemesinden öteye gitmemektedir. Sanatçı kimdir, nasıl biridir, nasıl yaşar, nasıl çalışır, topluma-toplumsal sorunlara nasıl bakar? Bu konuları, devrimci sanatçı olmayı

Kapitalist modernitenin bugün en büyük saldırısı, kişileri sistem içinde kendi toplumundan koparak tek başına yaşayabileceğine inandırmasıdır. Bu saldırıdan en fazla sanatçılar etkilenmektedir. Çünkü, sanatçının ilk eseri kendisidir. Tamamlanmış ya da değil, her sanatçı en başta kendini yaratmakla uğraşır, kendisiyle birlikte sanat eserleri yaratır. Şiirler yazar, şarkılar besteler, resimler yapar. Sanatçı, özgür birey kişiliğine en yakın kişidir. Birey olmanın, kendini yaratmanın ve kendisi olmanın anlamına en fazla ulaşanlar sanatçılardır.

Sanatçı, tek bir sözünün kendi toplumuna karşı düşmanca kullanılmasına zemin vermeyendir. Sözünün tarihe kalacağının, tarih olacağının bilincinde olan, özünde her anı tarihsel yaşayandır. Topluma özgür düşünceyi, hissiyatı yaşatması, öğretmesi gerekenlerdir sanatçılar. Toplumdaki kaba ve özgürlükten uzak bakış açılarını gidermeyi, incelikli özgür bakış açısını yaratmayı ve bu doğrultuda yaşamı inşa etmeyi sanatçıların görevi biliriz. Sanatçılar da bu gerçeğe göre yaşamalıdır. Sanatçı, sistem karşısında durmalı, özünde biraz anarşist ruhlu olmalıdır.

başarmış ve "Mutlaka başaracağız" çığlığı bugüne kadar taşınan büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güney'den öğrenebiliriz.

Yılmaz Güney, Türkiye devrim önderlerinden Mahir Çayan ve arkadaşlarını evinde sakladığı için ceza aldı, hapis yattı ve sürgün oldu. Bir sanatçının ülkesindeki devrim için göze aldığı şey, üstlendiği sorumluluk, Türkiye devrimine yapabileceği bir katkı, onun sanatçı kişiliğinin sanatın savaşçılığı düzeyinde olduğunu gösterir. Türkiye'de insanların başına gelecek en büyük kötülük darbedir ve Yılmaz Güney darbe zamanında ülkenin her yerinde aranan, cezalandırılması istenen devrimcileri evinde saklama iradesini, cesaretini göstermiş olan bir insandır. Sanatçının devrimi, devrimciyi hissetmesinin ve devrimle bütünleşmesinin en keskin örneklerinden biridir. Bugün Yılmaz Güney'in sinemacılığından söz edilecek ve örnek alınacaksa, onun devrimciliğinden daha öncelikli olarak söz edilmeli ve örnek alınmalıdır.

Şüphesiz Kürdistan özgürlük mücadelemiz devrimci sanatçı duruşlarına göstereceğimiz örneklerle doludur. Şehit Delila, Halil, Serhat, Mizgîn yoldaşlar gibi birçok öncü PKK kadrosu devrimci sanatçılığı şehirlerden dağlara taşıyarak Kürdistan'da sanatın çizgisini de oluşturmuştur. Yine özgürlük mücadelemiz içinde sanatını savaşın içinde her an icra eden, hiç tanınmayan, hiç kendini başka mecralarda tanıtma, anlatma ihtiyacı duymayan binlerce sanatçı yoldaşımız vardır ve binlercesi de şehittir. Onların şiirleri yüreklerimize yazılmıştır.

Soykırım sistemine karşı durmayanlar, soykırım sistemine hizmet etmekten kurtulamazlar

Bugün sanat ve sanatçı adına, devrimcilikle hiç ilgisi olmayan, özünde kendi toplumsallığından kopmuş ve aynı anlama gelmek üzere sanatın özünden, estetikten, hissiyattan kopmuş birçok çıkış vardır. Ve ne yazık ki, sanatla uğraşanlar çok olmasına rağmen sanatsal yaşamlar icra edilememektedir. Soykırım sistemi, sanatla ilgisi olmayan, özünde kendine göre bir anlayışla, toplum içinde kitle kültürü yaratarak kendi sürekliliğini sağlamaktadır. Şunu söylemek şarttır: Soykırım sistemine karşı durmayan, ona karşı mücadele etmeyen sanat anlayışı ve sanatçılar, soykırım sistemine hizmet etmekten kurtulamazlar.

Faşist Türk zihniyetinin sanat yoluyla nasıl yayılmacı bir politika izlediğini ve tüm Kürdistan parçalarında bunu uyguladığını her gün görmekteyiz. Amerikan kültürü nasıl Hollywood sinemasıyla dünyaya yayıldıysa, Türk kültürü de Türk dizileri aracılığıyla Ortadoğu'ya yayılmaktadır. Türk dizilerinin salt ticari amaçlarla, yayılmacı politikalar temelinde tüm Ortadoğu'ya yayıldığını söyleyemeyiz. Özünde, modernize edilmeye çalışılmış Türk İslam yaşam tarzının bölgeye hakim kılınması amacı vardır. Güncel bir örnek olarak, Türk şarkıcılarına Başûrê Kurdistan'da konser verdirilmesi ve konserlerde Kürdistan bölgesel yönetimi bayraklarının indirilerek, Türk bayraklarının asılmasını verebiliriz.

Kültürel sanatsal örgütlenmeler içinde birçok Kürt yurtsever yer almaktadır, ancak yapılan çalışmaların Kürtler üzerindeki kültürel soykırım politikalarını engellediği, boşa çıkardığı ve Kürt demokratik uluslaşma kültürünü inşa ettiği söylenemez. Ciddi sanatsal çalışmalardan söz etmekte zorlanmaktayız. Yapılan sanatsal çalışmaların da elit kaldığını, salonlarla sınırlı olduğunu, sanat kurumlarında yer alanların kendi toplumsallaşamayan yaşamlarına ve dar sanat anlayışlarına paralel olarak dar bir kesime ulaştıklarını, Kürt toplumsallığının bütününü etkilemediğini söyleyebiliriz. Kürt sanatçılar bu durumdan memnun mudur? Mevcut durumdan memnun oluş varsa zaten kültürel soykırımı kabulleniş var demektir. Eğer durumdan memnun değillerse bu durumu değiştirmek için sanatsal çıkışları neden yapmadıklarını sormak gerekir.

Önderliğimiz sanatın, kültürel çalışmaların tek başına devrim yapabileceğini söyler. Gerçekten de sanatsal çalışmaların nasıl da insanı içine çektiğini, insanın ruhunu şekillendirdiğini görmekteyiz. Ancak mevcut durumda devrimsel düzeyde bir sanattan söz etmek zordur. Devrimci sanatçılığın ilk şartı, sanatını devrim yapacak düzeyde icra etmektir ki bu konuda yetersizlik fazladır.

Önder Apo, sanatın öneminden söz ederken, Yahudilerin bu alanı iyi tanıdıklarını ve bu anlamda sanata büyük rol biçtiklerini özellikle belirtir. Sinema dünyasına baktığımızda Yahudilere yapılan katliamı anlatan binlerce film olduğunu görürüz. Yahudiler sanatın etki gücünü çok yoğun, sonuç alıcı düzeyde kullanarak tüm dünyayı etkilediler. Ve bu yolla tüm dünya insanlığı Yahudilerin yaşadığı soykırımı gördü, acı duydu, acıyı paylaştı, acıya ortak oldu, Yahudileri anladı, Yahudilerin acısına tüm dünya ortak olduğu için Yahudilerin acısı azaldı, hafifledi. Yahudilerin soykırımdan sonra toplumsal olarak var olmalarında, akademi ve bilim dünyasından daha fazla sanat dünyasının rolü vardır. Çünkü sanat, bilimden daha fazla insanları etkiler ve daha çok sayıda insanı etkiler.

Ancak Kürtler olarak yaşadığımız binlerce fiziksel soykırıma, her gün anı anına karşısında mücadele ettiğimiz kültürel soykırıma rağmen, Kürt gerçekliğini, Kürt toplumsallığını, Kürt'ün soykırım karşısındaki direnişini anlatan filmlerin sayısı sınırlıdır. Bu konuda girişimler, adımlar yok değildir ancak bugün Kürt toplumunun yaşadığını, aslında yüzleştiği soykırım sorunlarını salt ilginç olaylar bazında ele alıp görsel sanatlara aktarmak da Kürt'ün yaşayışını, mücadelesini, direnişini estetize etmek için yeterli olmamaktadır. Yılmaz Güney'in filmlerinde gördüğümüz toplumsal olaylar etrafında çözümlenen Kürt toplumsallığını bugün görmek ne kadar mümkündür! Daha tekil, daha parçalı, daha bütünden kopuk, daha olaysal anlatımlar, bazı olaylara-anlara dikkat çekse de Kürt toplumsallığına, Kürdistani direnişe katkısı yeterli olmamaktadır.

Gerilla, özgürlük mücadelesinin en büyük yükünü omuzladı ve bu yükü kırk yıldır taşımaktadır. Ancak devrimci halk savaşı bir bütündür. Halk tanımı nasıl kapsamı çok büyük olan bir kavramsa, halk savaşı da aynı şekildedir. Bundan dolayı özgürlük mücadelemizin askeri boyutu dışında boyutları vardır. Bu boyutlardan en önemlilerinden biri de kültür-sanat alanıdır.

Karşı karşıya kaldığımız saldırılara ve yürüttüğümüz mücadeleye bakarak şu soruyu sorabiliriz. Özgürlük devrimimizin sanatı bugün neredeydir, ne düzeydedir? Yüzyıllar sonrasında hatırlanacak şarkılar yapılmış mıdır? Kendini tüm dünyaya izleten ve soykırım sistemini tüm dünya insanlığı nezdinde mahkûm eden kaç film yapılmıştır?

Dünya halkları içinde sayısı günlerle ifade edilen devrimsel zamanların romanı yazılıp, filmleri yapılırken, yürüttüğümüz kırk yıllık mücadelenin yaşantıları, derlenen anıları ne kadar romanlaştırılmış, filmleştirilmiş; bırakalım dünya insanlığını, kendi toplumumuza ne kadar gösterilmiştir?

Önder Apo'da somutlaşan ve tüm özgürlük mücadelemize yayılan, halkların büyük düşünce gücü neden sanatsal ifadesini yeterli düzeyde bulamamıştır?

Sanatçılar neden bu kadar özgür Kürt toplumsallığının inşasından, devrimci duruştan uzak durmaktadır?

Böyle durarak, hatta kimilerinin dillendirdiği gibi, "ben politikayla uğraşmıyorum" gibi coğrafyamızla alakası olmayan belirlemelerle nasıl sanat yapılabilir?

Gerçek sanatçı kimdir, nasıl olmalıdır?

Sanatçı özünde devrimcidir. Gittikten sonra da hatırlansın ister. Öldükten sonra da yaşasın ister. Gerçek sanatçılar, kendi duruşlarında kimi yaşamları ölümsüzleştirenlerdir. Sanatçı bu anlamda tarih yaratmak, kendisi tarih olmak ister. Bu, sanatçıda gerçekleşen birey olmanın önemini ve büyüklüğünü gösterir. Aslında sanatçı kişi tamamlanmış kişidir ya da tamamlanmaya en yakın kişidir. Ancak bu tamamlanış Kürdistan'da soykırım sistemi karşısında direniş çizgisinde olmakla, yani devrimci duruşa sahip olmakla mümkündür.

Tarihte Kürtler her zaman yüksek dağlara, dağların heybetine sığınmış, dağların gücünün onları koruyacağına inanmışlardır. Bugün dağlar yanında Kürtlerin sığınacağı yer Önderlik gerçeğidir, şehitler gerçeğidir. Bugün bu değerlerimizle birlikte, kendini bu değerler dizisine katmaya en fazla yakın olan kesim devrimci sanatçılardır. Kürdistanlı sanatçılar, Kürdistan özgürlük mücadelesiyle bütünleştikleri, bu mücadelenin sanatla büyük toplumsal dönüşümler gerçekleştireceği bilinci ve inancıyla kendilerini donattıkları ve sanatsal üretimler yaptıkları oranda, Kürt insanının sığınacağı, kucaklayacağı bir yaşam merkezi olurlar. İşte o zaman, sanatçılar gerçek toplum öncüleri olurlar ve Kürtlerin sırtını dayayacağı manevi dağları oluştururlar.

Şüphesiz Kürdistan özgürlük mücadelemiz devrimci sanatçı duruşlarına göstereceğimiz örneklerle doludur. Şehit Delila, Halil, Serhat, Mizgîn yoldaşlar gibi birçok öncü PKK kadrosu devrimci sanatçılığı şehirlerden dağlara taşıyarak Kürdistan'da sanatın çizgisini de oluşturmuştur. Yine özgürlük mücadelemiz içinde sanatını savaşın içinde her an icra eden, hiç tanınmayan, hiç kendini başka mecralarda tanıtma, anlatma ihtiyacı duymayan binlerce sanatçı yoldaşımız vardır ve binlercesi de şehittir. Onların şiirleri yüreklerimize yazılmıştır. Onların şarkıları yüreklerimize nakşedilmiştir. Sesleri hep kulağımızdadır. Onlar, ölümsüzleşmeyi savaşları kadar sanatlarıyla da başarmış, gerçek kahramanlardır. Onlar sadece kendi yaşamlarının, kendi yol arkadaşlarının, kendi yollarının sanatçılarıdır ve yolların, yol arkadaşlarının onları görmesi, bilmesi, onlarla aynı duyguları yaşaması onlara yetmiştir. Kürdistan devrimi, bu anlamıyla büyük bir sanat devrimidir, devrimin kendisi bir sanat çalışmasıdır.

Bu çizginin takipçilerinden olan büyük emek insanı Mazdek yoldaşı bu vesileyle anıyor, şehadeti önünde saygıyla eğiliyorum. 13 Eylül'de geçirdiği bir kaza sonucu şehit düşen Mazdek Ararat (Ömer Bağcı) yoldaş devrimci sanatçı çizginin en güncel yaşamsal ve yenilenmiş temsilcilerindendir. Mazdek yoldaş, Rojava Devrimi'ne katılmış, PKK çizgisinde savaşmakla sanat icra etmenin aynı olduğunu bilince çıkarıp dillendirmiş bir Kürdistan gencidir. Mazdek yoldaş, Kobanê direnişi zamanında içinde bulunduğu sanat çalışmasından çıkıp, Kobanê direnişine katılmıştır. "Kobanê direnişi gibi bir direniş varken, gerçek sanatçı o direnişe katılandır" düsturunu esas alarak devrimin yolunu tutmuş, direnişe katılmıştır. Aynı devrimci duygularla Kobanê, Türk faşist iktidarının büyük rol biçtiği ve her türlü desteklediği DAİŞ çetelerinden kurtarıldıktan sonra da devrimin inşasına katılarak sanatsal çalışmalarda yer almıştır. Devrimci sanatçılığın, devrimci sinemanın önemini bilerek her anını büyük emekle, yoldaş sevgisiyle ve adanma ruhuyla inşa etmiştir. Şehit Halil Dağ'ın çizgisinde olduğunu dile getirmekten öte her an yaşayan Mazdek yoldaş, devrim alanlarında en zor zamanlarda en fedakar tutumu sergilemiş, sürekli katılmayı ve inşa etmeyi esas almış ve duruşuyla, katılımıyla Halil Dağ'ın yoldaşı olduğunu göstermiş bir arkadaştır. Mazdek yoldaş, aynı çizginin takipçisi olarak sanatın devrimle, devrimcilikle, toplumsal direnişle mümkün olduğunu, ondan ötesinin soykırım karşısında bir anlam ifade etmediğini görmüş ve her fırsatta bunu dillendirmiştir. PKK çizgisinde devrimci sanatçılığın ancak Kürdistan'da inşacı hakikat sanatçılığı olduğunu kendi yaşamıyla, katılımıyla, yoldaşlığıyla, mütevazılığıyla göstermiştir. Bugün tüm sanatçıların örnek alacağı güncel bir duruş varsa, o da Mazdek Ararat yoldaşın duruşudur. Bundan geriye düşen hiçbir duruş sanatsal olmaz, yaşamsal olmaz ve soykırım karşısında yok olmaktan, soykırımcı sistemin posası olmaktan kurtulamaz. Sanatçıya en yakışan duruş ise özgür ruhunu korumak, büyütmek ve toplumsallaştırarak tüm dünya insanlığıyla buluşturmaktır. Bu da ancak devrimci duruşla, devrimci sanatla, sanatın öncülüğüyle ve politik ahlaki toplumun öncü sanatçısı olarak, kendine rol biçmekle mümkündür.

■■■

Enternasyonalizm ve devrimci önderlik sorunu

İnsanlık mirasını gerçekleştirmek *

Şehit Bager Rosa (Michael Panser)

Şehit Bager Rosa (Michael Panser)

Özgürlük için her arayış, derin anlama için her girişim sizi kaynağa götürmek durumundadır. Bizi de arayışımız, insanlığın ilk büyük devriminin mekânına; kültürün kaynağına; dil devrimi, düşünce ve yerleşik hayatın başladığı coğrafyaya, yani Mezopotamya'ya getirdi. Kürdistan'ın dağlarında, yaylalarında ve şehirlerinde, devrimci enternasyonalizm geleneğinin devam etmekte olduğunu öğrendik. Buradaki sosyalist toplum mücadelesi, kadının gücü ve ana tanrıça kültürünün hâkim olduğu kadim doğal toplumun direnişiyle doğrudan ilişki içerisindeydi.

Küresel özgürlük hareketlerinin deneyimleri ve eksiklikleri

Her türlü baskı ve sömürüye karşı gerçekleşen direnişler ve özgürlük arayışları, toplumsal gerçeklikler olup, hiçbir iktidar sisteminin asla ortadan kaldırabileceği durumlar değildir. Bu toplumsal direnişler ve onurlu, özgür, eşit bir yaşam için verilen mücadeleler, vicdan ve ahlâk, kollektif hafıza kültürü, toplumsal farkındalık ve siyasal öz örgütlülük ile önderlik sanatı gibi temel insani değerleri yansıtırlar. Bütün bu mücadeleler, devlet, sınıf egemenliği ve toplumsal değerlerin gaspını esas alan merkezi iktidarın uygarlık tarihine karşı, gerçek anlamda yazılı olmayan tarihin bütünselliğini oluşturur. Beş bin yıldan beri bu uygarlık doğa ile, özgür doğal toplum ile ve anaerkil kültürün mirası ile savaş halindedir. Keza bu uygarlık, eşitlik ve özgürlük temelli bu toplumsal mirasın ruhunu kırmak ve boyun eğdirilmiş toplumların uyanışı ve özgürleşmesini engellemek için daima yeni yollar ve yöntemler bulmak zorunda hissetmiştir. Bizler tarihte, toplumsal direnişin üç temel çizgisiyle karşılaşırız: ***İlki;*** merkezi uygarlığın içinde (isyan eden köleler, özgür şehirler, asi köylüler) veya dışında (yerli halklar, göçebe toplumlar) direnen toplulukların ahlâki ve toplumsal direniş geleneğidir. ***İkincisi;*** peygamberler, inanç rehberleri, filozoflar, akil kadınlar, simyacılar ve bir bütün dini hareketler şahsında manevi/idealist ve ahlâki direniş geleneğidir. ***Üçüncüsü*** ise; toplumsal tarihsel direniş bilincini örgütlü ideolojik bir forma ve siyasal mücadeleye dönüştüren Marxizm-Leninizm geleneğidir.

Yeni bir baskı modeli olarak ulus devletin kurulması

Üç yüz yıllık iktidarı ve yayılıp büyümesinden sonra kapitalist modernite sistemi, 19. yüzyılda, endüstriyalizm ve sömürgecilikle bastırdığı toplumlara yaygın ve kapsamlı kölelik, asimilasyon ve soykırım ile boyun eğdirerek en üst aşamasına ulaştı. Yeni bir baskı modeli olarak ulus devletin kurulmasıyla, toplumsal bilinç; rekabet mantığı, savaş kültürü ve şovenizm ile baskı altına alındı. İdeolojik temeli milliyetçilik olan bu şovenizm ve savaş kültürü, toplumsal özsavunma ile sömürü ve kültürel yabancılaşmaya karşı direniş ve farkındalığa baskın hale getirildi.

Bu merkezi iktidar uygarlığı projesine karşı, Marx ve Engels'in felsefi çalışmaları temelinde, sosyalist çizgide özgürlük mücadeleleri ve direnişler gelişti. Tüm endüstrileşmiş ülkelerde sosyalist hareketlerin ortaya çıkışını takiben, enternasyonalizm fikri özgürlük mücadelelerinin temel stratejik hareket noktası haline geldi. Halklar arasına koyulmaya çalışılan milliyetçilik ve düşmanlık gibi şovenist mantığa ve küresel sermayenin soğuk mantığına karşı, enternasyonalizm ruhu, ezilenlerin ütopyaları ve umutlarının başlıca kaynağını oluşturdu. Bu kavga, 150 yıldan beri, 'Bütün Ülkelerin Proleterleri, Birleşin!' sloganıyla devam etmektedir.

Avrupa'nın ilerici, özgürlükçü ve sosyalist güçlerinin krizi

Bizler, 1990'lar ve 2000'li yıllarda, bu devrimci geleneğin bıraktığı mirasın ayak izlerini takip etmeye başladığımızda, Avrupa'nın ilerici, özgürlükçü ve sosyalist güçleri derin bir kriz içinde debelenmekteydiler. Reel Sosyalizmin çöküşünden sonra kapitalist modernite sistemi ve daha da ötesi, yeniden birleşmiş olan Alman ulus devleti, zaferlerini kutlamakta ve tarihin sonunun geldiğini iddia etmekteydiler. Alman toplumuna karşı, emek ücreti, bürokrasi ve polis devleti eksenli geniş çaplı bir neoliberal rejim operasyonu yürütülmekteydi. Bu operasyon eş zamanlı olarak, kışkırtılmış bir milliyetçilikle ideolojik olarak maskelenmişti ve bu yüzden faşist çeteler de yükseliş halindeydi. Devrime ve sosyalizme adanmış düşünceler ve umutlar, kitlesel bir karşı propaganda ve karalama kampanyasıyla karşı karşıya kalmışlardı. İrlanda'da İRA-İrlanda Cumhuriyetçi Ordusu (Irish Republican Army) ve Bask Ülkesi'nde ETA-Bask Yurdu ve Özgürlük (Euskadi Ta Askatasuna) gibi Avrupa'nın eski ulusal kurtuluş hareketleri, ideolojik zaaflarının üstesinden gelememiş ve sistem içinde izole olmuşlardı. Şehir gerillacılığının geri kalanları yeraltında örgütlenmeye zorlanmış ya da kendilerini fesh ettiklerini deklare etmişlerdi. 1968 hareketlerinin mirası, geniş çapta sistem tarafından asimile edilmiş (feminist ve ekolojik hareketler gibi) veya marjinal oluşumlar olarak (anarşist çevreler ve sekter komünist gruplar gibi) küçük alanlarda ve alt kültürlerde kalarak, varlıklarını devam ettirmekteydiler.

Umudun ve zaferin garantisinin kaynağı olarak devrimci enternasyonalizmin mirası

Direniş ve mücadelelerin, ütopyaları olmaksızın uzun vadede yaşamaları imkânsızdır. Bizler, ideolojik soykırımın olduğu bir toplumsal iklimde büyüdük. Bu öyle bir soykırımdı ki, her şeyden önce, umudu, inancı, toplumun manevi/idealist ve ahlâki direnişini, kısacası, başka bir hayat olasılığını düşünmeyi yok etmek üzerine kurgulanmıştı.

Böylesi bir zamanda, sol eksenli bir ortama katılmak, sıklıkla, isyankâr bir yaklaşım üzerinden, sosyal koşulların duygusal olarak reddedilmesi temelinde ve sistemin vicdansız buz gibi soğuk doğasına başkaldırma şeklinde motive ediliyordu. Ahlâki öz iddialar ve vicdani direnişler doğal olarak kendilerini antifaşist hareketlerin saflarında ve ulusal şovenizmin reddi şeklinde gösteriyorlardı. Faşist çetelere karşı, anti-faşist özsavunma, yerine getirilmesi gereken bir görevdi.

Hareketlerin olmayışı algısına rağmen, devrimci enternasyonalizmin mirası bizler için umudun ve mutlak zaferin kaynağı durumundaydı. Başka bir deyişle, toplumsal direnişin bu evrensel çizgisi gizli önderliğimiz gibiydi. Aldatıcı bir normallik aşılayan, pasifizm ve yabancılaşma dolu bir hayatı zorlayan bu liberal, bürokratik ve polis rejimine karşı bizler, mücadelenin ve sosyalist değerlerin doğrultusunda manevi olarak bu enternasyonalist yola girdik. Hâlâ çok bilinçli olmayan ve açık bir ifadeden uzak olan bu gizli önderlik çizgisi, sonunda bizi Kürdistan'daki devrimin kalbine ulaştırdı ve gerçek devrimci öncülük sorunu ile yüzleştirdi.

Hep söylenegelmiştir ki bizlerin mevcut durumumuzu anlayabilmesi ancak ve ancak tarih bilincine ve tüm zamanların toplumsal mücadelelerine vakıf olmayı gerektirir. Eğer kendimizi özgür bir toplum, evrensel insani ve sosyalist değerleri yaşamsal kılma mücadelesi ve amacına kilitlemişsek, keza sömürü ve baskı sistemine karşı bir duruşumuz varsa; başarılı olabilmemizin biricik şartı önceki devrimci mücadelelerin deneyimleriyle ilişkili olmamızın şart olduğunu kavramamızdır.

Kapitalist modernite sistemi, sömürü ve baskı projesini küresel ölçekte kurumsallaştırmak istiyor. Bu yüzden, özgürlük, eşitlik ve insanlık onurunu temel alan başka bir dünya kurma mücadelesi de küresel ölçekte yapılmalıdır. Devrimci enternasyonalizm geleneği, önemini günümüz açısından sürdürmeye devam edip mücadelemiz ve yolumuz için büyük dersler öğreten çok çeşitli deneyimler ve değerler yaratmıştır. Bu tarihsel direniş değerlerini bazı somut örnekler üzerinden sınıflandırıp temel algımızı oluşturabiliriz:

a) Enternasyonal deneyimi

Endüstrileşmiş Avrupa ve Kuzey Amerika ülkelerinde 19. yüzyılda devasa büyüklükte işçi hareketleri ortaya çıktı. 20. yüzyılın başlarında, emperyal güçler arasındaki çelişkiler, Birinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesine yol açtı. Bu savaş milyonlarca işçiyi savaş alanlarında katlederek sisteme sosyalist bir devrimin önüne geçme imkânı sağladı. Reformist ve sosyal demokrat güçler, savaş ve ulusal şovenizm hattına girip kendilerini emperyalist güçlerin kollarına bıraktılar.

Almanya'da savaş ve işbirliği politikasına karşı çıkan Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht kapitalist sisteme karşı bütün işçilerin ve ezilenlerin ittifakı ile uluslararası dayanışma için radikal bir duruş sergilediler.

Bolşeviklerin ve Komünist Enternasyonal-Komintern'in öncülüğünde gerçekleşen Rus Devrimi'nin zaferi ile birlikte, tarihte ilk defa diğer ülkelerdeki sosyalist devrimleri destekleme kararlılığında olan bir liderlik örgütlenmesi oluştu.

Hegelci felsefeyi baz alan Marxizm-Leninizm paradigması, proletarya diktatörlüğü formundaki ulus devlet fikriyle, Reel Sosyalizm olarak varlığını sürdürdü. Toplumun kendini devlet formunda örgütleyip özgürlüğe doğru yürümesi düşüncesi, Marxist geleneğin günümüze kadar devam eden en büyük hatalarından biri oldu. Devlet referansı olduğu kadar, Stalin'in 'Tek ülkede Sosyalizm' ilkesi Komintern'i çok geçmeden, endüstrileşmiş devletlerin kendi diplomatik, politik ve askeri çıkarlarını geliştirmek için faydalandıkları bir iktidar aracı haline dönüştürdü. Enternasyonal düşüncesine bağlı sayısız devrimci ve militan, enternasyonalist değerlere ihanet eden ve yüzlerce komünisti Nazi Almanyası'na teslim eden Stalin'in iktidar siyasetinin kurbanı oldu.

b) İspanya İç Savaşı ve Enternasyonal Tugaylar Deneyimi

1936 yılında İspanya toplulukları, faşist askeri cuntaya karşı geniş çaplı bir direnişe başladılar. Cunta girişimine karşı işçiler, köylüler ve kadınların ortaya koyduğu tepki, anarşist öz örgütlenme temelinde bir toplumsal devrime yol açtı. Meclis sistemi ve özsavunma güçleri oluşturuldu.

Sosyalist Parti'nin anti-faşist hükümeti ve Komintern'in çağrısına cevaben binlerce Komünist ve Sosyalist, Enternasyonal Tugaylar'a katılmak için ülkeye aktı.

Antifaşist güçlerin yenilgisi, iki boyutlu olarak ele alınabilir.

Birincisi; sosyalist hükümetin, silahlı birlikler yoluyla özsavunmasını örgütlemek ve yaygın bir toplumsal seferberlik halinde devrimi desteklemek yerine, 'önce faşistleri yenelim, sonra toplumsal devrime başlayalım' şeklinde bir muhafazakâr ve merkeziyetçi siyaset dayatmasıydı. Bundan dolayı, devrimin kazanımları giderek eridi ve hükümetin kontrolüne geçerek, toplumun direniş ruhunu zayıflattı.

İkincisi; sosyalist hükümete Enternasyonal Tugaylar'ın eklemlenmesi ve Komintern'in Stalin'in yönlendirmesi doğrultusundaki pratiği, İspanya'nın kaderini devletler arası iktidar siyasetindeki güç durumuna bağlı bir diplomatik silah haline dönüştürdü. İçerde ve uluslar arası düzeyde Enternasyonal Tugaylar'ın çift taraflı rolü ve ulus devletlerin iktidar siyaseti aracılığıyla antifaşist güçlerin altının oyulması, İspanya'yı enternasyonal özgürlük mücadelesi geleneğinde oldukça acılı ve önemli bir örnek haline getirdi.

c) Ulusal özgürlük ve 1968 İsyanı

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, Latin Amerika, Afrika ve Asya'nın birçok ülkesinde sömürgeci işgale karşı ulusal özgürlük hareketleri başladı. Enternasyonal özgürlük mücadelesinin bu safhasında, teori ve pratik bütünselliği bağlamında birçok önemli deneyimler edinildiği gibi, emperyalist hegemonya ve işgal ordularına karşı verilen özgürlük savaşlarında da çok önemli zaferler kazanıldı.

1960'lı ve '70'li yıllarda, enternasyonal ruh büyüyerek işgal ve dış baskı altında olan toplumlara büyük bir özgüven ve direniş ruhu kazandırdı. Bütün özgürlük mücadelelerinin birlik içinde olmasının yarattığı farkındalık, aynı zamanda büyük dünya kentlerinde ilerici ve sosyalist güçler arasında da karşılıklı dayanışma ve birbirini destekleme şeklinde yansımasını buldu. Bu kentlerdeki dayanışma gücü sömürgeciliğe karşı özgürlük hareketlerinden esinini alıp onları ve Sovyetler Birliği'ni destekleyerek, öncü kapitalist devletlerin hegemonyasına karşı bir kutup oluşturdu.

Mao'nun gerilla savaşı stratejisi, Çin Devrimi'ni zafere götürdü. Uzun süreli halk savaşı olarak yürütülen gerilla savaşının kendi özgün örgütlenme ve taktikleri, baskı altında olan toplumların, teknolojik olarak üstün olan işgal ordularına karşı yürüttükleri özgürlük mücadelelerinde başarının reçetesi oldu. Küba deneyiminde Che Guevara ile birlikte Raul ve Fidel Castro kardeşler, gerilla konseptinin başka coğrafyalarda da uygulanabilir olduğunu ispatladılar. Gerillanın köylerde ve toplumun komünal tabanında güçlenmesi ve desentralize bir şekilde örgütlenerek toplumun kendi özgürlüğü ve iradesini açığa çıkarmasına imkân yaratmasıyla, kendi kaderini tayin etme gücü karşısında işgal orduları birçok ülkede uzun zaman dayanamadılar ve yenildiler.

Fransa'da, Cezayir Ulusal Özgürlük Cephesi-FLN'yi destekleyen çok geniş dayanışma ağları oluştu. Özgürlük mücadelesiyle bağlantılı olarak, psikiyatrist Frantz Fanon'un yazıları oldukça önemliydi. "Yeryüzünün Lanetlileri" adlı kitabı, sömürgeciliğe karşı özgürlük mücadeleleri için bir manifestodur. Bunun da ötesinde Fanon, kendini sömürgeci sistemlerin toplumda yarattığı psikolojik etkileri araştırmaya ve özgürlük stratejileri bulmaya adamıştı. Bireyin kendi kimliğini açıkça ifade etmesi ve kolektif direniş bilincine ulaşmasıyla, kölelik psikolojisinin üstesinden gelebileceğini ve özgürlüğe ulaşabileceğini belirtiyordu.

Brezilya'daki toplumsal eğitim çalışmaları deneyimi bağlamında Paolo Freire, bir özgürlük pratiği olarak eğitim konseptini geliştirdi. Özellikle bu zamanın ve dönemin özgürlük mücadelelerinin birbirini nasıl etkilediğini ve kendi özgünlüklerinde ne tür yansımalar bulduğunu anlamak önemlidir. Öyle ki, her birinin diğerini ve hepsinin birbirlerini ne düzeyde karşılıklı olarak etkileyip güçlendirdiği kadar, tüm bu mücadelelerin birliğinin farkındalığına da düşünsel olarak erişmemiz gereklidir.

Vietnam Savaşı ve 1968 gençlik isyanı ile birlikte bu özgürlük mücadelesi devri, varabileceği en üst seviyeye ulaştı. Büyük dünya kentlerindeki (Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın endüstrileşmiş ülkelerindeki) ve sömürgeci işgal altında bulunan ülkelerdeki mücadelelerin birliği, küresel ölçekte özgürlük olasılığının ortak farkındalığının oluşmasını sağladı. Vietnam halkının ordulaşması ve kent gerillacılığının gelişmesi önemli deneyimler olup, mücadelenin stratejik askeri öncülüğünü derinleştirdi.

1968'in mücadeleleri ve girişimleri, yalnızca kapitalist baskı sistemine karşı bir alternatif arayışı olmakla kalmayıp, aynı zamanda Reel Sosyalizm ve Sovyetler Birliği'nin eksiklikleri ve yanlışlarına da çözüm olabilecek yeni yollar arama çabasını ortaya koydu. Bu girişimlerden yalnızca PKK faydalanmayı başarıp, sürdürülebilir bir güç olarak varlığını devam ettirdi ve kendi özgün devrimci öncülük ilkesini geliştirdi.

Ulusal özgürlük hareketlerinin askeri zaferleri, kapitalist sistemin onları ele geçirip sistemlerine entegre etmesini engelleyemedi. Özgürlük hareketleri, modernitenin ulus devlet modeli içinde gelişti ve egemen zihniyet ile onun örgütlenme modeline karşı toplumsal bir alternatif ortaya koyamadı.

Kara Panter Partisi (Black Panther Party), Kızıl Tugaylar ve Kızıl Ordu Fraksiyonu-RAF'ın son kuşakları gibi, büyük kentlerdeki hareketler, geri çekilecekleri alanların olmayışından dolayı izole oldular ve sonunda gizli servislerin kontrgerilla birimlerinin organize saldırılarıyla tasfiye edildiler.

d) Neo-liberalizmin gelişimi ve küreselleşme karşıtı hareket

1980'li yıllarda kapitalist modernite'nin öncü devletleri, küresel neo-liberal düzen konseptlerini uygulamaya başladılar. Bununla toplumun bütün alanlarını birbiriyle uyumlu bir şekle sokarak finans kapitalizme entegre etmeyi amaçladılar.

Bir küresel kontrol projesi olarak, 1980'lerde bürokratizm ve muhafazakârlık içinde donmuş olan Sovyetler Birliği'nin sınırlandırılması için 'Yeşil Kuşak' siyaseti devreye sokularak, siyasal İslam'ın geliştirilmesine karar verildi. Sovyetlerin yıkılmasından sonra da bu siyaset, küresel bir yeniden örgütlenme projesi olarak ele alındı. Gladyo'nun oluşturulmasıyla birlikte gizli NATO kontrgerilla programları, özellikle Almanya, İtalya ve Türkiye'de uygulamaya konuldu.

Latin Amerika ve diğer ülkelerde karşı devrimler, askeri cuntalar, paramiliter güçler ve ajan örgütlenmeleri yoluyla gerçekleştirildi. Kürdistan Özgürlük Hareketi ve Kolombiya gerillaları gibi birkaç istisna dışında dünya genelinde devrimci güçler savunma pozisyonuna çekildiler. Büyük kentlerdeki sol hareketler, önceki devrimsel çabaların içine düştüğü yanılgılar ve yanlışlıkların üstesinden gelmenin arayışına girerek, teorik çalışmalar ve analizler yapmaya giriştiler.

G8 devletleri düzenledikleri zirvelerle, küresel hegemonya projelerini büyütmeye çalışırken, diğer taraftan da küreselleşmeye eleştirisel bakan hareketler, karşı zirveler (Porto Alegre Dünya Sosyal Forumu gibi) ve zirve protestoları geliştirdiler.

Tüm bu girişimlere rağmen, Küreselleşme Karşıtı Hareket etkili bir özsavunma sistemi kuramadı, isyan şeklindeki başlangıç karakterinin ötesine geçemedi ve dolayısıyla kalıcı bir alternatif geliştirmeyi başaramadı.

Önemli bir deneyim olarak Halkların Küresel Eylem Ağı ve onun örgütlenme modeli irdelenebilir. Küresel ölçekte, ulusal ve bölgesel komitelerden oluşan bir ağ geliştirilerek, perspektif tartışmalarından zirve mitinglerinin örgütlenmesine kadar kolektif karar alma süreçleri örüldü. Bu ağ, yerli halklardan Avusturalya Aborjinlerine, Hint komünistlerinden Avrupa anarşistlerine, Rus feministlerden Kanadalı eko-aktivistlere kadar birçok farklı hareketi bir araya getirmeyi başardı. Bu hareket ve onun öncü aktivistleri, yeni bir enternasyonal güç oluşturma potansiyeline sahip olduklarından dolayı, daha henüz belirgin bir forma ulaşmadan önce İtalya-Cenova'da gerçekleşen G8 zirvesi protestolarında gizli servisler ve polis timleri tarafından büyük bir saldırı ve işkence ile karşı karşıya kalıp bastırıldı.

e) Zapatista Ayaklanması ve doğal toplumun dönüm noktası

Zapatista Ulusal Özgürlük Ordusu-EZLN güneydoğu Meksika'da 1994 yılbaşında ayaklanmaya giriştiği zaman, bütün dünya kamuoyunun dikkatini aniden üzerine çekti. Çünkü, Zapatista Ayaklanması, ABD, Kanada ve Meksika arasında Kuzey Amerika Serbest Ticaret Antlaşması-NAFTA'nın yürürlüğe girmesiyle aynı gün patlak verdi.

Bu yolla, hem bütünsel baskı sistemine hem de neoliberal kölelik ve sömürü düzenine karşı, insanlık onuru ve umudu için verilen mücadelenin sembolik gücü haline geldi. Kırsal alanda yaşayan yerli köylülere dayanan bu ayaklanma, 500 yıldan beri sömürgeci baskı, sömürü ve soykırıma karşı direnen doğal toplumsallığın derin mitolojik geleneğini gözler önüne serdi.

1910 ve 1920'li yıllarda gerçekleşen Meksika Devrimi'nin rol modeli olan ve ezilenlerin devrimci önderliğini kendi şahsında temsil eden Emiliano Zapata'nın verdiği mücadele, bu hareketin esin kaynağı olmuştu.

Zapatistalar, sahip oldukları direnci, komünal değerler ve doğal toplumsallıklarını sosyalist felsefeyle bütünleştirmelerinden ve bir özsavunma konsepti olarak militan, gerilla mücadelesi ve milis sisteminin örgütlenmiş yapısallığından alıyorlardı.

Meksika'nın neoliberal ve ABD ile uyumlu çalışan hükümetine ('Kötü Hükümet') karşı Zapatista hareketi, yerel meclislerin, belediyelerin, kadın hareketinin, eğitim ve sağlık düzeninin demokratik özerklik sistemini 'İyi Hükümet' şeklinde inşa etti. 1994 ayaklanması'nın hazırlıkları ve klan örgütlenmesi on yıl öncesine dayanıyordu.

Toplumsal gerçeklik ve mitolojik geleneklerin analizi çerçevesinde ortaya çıkan düşünceler temelinde öz yönetim ilkeleri geliştirildi. Bütünsel kapsayıcılık ve değişim esaslı, 'sorgulayıcı ilerleme (teori ve pratiğin birliği yöntemi olarak) ve 'emirlere uyma' (önderlik ve sorumluluk ilkesi olarak) gibi prensipler oluşturuldu.

Merkezi ve emperyalist uygarlık sistemine karşı, Zapatistaların verdiği mücadele, yerli halkların derin kültürel mirası ve ona karşılık gelen kimlik tanımına dayandığı kadar, oldukça geniş bir ulusal, bölgesel ve enternasyonal ittifaklar yelpazesinde yerini alıyordu.

'Öteki Kampanya' Meksika'yı demokratikleştirmek için ulusal bir seferberlik olarak başlatıldı. Özellikle, Zapatistaların bilinçli ve yaratıcı bir şekilde medyayı kullanma yöntemleri, özsavunma mekanizması olarak görünürlük ve klan tarzı örgütlenme sistemleri, stratejik bir araç olması bakımından dünya çapındaki hareketler ve ittifaklara esin kaynağı olmayı başarmaları açısından, oldukça yapıcı bir etki bıraktı.

'Küçük Okul' projesi adıyla, 2013 yılından beri enternasyonal Zapatista akademilerinin oluşturulmasına başlandı. İnternet üzerinden, müttefik hareketler için özerklik üzerine ve devrimci deneyimler hakkında seminerler verildi.

Bu bakımdan Zapatista Mücadelesi, Latin Amerika toplumları için stratejik bir rol oynamaktadır. Meksika'nın ABD ile coğrafi ve karşılıklı roller ilişkisi bağlamında, benzer bir karşılaştırma, Türkiye'nin AB karşısındaki rolü ve pozisyonu ile istikrarlı konumu arasında da yapılabilir. Öyle ki, Zapatista hareketini yenilgiye uğratmak için bir yandan toplumun temelini hedef alan ekonomik projeler ile kontra güçler kullanılarak yürütülen düşük yoğunluklu savaş, korkunç bir şiddet düzeyinde uygulamaya konuldu. Bütün bu saldırılara rağmen Zapatistalar direndi ve Demokratik Modernite'yi inşa etmekte olan en önemli öncü projelerden birini günümüz dünyasında temsil etmektedirler.

Enternasyonal Özgürlük mücadelesi ve devrimci önderlik sorunu

Göstermek istediğimiz konu, enternasyonal özgürlük mücadelesinin deneyimlerinin zenginliği ve sürekliliğidir. Devrimci Enternasyonalizm geleneği, bir yönüyle de tarihsel toplumsal direnişlerin ahlâki doğrultusunu ve onun gerçekleşmesini temsil etmektedir. Uygulamada, özgürlük mücadelesi daima enternasyonalisttir. Özellikle de Ortadoğu toplumlarının, Zerdüşt, Babek ve Karmati'lerden tutalım ta Mahir Çayan'ın duruşu ve Kürdistan Devrimi'ne kadar zengin direniş geleneği, bin yıla uzanan özgürlük için toplumsal mücadele çizgisini etkili bir şekilde ifade etmektedir. Bu enternasyonal mücadelelerin birliği, deneyimleri, kazanımları ve değerleri, sosyalist bilinç ve demokratik modernite için gerçek bir zemin oluşturmaktadır. Bir toplumun kendini yenilemesinin yolunu açan devrimci önderlik konusu, sosyalist hareketlerin ortaya çıkmasının her aşamasında ve özgürlük mücadelelerinin sekteye uğradığı ve parçalandığı zamanlarda, tartışma ve değerlendirme konusu olmuştur. Ahlâki normlar ve siyasal farkındalık esaslı kültürel mirasla doğrudan ilişkisini sürdüren bir toplum, gerek temel ihtiyaçları gerekse de özsavunma konusunda kendi kendisini sürdürülebilir bir toplumsal yaşam kurmak doğrultusunda yönetebilir. Kendi kendisini yönetme gücü ve iradesi olmayan bir toplum ise sürekli olarak baskı, işgal, sömürü, yabancılaşma, asimilasyon ve soykırım saldırılarına maruz kalır. Tüm zamanların iktidar sistemleri, her daim toplumu kendi kendini yönetebilme gücünden uzaklaştırmaya çalışarak, kendi amaçları doğrultusunda sömürmek için bilinçsiz bırakmayı hedefler.

Baskı sistemlerinin en öncelikli ve çok sert saldırıları, aralıksız bir şekilde, örgütlülük merkezi ve ahlâki otorite olup doğal toplumun sosyal liderlik rolünü yerine getiren kadına karşı yapılır. Çünkü toplumsal önderliğin en eski formu kadın şahsında vücut bulur. Toplumsal yenilenmenin tüm direniş ve hareketlerinde, kadının rolü belirleyiciydi. Aynı şekilde, bu mücadelelerin başarısı kadınların katılım düzeyi ve gücüyle bağlantılıdır. Nasıl ki bir toplumun özgürlük düzeyi, kadınım özgürlük düzeyi ile ölçülüyorsa, aynı şekilde her baskı projesi de toplumsal ahlâki ve özsavunma gücünü kırmak için ilkin kadını boyunduruk altına almayı hedefler. Kölelerin, yerli halkların ve göçebe toplu-

İspanya'da sosyalist hükümete Enternasyonal Tugaylar'ın eklemlenmesi ve Komintern'in Stalin'in yönlendirmesi doğrultusundaki pratiği, İspanya'nın kaderini devletler arası iktidar siyasetindeki güç durumuna bağlı bir diplomatik silah haline dönüştürdü. İçerde ve uluslar arası düzeyde Enternasyonal Tugaylar'ın çift taraflı rolü ve ulus devletlerin iktidar siyaseti aracılığıyla antifaşist güçlerin altının oyulması, İspanya'yı enternasyonal özgürlük mücadelesi geleneğinde oldukça acılı ve önemli bir örnek haline getirdi.

lukların direnişleri, onurlarıyla yaşayan, kendi kendilerine yeterli komünal toplumların değer yargıları bağlamında, kültürel bir mücadele geleneğini temsil eder. Dinsel direnişler ve peygambersel hareketler geleneği de, baskı sistemlerini sorgulayan ahlâki ve etik değerlerin arayışına dayanır. Bu her iki tarihsel çizgi, gerek komünal ve gerekse de düşünsel temeldeki duygusal direniş gelenekleri, uzun vadede devletin merkeziyetçi baskı ve asimilasyon saldırılarından kendilerini kurtaramadı. Sosyalist hareketler ve Marksist felsefe, devrimci önderlik sorununu, siyasal bilinç ve örgütsel yapı bağlamında ele almaya çalıştı. Tarihte ilk defa, örgütlü öncü güç olarak Komünist Parti, proleterya diktatörlüğü ve devrimci önderlik fikri, stratejik bir konu olarak, kapsamlıca ele alındı ve tartışıldı.

Devrimci önderlik sorunu

Bütün devrimci hareketlerin temel sıkıntısı ve başarılarının sürekliliği sorunu, devrimci önderlik sorunu etrafında dönüp dolaşır. Geçmişteki hareketlerin hiçbiri devrimci önderlik sorununa cevap olamadıkları için, sisteme teslim olmaktan kurtulamadı. Devrimci Önderlik ilkesi, amaçsal olduğu kadar bir toplumsal devrimci hareketin savaş stratejisini, örgütlenme biçimini, siyasal manifestosunu ve mücadele taktiklerini belirler. Özgür, ahlâki, değerlere dönük ve komünalist toplumun amacı anarşist felsefede açıkça ifade edilmiş olmasına rağmen, anarşist hareketler uygulamada örgütsel birliği sürdürme, uzun dönemli stratejiler, özsavunma ve mücadelelerini kalıcı bir toplumsal yenilenmeye dönüştürme konularında çok ciddi problemler yaşadılar. Devlet müdahalesinin bir sonucu olarak, İspanya Devrimi'nin yenilgiye uğraması, bu nedenden dolayıydı. Özsavunma ve kalıcı devrimci önderlik sorunu, 68 isyanı deneyiminde de kendisini gösterir: Mahir Çayan, İbrahim Kaypakkaya ve Deniz Gezmiş gibi Türkiye'deki hareketlerin öncü kişilikleri ile Almanya'da Rudi Dutschke gibi öncülerin, suikast ve provokasyonlar sonucunda tasfiye edilmeleri, hareketlerin tamamen inisiyatiflerini kaybetmelerine yol açtı. Alman ve Türk solunun parçalı karakterleri, kendi öz devrimci önderliklerini kaybetmelerinin bir sonucu olarak önümüze çıkar. Marksizm-Leninizm geleneğinde devrimci önderlik sorunu, merkezi iktidarı benimseyerek devlet gücünü ele geçirmeye dayalıdır. Objektif olarak baktığımızda, devlet formunda bir örgütlenme şeklini benimsemek, daima toplumu durağan formlara hapsetmek, onu kendi öz farkındalık ve ahlâki düzeyine yabancılaştırmak anlamına gelir. Merkezi egemenlik, ister burjuva ulus devleti biçiminde isterse de proleterya diktatörlüğü şeklinde olsun, toplumları her zaman pasiflik ve yasal örgütlenme yapısallığı içinde debelenmeye mahkûm eder. Devlet referansının bir sonucu olarak Reel Sosyalizm, anti-emperyalist mücadele koşullarında Rusya'dan tutalım Vietnam ve Nikaragua'ya kadar toplumsal devrimleri ve halkları bürokratik mekanizmaların içine sıkıştırarak, onların özgürlük arayışlarına kilit vurdu. Bu bağlamda, hâlâ hafızalarımızda canlı olan olumsuz bir örnek de; 1968 yılında kültürel ve komünal bir hareket olan 'Prag Baharı'nın Kızıl Ordu tarafından bastırılması deneyimidir. Marksist felsefenin bir başka sorunsalı da sosyalist topluma ulaşma amacıyla alakalı olan tarihsel ilerlemenin, zorunlu olarak kapitalizmden sosyalizme doğru düz çizgisel bir hareket izlemesidir. Marksist tarih anlayışı, Hegel felsefesine galip gelemediğinden dolayı merkeziyetçi egemenlikçi modernite ile tarihsel toplum çizgisi arasındaki gerilim alanını doğru bir şekilde tanımlamakta geri kaldı. Tarihsel toplum çizgisi, daima uygarlık modernitelerine karşı çelişki ve direniş içinde karşı kutubu ifade eder. Bir yönüyle, Marksist felsefenin şanssızlığı olarak ifade edebileceğimiz bir konu da Marks ve Engels'in antropoloji ve arkeoloji üzerine çalışmalar yaptıkları zamanda, insanlık tarihi, kültürü ve toplumların kaynağı anlamında Neolitik ve doğa bilimleri hakkındaki bilgilerin çok sınırlı ve yetersiz oluşuydu. İşte tam da bu tarihsel bilgi kıtlığından kaynaklı olarak, toplum algısı hakkında yanlış kurgular birbirini takip etti. Özellikle, toplumun orijinal kökenlerini, devlet gibi üst yapı kurumları olmaksızın siyasal konfederal bir örgütlenme ile kolektif değerler ve ahlâk hafızası temelinde kendi kendini yönetebilen bir komünalist topluluk olarak tanımlamak konusunda eksiklikler yaşadılar. Marksist paradigma, özellikle, kadının toplum içinde merkezi güç kaynağı olan konumu ile toplumsal özgürlük ve eşitlik anlayışı meselelerinde yanlış anlamalara oldukça açık kaldı. Toplumsal özgürlük ve farkındalık mücadelesi, doğru bir önderlik yöntemi ve doğru bir yaşam sorunsalı ile paralel yürür. Yani gerek kolektif gerekse de bireysel olarak yaşam tarzı perspektifi bu konuda belirleyicidir. Sosyalist önderlik yöntemi, toplumu asimile ederek pasifleştirme amacı güden sistemin önderlik anlayışından çok daha güçlü olmak zorundadır. Bu açıdan sosyalist önderlik, toplumsal gerçekliği doğru kavrama sorumluluğu kadar, hakikat anlayışı ve yöntemine dönük de kalıcı ve önemseyici bir algılayışa sahip olmalıdır. Tüm bunların da ötesinde, devrimci bir önderlik yöntemi, militanların ve devrimcilerin günlük yaşam edimleri ve ilkelerini belirleyecek bir yaşam tarzı olmak zorundadır. Bununla ilgili olarak, neredeyse bütün klasik sol hareketler (birkaç doğal liderlik deneyimini dışında tutarak), uzun vadede sistemin yönetimi ve etkisi altında kaldılar. Yabancılaşmış ve egemenlik altına alınmış toplumun sorunlarını çözebilecek daha güçlü bir hakikat, sosyalizm ve toplumsallık mücadelesi geliştiremeyen bir yaşam tarzı gerçeğinin öneminin farkına varmak hayatidir. Zira, yalnızca muhalif bir tavır içinde kalıp güncel hayat içerisinde kendi sosyalist kolektivite paradigmasını uygulamaya geçiremeyen bir yaşam tarzı, objektif olarak egemenlikçi ve yabancılaştırmaya dayalı sistemin ömrünü uzatma ve ona katkıda bulunmaktan kurtulamaz. Feminist ve ekolojik hareketlerden tutalım da sol akademi ve onların da ötesinde modernitenin sosyalist devlet versiyonları gibi birçok klasik sol eğilimler ve hareketler, mevcut sistemin önderliğine alternatif olarak kapsamlı ve bütünsel bir yaklaşım geliştiremedikleri için, devrimci niyetlerine rağmen sistemin ömrüne ömür katan bir pozisyonda kalmışlardır. Bu anlamda, Reel Sosyalizm, kapitalist modernite'nin 150 yıllık krizine rağmen, onun ömrünü uzattığından dolayı suçlanmaktadır.

Toplumsal özgürlük ve farkındalık mücadelesi, doğru bir önderlik yöntemi ve doğru bir yaşam sorunsalı ile paralel yürür. Yani gerek kolektif gerekse de bireysel olarak yaşam tarzı perspektifi bu konuda belirleyicidir. Sosyalist önderlik yöntemi, toplumu asimile ederek pasifleştirme amacı güden sistemin önderlik anlayışından çok daha güçlü olmak zorundadır. Bu açıdan sosyalist önderlik, toplumsal gerçekliği doğru kavrama sorumluluğu kadar, hakikat anlayışı ve yöntemine dönük de kalıcı ve önemseyici bir algılayışa sahip olmalıdır.

Komünal deneyimler ve alternatif yaşam girişimlerinin engellenmesi

Kapitalist modernite sisteminin kendini dayatarak, hegemonyasını genişletme saldırıları ve yetmişli yıllardan itibaren, finans kapitale geçilmesiyle birlikte, bioiktidar adını verdiği bir önderlik formu geliştirdi. Bu yöntem ile sistem, artık geçmişte olduğu gibi öncelikli olarak endüstriyel üretimin yarattığı toplumun artı değerlerini sömürmekle kalmayıp, toplumsal yaşamın bütün alanlarını sermaye birikiminin kaynaklarına dönüştürmeyi amaçlıyordu. Toplumun isteklerinden tutalım da eğitim, sağlık, kültür, sanat ve hatta bireyler arasındaki ilişkilere değin, yaşamın bizatihi kendisi bir meta olarak ele alınıyor ve sermaye mantığının hizmetine sürülüyordu. Bioiktidar önderliği, paranın finansal bir komutan olarak her yerde hazır ve nazır olarak algılanmasını sağlayıp, toplumsal karşılıklılık durumunu arkadaşlık ve aile içi ilişkilere değin örgütler. Bu yolla, topluma karşı bireyci, bencil ve anti-komünal bir yaşam tarzı dayatılır. Sistem, her toplumsal değeri ve komünal yaşamın anlamını, ölü gibi cansız olan, tamamen maddi şeylere dönüştüren totaliter bir maddi kültür yaratır. Bunun üstüne de sınırsız bir tüketim kültürü oluşturarak, kendini tahkim eder. Bu yöntemin özünde, hakikat (bir düşünme şekli, gerçekliğin algılanışı olarak), tamamen maddi olan, ölçülebilir ve pozitivist bilimciliğin sınırları içerisinde boğuntuya getirilir. Yaşam bütün emsalsiz özgünlüğünü kaybeder, tüm gizemi parçalanır, arayışları sona erdirilir, ve böylelikle günlük rutin ve sıradanlığın çıplak yönetimi haline getirilir. Bu tür zorlama yaşam tarzının yarattığı boşluklar, doksanlı yıllarda mevcut duruma karşı rahatsızlık duygularımızı uyandırarak bizi harekete sevketmesinden itibaren peyderpey hayatımızdan çıktı. Cevaplar aramaya başladık. Bizi özgürlüğe götürecek doğru mücadelenin nasıl bulunabileceğini ve özgün bir yaşamın nasıl gerçekleştirilebileceğini sorgulamaya koyulduk. Sistemin doğasının ne kadar iğrenç olduğunun farkında olsak da Liberalizmin soyut egemenliği ve ideolojik hegemonyası bizi gerçek alternatifler üzerine düşünmekten alıkoyuyordu. Liberal yaşam tarzı, zorunlu kariyerizm, oportünizm ve bireyciliğin doğası komünal deneyimleri engellediği gibi alternatif yaşam girişimlerini de mahkûm ederek, tecrit altında bırakır ve marjinalleştirir. Bundan dolayı, Avrupa metropolleri dışına çıkarak tarihsel enternasyonalist mücadeleleri, devrimci teoriyi, yaşam tarzlarını ve kültürleri araştırmaya koyulduk. Kalelerin ve katedrallerin gölgesinde ve sistemin koruyucusu olan polis kontrolü altında özgür düşünmenin zor olduğu hep söylenilegelen bir gerçektir. Ve böylece biz de eski dünyamızı terkettik. Özgürlük için her arayış, derin anlama için her girişim sizi kaynağa götürmek durumundadır. Bizi de arayışımız, insanlığın ilk büyük devriminin mekânına; kültürün kaynağına; dil devrimi, düşünce ve yerleşik hayatın başladığı coğrafyaya, yani Mezopotamya'ya getirdi. Kürdistan'ın dağlarında, yaylalarında ve şehirlerinde, devrimci enternasyonalizm geleneğinin devam etmekte olduğunu öğrendik. Buradaki sosyalist toplum mücadelesi, kadının gücü ve ana tanrıça kültürünün hâkim olduğu kadim doğal toplumun direnişiyle doğrudan ilişki içerisindeydi. Bunun da ötesinde, PKK'nin mücadelesi ve Önder Abdullah Öcalan şahsında, klasik sol hareketlerin sınırlarını oldukça aşan derin bir devrimci önderlik ile karşılaştık. Bu da bizde gerçek bir devrimci yaşam olasılığını somutlaştırdı.

Liberal yaşam tarzı, zorunlu kariyerizm, oportünizm ve bireyciliğin doğası komünal deneyimleri engellediği gibi alternatif yaşam girişimlerini de mahkûm ederek, tecrit altında bırakır ve marjinalleştirir. Bundan dolayı, Avrupa metropolleri dışına çıkarak tarihsel enternasyonalist mücadeleleri, devrimci teoriyi, yaşam tarzlarını ve kültürleri araştırmaya koyulduk. Kalelerin ve katedrallerin gölgesinde ve sistemin koruyucusu olan polis kontrolü altında özgür düşünmenin zor olduğu hep söylenilegelen bir gerçektir. Ve böylece biz de eski dünyamızı terkettik.

'Kültürel kökler kadar direniş de kırılmalı'

Elbette ki, Kürt Hareketinde ortaya çıkan devrimci önderlik formu, kapitalist modernitenin mevcut egemenlik projesi formundan ayrı ele alınamaz. Ne de Avrupa'nın toplumsal krizinden çıkış arayışının Mezopotamya'ya (Fırat ve Dicle nehirleri arasında gerçekleşen Neolitik devrimin tarihsel can damarı bölgesi) varması tesadüf olabilir. Kürdistan'daki Devrimci Önderliğin ortaya çıkışı, sistemin bu kapsamlı saldırısına karşı bir cevaptır. Kapitalist modernitenin Ortadoğu'ya karşı savaşı, kendi önderliğini geçtiğimiz son 400 yıl boyunca Avrupa ve Kuzey Amerika toplumlarına dayattıktan sonra, sistemin en son ve en güncel saldırı dalgasını ifade etmektedir. Kapitalist modernite sistemi, sürekli olarak sermaye birikimi oluşturmaya koşullanmıştır ve bunun için yeni kaynaklar bulmak durumundadır. 16. yüzyıldan itibaren, sömürgecilik çağı ve üç kıtanın sömürülmesinden başlayarak, 19. yüzyıldaki endüstriyalizmden sonra, üretim rejimleri ve artı değer yaratma sistemine tamamen entegre edilemeyen tek yer Ortadoğu ve orada yaşayan toplumlar olarak kalmıştı. Onlara da sıra, finans kapital çağında gelmişti. Sistemin bu bölgede tutunabilmesi önündeki en büyük engel, geçmişi Neolitik Çağ'a ve onun görkemli düşünsel-duygusal kapasitesine dayanan derin toplumsal kültürdür. Modernitenin öncü güçleri (özellikle başat NATO devletleri olan ABD, Britanya, Almanya, Fransa ve ulus üstü kurumlar), Kürt topluluklarının tamamen ve en kökensel anlamda kadim devlet dışı ve değer eğilimli olduklarının son derece güçlü bir şekilde farkındadırlar. Bölgedeki topluluklara karşı, son iki yüzyıldan beri (Napolyon'un Mısır'daki manevralarından devamla Osmanlı İmparatorluğu yönetimini fiilen kontrol altına almakla başlayarak) Mezopotamya'nın kültürel köklerini yıkıp, direnişlerini sindirmek amacıyla değişik yoğunluklarda oldukça kapsamlı ve stratejik bir savaş yürütülmektedir. Bu stratejik saldırının merkezinde, Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra bölgenin yeniden örgütlenmesi sürecinde ülkesi ve halkıyla bölünmeye tabi tutularak mevcut duruma getirilen Kürt sorunu vardır. Kürdistan'ın dört ulus devlet sınırları arasında paylaşılması, bölgedeki Ermeni, Asuri ve Süryani halklarını da içeren kapsamlı bir soykırım siyasetinin başlaması anlamına geliyordu. 1925 ve 1940 yılları arasında, Kürt halkına karşı fiziksel soykırım (Dersim katliamı ile son bulan) şeklinde saldırılar gerçekleştirildi. 1940'dan sonra kültürel soykırım rejimi safhasına geçildi. Kürdistan'ın ideolojik kültürü ve toplumsal özerkliği tamamen ortadan kaldırılmalıydı ve devamla soykırımın yarattığı travmalar ile toplumsal iradenin kırılması sonucunda siyasal olarak kendini örgütleme kabiliyeti bitirilmeliydi. Kültürel soykırım rejiminin amacı Kürt dilinin, kolektif hafızasının, ve kültürel mentalitesinin yok edilmesiydi. Bunun için de, toplumsal kimliğin kökenlerinin özü olan kırsal köylülük, hayvancılık ve göçebe hayat kültürüyle ilişkileri koparmak üzere planlamalara gidildi. Özellikle Kürt kadınları, annelik rolünün eğitimdeki belirleyici öneminden hareketle kültürel yabancılaşmayı başlatmak için yeni eğitim biçimlerine maruz bırakılacak şekilde bu soykırım politikalarının başlıca hedefi olarak belirlendi. Şehirlere zorunlu göç ve demografik değişim üzerinden, kendi öz kültürüne yabancılaşan, inanılmaz büyüklükte bir emek gücü, sistemin değer üretim mekanizmasına dahil edilmeliydi. Bölgesel ulus devletlerin yapısı ve kışkırtılmış milliyetçilik ile dinsel köktencilik (özellikle de siyasal İslam formunda) gibi modernist ideolojik angajmanlar, toplumun temeline sızarak bu kültürel soykırım politikasını desteklemeliydi. AKP hükümeti, Batı'nın toplumu temelinden yeniden yapılandırma uygulamasının neoliberal siyasal İslam öncülüğü projesinde rol sahibi oldu. Görüyoruz ki, Kürt sorunu ve kültürel soykırımın her ikisi de, kapitalist modernitenin Ortadoğu'daki hakimiyetini sürdürmek ve korumak için uyguladığı projenin stratejik boyutları ve sonuçları olarak önümüze çıkıyor. Özellikle de, sistemin kendi egemenliğini bioiktidar şeklinde sürdürmesi, Türkiye'de (AKP) ve Kuzey Irak/Güney Kürdistan'da (PDK) neoliberal rejimler aracılığıyla gerçekleştirilmeliydi. Soykırım ve bioiktidarın dayatılması, toplumsal yaşamın kapitalist değer üretimine entegre edilmesi anlamına gelen aynı uygulamanın iki farklı yüzüdür. Bioiktidar ve soykırım birbirine karşılıklı olarak bağlı bir bütünselliği ifade eder.

Sosyalizmin özü doğal toplumda gizlidir

Kürdistan'da devrimci önderliğin ortaya çıkışı, kültürel soykırım rejiminin toplum üzerinde kapsamlı ve bütüncül bir kontrol sağlamak amacıyla yürüttüğü saldırıya karşı, diyalektik bir karşılıktır. Kapitalist modernitenin egemenliğiyle birlikte, merkezi uygarlık nehri kendi kontrolü ve ulaşılabilirliği dışında hiçbir toplumsal yaşamı kabul etmeyen bir zirveye ulaştı. Saldırının şiddeti oranınca muhalif devrimci önderlik de toplumsallığın evrensel değerleri, kültürel öz irade ve özgürlük arayışı iddialarını hareketinin merkezine koydu. Kürt sorunu ve Kürt toplumunun maruz bırakıldığı kültürel parçalanma, direniş, kopuş ve kırılmaların yarattığı bütün çelişkilerin bir sonucu olarak Abdullah Öcalan kişiliğinde mücadele gelişti. Onun ilk sosyalleşme ve toplumsal deneyimlerinde, ahlâk ve bilincin güçlü kurumsallaşmasının mirası olan Ana Tanrıça kültüründen geriye kalan etkiler yansımaktadır. Ne var ki, Kürt köy toplumundaki toplumsal yaşam krizinin algılanabilir etki-

lerinden dolayı, Önder Öcalan'ın birinci arayışı, onu metropollere ulaşarak bir kimlik ve özgün bir mücadele tarzı elde etmeye yönlendirir. Toplumsal özgürlük ve öz bilinç arayışı, ulusal özgürlük ve sosyalizmin ideolojik sentezini yaratmasını sağlayacak geleneksel sosyalist mücadele ile ilişki kurmasını sağlar. Önder Öcalan'ın geliştirdiği devrimci önderlik tarzında, bağımsız ulusal kimlik ile sosyalizm temelinde özgür ve eşit bir toplum için evrensel özgürlük ve hakikat arayışı bütünlüğünü berrak bir şekilde tanımlamamız gerekir. Çünkü kültürel ve özsel toplumsal değerlerde ısrar etmek ile aynı zamanda devrimci enternasyonalizm değerlerini öne çıkarmak, birbirleriyle çelişmek şöyle dursun, tam tersine biri diğerini tamamlayan iki kutbu oluşturmaktadır. Bu şekilde Önder Öcalan'ın yolu ve deneyimi, enternasyonalist ve ütopik bir ruha dayanan 1968 Gençlik Devrimini, hızla toplumsal güveni elde eden Mezopotamya'nın kökenlerinde olan derin kültür ile birleştirir. 30'dan fazla istihbarat örgütünün ve dünyanın bütün öncü iktidarlarının katılımıyla koordineli olarak yürütülerek, Önder Öcalan'ın 15 Şubat 1999 yılında kaçırılmasıyla sonuçlanan Uluslararası Komplo, PKK'nin oluşturulma süreci ile onun toplumsal ve silahlı mücadele üzerinden ulaştığı kitlesel karakterini yaratan devrimci önderlik tarzına karşı, planlanmış bir saldırıydı. Komplo ve beraberinde İmralı Ada Hapishanesi'ne konulmasından sonra Önder Öcalan, kültürel soykırım rejimi, Kürt sorununun çözümüne dair kapsamlı formülasyonlar ve Ortadoğu'daki kaosun boyutları hakkında teorik çalışmalar yaparak, direnişini sürdürdü. Onun, merkezi uygarlık ve ataerkil düzenin zirvesini temsil eden kapitalist modernitenin üstesinden gelmek için ürettiği, demokratik ulusların demokratik özerklik şeklinde örgütlenmesi ile ilgili kavram ve kuramları, Uluslararası Komplo'ya karşı bütünsel ve kapsamlı bir cevap oldu. Önder Öcalan'ın çalışmalarında sosyalizm artık modernitenin ilerlemesinin bir sonucu değil, sosyalizmin kendisi temel tarihsel bir sabitlik ve tarihsel toplumun temel bir özelliğidir. Sosyalizmin özü, doğal toplumda saklıdır ve varoluşunu ahlâki ve politik toplum tarzında komünal yaşam olarak sürdürür. Ahlâki ve politik toplum her zaman enternasyonalist, çoğulcu ve eşitlikçidir. Demokratik Modernite Paradigması ve onun Demokratik Konfederalizm tarzındaki örgütlü yapısı, toplumun kendi bilincini, özgürlük ve hakikat algısını, ve dolayısıyla demokratik Sosyalizmi yaşamasını sağlamaya yardımcı olur. Kürt Hareketinin devrimci önderliği, özgürlük mücadelesini, doğa ve toplumun yeniden dengesini bulduğu bir üçüncü doğa düzeyinde, tarihsel değerlerin yeniden ele edilmesi, doğal toplumsallık ve bütünselliğe erişilmesi ile değişimin özü olarak tanımlar. Devrimci Enternasyonalizm, sosyalist bilinç oluşturma, diğer devrimci güçlerle uluslararası ittifaklar örgütleme ve toplumları savunma konularında stratejik bir rol oynar. Devrimci önderlik felsefesi, sosyalist özgürlük mücadelesi geleneğini inşa ederken, militan kişilik yaratma konusunu, toplumsal yaşamı yeniden kurmanın komple gücü ve temel öğesi olarak ele alır. Kuruluşundan itibaren PKK'nin esas aldığı militan kişilik anlayışı, Reel Sosyalizm'in eksiklik ve yanlışlarını aşma amacını taşımıştır. Toplumu, kendi öz gücü ve gerçekliği ile donatmak, sadece siyasi inisiyatif gücünü, bilinç düzeyini ve ideal değerleri kendi şahsında örnek oluşturan militanların varlığıyla gerçekleşebilir. Militanlık, iktidarın etkileri ve toplum üzerindeki egemenliğinden kaynaklı olarak ortaya çıkan sorunlara karşı, çözüm gücü olma anlamına gelir. Militanlık, en ideal değerler olan dayanışma, bağlılık ve sorumluluk ilkelerini, radikal bir şekilde kendi yaşamında somutlaştırmak demektir. PKK'nin militanlık anlayışı, esas olarak peygamberler, erenler ve dervişlerin oluşturduğu tarihsel çizgiye dayanıp onlardan devraldığı estetik yaşamı devrimci tarzla birleştirir. Bilinç gücü, emek düzeyi, iç mücadele; topluma, özgürlüğe ve hakikat arayışına adanmışlık, bu militanlığın temel ölçüleridir. Bunların da ötesinde, militan yaşam toplumdaki sınıf, milliyet, cinsiyet çelişkileri ile kendi gerçekliğinde yüzleşmek ve aşmak anlamına gelir. Özellikle özgür eş yaşam ve cinsellik dışı gerçek arkadaşlık oluşturma anlamındaki cins mücadelesi, kişiliğin sistem etkilerinden özgürleşmesi bağlamında esas rolü oynar. Devrimci önderlik, bioiktidarın egemenlik ve sindirme tarzına karşı ideoloji (canlı bilinç) ve yaşam tarzının birliğini somutlaştırır. Militan kişilik, isteklerini platonik ve evrensel aşk düzeyinde toplumsallaştırarak bilinç, inanç, yapıcılık ve sorun çözme gücü ve tarzını ortaya koyar. Daha da ötesi militanlık, mevcut durumun ihtiyaçları ve sorumluluğuna göre hareket eder. Herşeyden önce, sosyalist mücadele, kişinin kendi şahsında kazanılmalıdır. Bireysel bir mücadele ve zaferin aksine devrimci örgütlülük, arkadaşlık ve kapitalist modernitenin soykırımsal rejimlerine karşı kolektif ittifak ruhuyla ele alınmalıdır. Bu bakımdan militanlık, kişinin kendi şahsında bilinç ve irade ile devrimin gerçekleşmesi anlamına gelir. Kişiliğin inşa edilmesi ve militan değerlerin uygulanması, kesinlikle sonu olmayan bir öğrenme süreci olup ortak diyaloglar, yanılmalar ve kişinin kendi sınırlarını ve engellerini görüp onları aşmasıyla gerçekleşir. Dolayısıyla, bu şekilde bireyler kendi öz güçleri konusunda bir farkındalık yaşar ve sorumluluk almasını öğrenir. Devrimci önderliğin takipçileri olarak militanlar, toplumun farkındalık düzeyini yükseltmek, kendi devlet dışı bağımsız örgütlemelerini ve özsavunmalarını kurmalarına yardım etmek ve bu şekilde toplumsal devrimin temellerini atmak gibi görev ve sorumluluklara sahiptirler. Militan kişiliğin gelişimi, Kürdistan'da ve Ortadoğu'da devrimci partinin kurulmasıyla doğrudan bağlantılıdır. Bu rolü gerilla ve militan formunda devrimci önderlik ilkesini uygulayan PKK yerine getirmiştir.

Devrimci önderlik felsefesi, sosyalist özgürlük mücadelesi geleneğini inşa ederken, militan kişilik yaratma konusunu, toplumsal yaşamı yeniden kurmanın komple gücü ve temel öğesi olarak ele alır. Kuruluşundan itibaren PKK'nin esas aldığı militan kişilik anlayışı, Reel Sosyalizm'in eksiklik ve yanlışlarını aşma amacını taşımıştır. Toplumu, kendi öz gücü ve gerçekliği ile donatmak, sadece siyasi inisiyatif gücünü, bilinç düzeyini ve ideal değerleri kendi şahsında örnek oluşturan militanların varlığıyla gerçekleşebilir.

Kürdistan Devrimi ve Ortadoğu Rönesansı'nı savunmak üzere oluşan enternasyonal katılım, askeri pratik açıdan oldukça önemlidir. Enternasyonal Tugaylar düşüncesi ve anıları, Avrupa özgürlük güçleri arasında hâlâ canlı ve tazedir. Günümüzde enternasyonal askeri bir güç oluşturmak bu geleneğin devamı anlamına gelir. Kürdistan özsavunma güçlerinin saflarına katılım da aynı şekilde Avrupa ve Batı gençliğinin görev ve sorumluluklarından bir tanesidir. Yaşadığımız dönemde Ortadoğu'da devrim olmadıkça, batı metropollerinin olduğu ülkelerde devrim olması mümkün değildir.

Enternasyonalist pratik

Günümüzde militan ve ideal yaşam formunda bir devrimci önderliği inşa etmek, sistemin etkilerinden dolayı kendi toplumsallıklarından yabancılaştırılan halkların en temel ihtiyacıdır. Devrimci önderlik fenomeni, Kürdistan Devrimi ve dünya devrimi sorunları, yaşadığımız zamanın diyalektik bütünlüğünü oluştururlar. İçinde bulunduğumuz dönem ve küresel ölçek itibariyle, devrimci teori ve pratiğin öncü rolü, Kürdistan'a geçmiştir. Sosyalist ve özgürlükçü mücadelelerin 150 yıllık zincirinin son halkası olmuş ve bu mücadelenin merkezi halini almıştır. Bir nehrin dolanımları ve oluşturduğu boğumlar gibi, 150 yıllık devrimci ruhun deneyimleri de birbiriyle bağlantılıdır. ABD'deki işçilerin ilk açlık grevinden, Avrupa'da gerçekleşen Birinci Enternasyonal'e, Çin Devrimi'nden Vietnam'a, 68 Gençlik İsyanı'ndan Latin Amerika devrimlerine, şehir gerillacılığı deneyimlerinden Kobanê direnişine ve Kürdistan dağlarındaki gerillacılığa kadar, bütün hareketler birbiriyle doğrudan ilişki halindedir. Zapatista ayaklanması ve Kobanê ile dayanışma mücadelelerinden beri, bu birliktelik ve küresel potansiyel bir Enternasyonal Umut şeklinde algılanmaktadır. Her ne kadar enternasyonal ölçekte Kürdistan Devrimi'ne katılım oranı hâlâ beklenildiği düzeyde değilse de, sistemin Mezopotamya halklarının direniş ve kültürlerini tecrit altına alıp kuşatarak boğma saldırıları düşünsel düzeyde kırılmıştır. Devrim şehitlerinin mirasına dayanan, gerek Abdullah Öcalan kişiliğinde ve gerekse de PKK mücadelesi tarzında somutlaşan devrimci önderlik ruhu, evrensel özgürlük hareketi için bir sembol haline gelmiştir. Bu devrimci önderlik gücünü anlamak için ilgi ve kararlılık, küresel düzeyde somut bir şekilde görülebilir. Bu mücadele çizgileri ile Kürdistan'ın devrim potansiyelini, dünyanın bütün ilerici güçleriyle ilişkilendirmek ve aralarında iletişim kurmak, içinden geçmekte olduğumuz dönemin temel görevidir. Bu şekilde, dünyamızın bütün devrimsel miraslarına layık olabiliriz. Öyleyse, bu durum çağdaş enternasyonalist pratik için ne anlama gelir?

Yazımızda formüle etmeye çalıştığımız düşüncelerden hareketle, devrimci enternasyonalizm geleneğinin, Önder Abdullah Öcalan'ın yolu ve PKK mücadelesi şahsında gerçekleşen devrimci önderlik çizgisiyle nasıl birleşebileceğine dair bazı belirlemeler yapabiliriz.

a) Önder Öcalan'ın düşünsel çalışmalarında temel görev ve sorumluluklara dikkat çekilmiş ve geniş bir şekilde tartışılmıştır. Kapitalist moderniteye karşı en büyük ve en ileri gücü ortaya çıkaran düşünce ile yüzleşmek; güncel durumumuz, devrimci mirasımız ve kendimizi içinde bulduğumuz tarihin şimdiki dönemine haiz tehlikeler ile potansiyeller hakkında, ilerici güçler ve militan topluluklar arasında tartışmalar yürütmeyi ve karşılıklı fikir alışverişlerinde bulunmayı kolaylaştırmak için gerekli olan bir çabadır. Süregiden bu savaş içerisinde bilinçli bir güç olarak kendimiz olmayı seçebilmek için bu anın özgürlüğünün farkındalığına ulaşmamız gerekir. Kürdistan deneyimlerinin uluslararası düzeyde yayılmasını ve medya ile ağlar aracılığıyla küresel ölçekte bilinmesini sağlayarak, hem birbirimiz ile karşılıklı yükümlülükler hem de seferber olma ruhunu geliştirerek yeni bir enternasyonalist ittifakı inşa edebiliriz.

b) Konuyu örgütlenme perspektifi açısından değerlendirdiğimizde, gerçekleşen devrimci inisiyatif ve militanlığın, sistemin bize dayattığı sınırları kabul etmediğini bilmek önem taşır. Eğer küresel egemenlik sisteminin saldırılarına karşı durabilecek bir güç olmak istiyorsak, ittifaklar ve enternasyonal örgütlenmeyle güçlü bağlarımızın olması gerekir. Ortadoğu'daki kaos ve Batı'daki toplumsal kriz ile alakalı olarak, tam da bugün konuşmamız gereken konu, yeni bir Enternasyonalin oluşturulmasıdır. Özellikle de batı metropollerinin merkezlerinde, onurlu bir yaşam için enternasyonalist mücadele algısı yaratmak, hayati derecede mühimdir. Kendi kendimizi eğittiğimiz devreler, örgütsel bağlarımız ve Kürdistan ile olabilecek her ülkede mücadeleleri diplomatik düzeyde savunmak yoluyla geniş ve yaygın yeni bir sosyalist güç zemini ortaya çıkarılabilir. Sistemin öncü güçlerini endişelendiren durum, PKK'den ilhamını alan direniş mekanlarının çoğalması, birbirleriyle ilişki halinde olmaları, kendine güvenen toplumsal güçler haline gelmeleri ve diğer ülkelere yayılması halidir. 1976'da Kuzey Kürdistan'da başladığı gibi, şimdi de aynı şekilde Kürdistan devriminin kendi coğrafyasından çıkarak, devrimci hareketlerin Ortadoğu ve batı metropollerinde yaygınlaşmasının olanakları vardır ve bu insanlık için temel bir ihtiyaçtır.

c) Kürdistan Devrimi ve Ortadoğu Rönesansı'nı savunmak üzere oluşan enternasyonal katılım, askeri pratik açıdan oldukça önemlidir. Enternasyonal Tugaylar düşüncesi ve anıları, Avrupa özgürlük güçleri arasında hâlâ canlı ve tazedir. Günümüzde enternasyonal askeri bir güç oluşturmak bu geleneğin devamı anlamına gelir. Kürdistan özsavunma güçlerinin saflarına katılım da aynı şekilde Avrupa ve Batı gençliğinin görev ve sorumluluklarından bir tanesidir. Yaşadığımız dönemde Ortadoğu'da devrim olmadıkça, batı metropollerinin olduğu ülkelerde devrim olması mümkün değildir. Rojava'da YPG/YPJ'ye (Halk ve Kadın Özsavunma Birimleri) enternasyonal katılım iyi bir başlangıç oldu, fakat oldukça gecikmeli ve sayısal olarak sınırlı kaldı. Zira doğru aracılık yapma ve varolan durumu tam olarak tespit etme konularında yaşanan temel zayıflık, Kürt devrimiyle ilişki içinde olan birçok kesimde açığa çıktı. Enternasyonalistlerin askeri örgütlenmelerinin nasıl olabileceği gibi birçok alanda, geçirdiğimiz son seneler içerisinde birçok deneyim yavaş yavaş birikiyor. Rojava Devrimi'ni ve Kuzey Suriye demokratik toplumsal sistemini savunmak için, birçok Enternasyonalist yaşamını feda etti. Onların mücadelesini sürdürmek, yarattıkları değerleri savunmanın sorumluluğunu üzerimize almaktan geçer. Özellikle, İran ve Rojhîlatê Kurdistan'ın olasılık dahilinde olan devrimine yaklaşım konusunda, dünyanın en eski devletinin özgür toplum ütopyasına karşı olmasının farkında olmak ve doğru zamanda tarihsel duruma müdahale etme gereğinin bilincinde olmamız gerekir. Sosyalist hareketlerin mitolojisinde, son savaşın bütün savaşları sonlandıracağı düşüncesi vardır. Bu savaş günümüzde Ortadoğu ve Kürdistan merkezli olarak, küresel bir savaş formunda gerçekleşiyor. Devrimci önderlik çizgisi, bu savaşın ve özgür toplum mücadelesinin çözüm yoludur. Bu bakımdan, günümüzün devrimci önderlik deneyimi, kuşkusuz insanlık mirasını temsil etmektedir. Eğer arayışımızı ve canımızı adadığımız yolu doğru bir şekilde anlar ve devrimci önderlikle birleştirebilirsek; bu hali olabildikçe yoğun bir şekilde yaşayabilir ve böylece bu savaşı bizim özgürlük mücadelemize döndürecek devrimci Enternasyonalizm yolunda ilk adımı atabiliriz. Militanca yaşam yolunda her engeli aşmak ve derin bir bilincin yarattığı güç ve emek ile başka bir dünyada ısrar etmek için daha fazla cesaret ve umut sahibi olmamız gerekir.

* İngilizce çevirisinden Türkçe'ye çevrilmiştir.

■■■

Katoların kara kışında 53 günlük direniş -II-

Tofan Dersim/Pîrdoğan Kemal

Zor durumda olmamıza rağmen kimse moralsiz değildi. Yanımızdaki genç arkadaşlar hayat doluydu ve devrimin inancını, iradesini kişiliklerinde somutlaştırmışlardı. Onlara olan hayranlığım giderek artıyordu. Apocu iradenin yarattığı kişiliğe hayran olmamak mümkün mü? Onların duruşu, daha eski olan bizlere moral veriyor, buradan sağlam çıkacağımız inancını kat be kat artırıyordu.

Günler geçiyordu ve biz çıkma yolları aramaya devam ediyorduk. En son düşman bu yaşananları çarpıtarak radyoya vermeye başlamıştı. Radyolarında sayıyı abartarak bir grup gerillayı ablukaya aldığını ve her gün birkaç kişinin ölüp bazılarının teslim olduğunu söylüyordu. Düşmanın bu yalan haberleri bizi daha da kararlı kılmış ve kayıpsız bir şekilde buradan çıkmamız için itici bir güç yaratmıştı. Böylece düşmanı sadece askeri olarak değil söylem boyutunda da boşa çıkarmış olacaktık. Belliydi ki düşman yeni bir faşizm dalgası yaratmaya çalışıyor, gerilla karşısındaki başarısızlığını gizlemek için sürekli bu konuyu gündemleştirerek yenilgisini kamufle etmeye çalışıyordu.

Gün geçtikçe çemberin daralmasına rağmen inancımızda, irademizde, moralimizde zayıflama adına hiçbir emare yoktu. Daha yeni katılan Botan Goyî arkadaş kamp içindeki morali, bağlılığı ile fark yaratan bir arkadaştı. Zor durumda olmamıza rağmen sanki yılların tecrübeli gerillasıymış gibi her zaman soğukkanlı ve moralliydi. Bu kuşatmadan kurtulacağımıza herkesten fazla inanıyor, bunun inancını ve moralini gencecik yaşına rağmen etrafına aşılıyordu. Yine Amedli genç Şoreş arkadaş da Botan arkadaştan geri kalmıyordu. Bizim için güç kaynağıydı. Şoreş Xınıs arkadaşın duruşu ve güzelliği kelimelerle ifade edilemeyecek düzeydeydi. Dillere destan bir cesareti ve yiğitliği vardı. Şu an bile onları aklıma getirdiğimde PKK'nin ve Önderliğin nasıl güzel insanlarla çelikten iradeyi yarattığını daha net görebiliyorum ve bu güzel insanlarla yoldaşlık yaptığımdan dolayı onur duyuyorum.

Çıkış yolları aramaya devam ediyor, sürekli bunun üzerine düşünüyorduk. Cihazla bağlantı kurmaya çalışsak da olmuyordu. Her denememizde, düşman takip ettiğinden dolayı gelip içeriye bomba ve zehirli gazlar atıyordu. Biz de bazen kapıya pusu atıp düşmanın gelip yaklaşmasını bekliyorduk. Bu sayede, bu durumda bile düşmana darbe vurmaya çalışıyorduk. Pusu attığımız yer, kapanmayan diğer kapıydı. Bir sorun vardı ki, ne zaman oraya pusu atmaya gitsek düşman hiç yaklaşmıyor fakat içeriye döndüğümüzde gelip oradan bomba atıyorlardı. Sürekli orayı keşfettikleri belliydi. Sonradan anladık ki, uzak bir yere, Meydan Koli'ye büyük dürbünlerden bırakmış ve oraya sabitlemişlerdi. Kapılar birbirine yakın olduğu için, her ikisini de çok rahat denetim altına almışlardı ve kapıya yakın her hareketimizi görüyorlardı.

Çıkış yolları aramaya devam ediyor, sürekli bunun üzerine düşünüyorduk. Cihazla bağlantı yapmaya çalışsakta olmuyordu. Her denememiz de düşman takip ettiğinden, gelip içeriye bomba ve zehirli gazlar atıyordu. Bizde bazen kapıya pusu atıp düşmanın gelip yaklaşmasını bekliyorduk. Bu sayede bu durumda bile düşmana darbe vurmaya çalışıyorduk.

Biz buradan çıkmaya kararlıydık

İçeriye attıkları gazlar, bombalar ve taşların bizi öldürme amacı vardı fakat düşman onu yapamasa da en azından psikolojimizi bozup bizi teslim almaya çalışıyordu. Düşman kampımızı uçaklar, kobralar ve öbüslerle vurduğunda daha rahattık. Biliyorduk ki askerler kendilerini biraz geriye çekmişler ve teknik kullanıyorlardı. Şimdiye kadar kullandıkları kimyasallar ve teknik bizi etkilememişti.

Dışarıda hâlâ metrelerce kar vardı ve Katolar hâlâ beyaz ölüm tehdidi savuruyordu bizlere. Dışarıya çıksak bile kar ciddi bir sorundu. Arazide karsız bir yer yoktu. Bir yandan düşman bir yandan Katoların karı bizleri çembere almıştı. Ama biz buradan çıkmaya kararlıydık, ne binlerce asker ne metrelerce kar bizi engelleyebilirdi.

Birgün diğer günlerden daha farklıydı. Düşmanın yoğun uçak ve kobra vuruşlarına alışmıştık. Vuruşların yoğunluğundan, farklı bir durumun olduğunu anlamıştık ama ne olduğunu bilemiyorduk. İçeriye girmeyi deneme ihtimallerine karşı hazır bir pozisyonda beklemeye başladık.

Herkes silahının namlusundan yılların kinini ve öfkesini kusmaya hazır bekliyor, savaş meydanında Apocuların gerçekliğini bir kere daha düşmana hatırlatmak için can atıyordu. Bombalar çıkartılıp pimleri düzeltilmişti. Zılgıtlar ve sloganlar eşliğinde düşmanın ortasında patlamaya can atıyorlarmış gibi bir halleri vardı. Kleşlerimiz direniş silahıydı, sanki ellerimizi tetikten çekmeyelim diye yalvarıyor, düşmana bir ders vermeyi bizden daha çok istiyordu. Bizler silahlarımızla duygusal bir bağ kurmuştuk, onlar bizi, biz de onları anlıyorduk.

Düşmanı ne kadar beklesek de gelmediler. Radyoyu açıp dinlediğimizde, Süleyman Soylu'nun Kato'ya geldiği söyleniyordu. Bilmiyorduk geldiğini, 'herhalde korkan askerlerine cesaret vermeye gelmiştir' diye düşündük. Bazı arkadaşlar, 'Çıkıp o adamı vuralım' dese de, haberini yaptıklarına göre çoktan gittiğini biliyorduk.

Arkadaşlarımızı hissediyorduk ve bu endişelerimiz boşuna değildi

Günler geçtikçe karlar erimeye başlamış, eskiye oranla daha da azalmıştı. Fakat Kato arazisinin hepsi kaya olduğu için karlar daha geç eriyor, sertleşip taş gibi oluyordu. Kar azalmasına rağmen hareketi engelleyecek düzeydeydi. Bu arada düşman hareketliliğini arttırmıştı. Herhalde çıkacağımızı düşünmüş olmalılar ki daha gizli hareket etmeye başlamışlardı. Zaten kaya denizini andıran arazide 20 metre ötesini göremiyorduk. Düşman askerleri kendilerini sakladığı için artık onları eskisi gibi rahat keşfedemiyorduk. Her ne kadar hareketlerini göremesek de hissediyor, seslerini çok rahat işitiyorduk.

Bizi öldürmek istiyorlardı ve bunun için ellerinden gelen herşeyi yapıyorlardı. Kürtleri, Kürtlere öldürtmeye çalışıyor; etraflarında topladıkları hain korucuları kullanarak üzerimize geliyorlardı. Askerlerin önünde korucular yürüyor, bizi yok etmeyi askerlerden çok istiyorlardı. Geçen sene yaptıkları operasyonda öldürülen bazı korucular olmuş, onları öldürten düşman olmasına rağmen, düşman onları yine ikna etmiş ve kampımızın üzerine ilk onlar gelmişti. O korucular olmasa düşman bu korkunç araziyi nasıl tanıyabilir, nasıl içinde gezebilirdi ki? Zaten yapılan operasyonun öncüleri koruculardı.

Biz bunları yaşarken, 'diğer arkadaşlar nasıllar' diye merak ediyorduk. Kato'da başka kamplarımız da vardı. Çok yakın olmasa da kadın arkadaşların kampı vardı. Tüm arkadaşlar o kamptaki arkadaşları düşünüyorlardı. Operasyonun kapsamını bilmiyorduk, acaba kadın arkadaşların kampı deşifre olmuş muydu? Bu belirsizlik bizi endişelendiriyordu. Bizim kullandığımız kamp daha önceden kullanılmış olsa da sağlamdı. Kadın arkadaşların kampı ise hiç kullanılmamış ama bizimki kadar sağlam değildi. Korkumuz, o kampın da deşifre olmasıydı. Bir an önce çıkarak o arkadaşlara haber verip kamptan çıkarmak istiyorduk. Şimdi de beyinlerimizi meşgul eden şey, kadın arkadaşların durumuydu. Biliyorduk ki o arkadaşlar da bizi merak ediyordu. PKK böyle bir hareketti; kendinden önce yoldaşını düşünmeyi öğretiyor, kişinin duyguları ve yaşama bakışı bu eksende şekilleniyordu.

Arkadaşlarımızı hissediyorduk ve bu endişelerimiz boşuna değildi. Bazı kamplar hâlâ boşaltılmamış, arkadaşlar kamplarda kalmıştı. 5 erkek arkadaşın olduğu başka bir kamp vardı, karşımızda olmalarına rağmen yerleri tam görünmüyordu. O kampta Şoreş Rojhîlat, Çektar Muş, Devrim Cizre, Rezan Siirt arkadaşlar vardı. Korktuğumuz başımıza gelmişti; diğer kamplara da operasyon olmuş ve arkadaşlar kamplardan çıkamamış, bizler gibi çembere alınmışlardı.

Durumlar daha da kötüleşmiş ve düşman dört kampımıza baskın yapmıştı. Kapılar deşifre olmuş, çıkmaya fırsat verilmiyordu. Kampımız sağlam olmasına sağlamdı ama diğer üç kampta arkadaşların durumu bizi düşündürüyordu. Acaba bizim kampımıza kullandıkları tekniği diğer kamplara kullansalar ne olurdu? Bizim üzerimizde kullandıkları zehirli gazları kullansalar arkadaşlar kurtulabilir miydi? Bunlara benzer onlarca soru zihnimizi kurcalıyordu. Düşmanın bu kadar arkadaşı bir yerde çembere alması onu azgınlaştırmış ve her türlü insanlık dışı yolu dener hale getirmişti.

Bunlardan sonuç alamayınca yeni katliam yolları aramaya başlamıştı.

Dört ayrı kamp olmamıza rağmen yüreklerimiz aynı yerdeydi. Tarihe geçecek olan bu direnişi yazmak bu dört kampa nasip olmuştu. Artık düşmana karşı daha da güçlenmiştik. Arkadaşlarımızın çemberde olduğunu bilmek yüreğimizde fırtınalar koparıyor, öfkemiz zapt edilemez bir duruma geliyordu. Elbette ki buradan sağ çıkacaktık ve o zaman hesaplaşma zamanı gelecekti. O zaman düşmana Apocularla uğraşmanın ne demek olduğunu gösterecektik. Kararlıydık, buradan çıkıp intikamımızı alacaktık, bunun için herşeyi yapmaya hazırdık.

Yüksek bir irade ve yüreklerimizin yandığı anlar

Beş erkek arkadaşın olduğu kampa yoğunluk vermişlerdi. Oraya çok yükleniyorlardı. Arkadaşlar orada da büyük bir direniş sergileyince düşman içeriye girememiş ve farklı katliam yolları denemeye başlamıştı. Düşman azgınlaşmış, hayal ötesi yollara baş vurur olmuştu. Arkadaşların kaldığı mağaraya sondaj makinesine benzer bir makine ile delip açtıkları delikten bomba ve zehirli gaz atıyorlardı. Düşman bu kampımıza karşı türlü türlü kimyasal gazlar kullanıyordu.

Arkadaşlar bu kampta öncesinden tedbir olarak sığınak yapmışlardı. Düşman kayalıkları delip içeriye bomba atınca arkadaşlar sığınak sayesinde etkilenmemişti. Düşmanın yine zehirli gaz kullandığı bir günde bazı arkadaşlar sığınak dışına çıkmışlardı. Arkadaşlar çıkmak için yol ararken düşman gaz atmıştı. Bizim kampımız gibi o kampın içinden de su akıyordu. Gaz bombaları atıldığında Heval Çektar dışında, dışarıda olan diğer arkadaşlar suya atladıkları için o arkadaşlara birşey olmamış fakat Çektar arkadaş suya yetişemeyip olduğu yerde şehitler kervanına katılmıştı. Arkadaşlar sonrasında gazın etkisi geçince Heval Çektar'ın naaşının üstüne gittiklerinde kimyasal gazın vücutta yarattığı etkiyi ve sonucu bariz bir şekilde görmüşlerdi.

Günlerce süren direnişten sonra ilk şehidimizi vermiştik. Düşmanımız korkaktı, korkak olduğu için de tehlikeliydi. Bizi yok etmek için her türlü kirli yönteme başvuruyordu. Düşman bize saldırsın, bize kimyasal atsın, biz kendimizi feda etmeye hazırdık. Ama elimiz kolumuz bağlıyken, gözlerimizin önünde yoldaşlarımıza saldırması dayanılmaz acılar yaşatıyordu bize.

Düşman vahşette sınır tanımıyordu. Emindik ki insan olamazdı bunları yapan. Arkadaşların bulunduğu yerlerin kapılarını kapatıyorlardı. Tekrardan şahsımızda Kürt halkını betona gömmek istiyorlardı. Arabalarla toprak taşıyıp üstlerini ve kapılarını dolduruyorlardı. Diğer kampların üzerinde adeta inşaat alanı gibi çalışıyor, hafriyat yapıyor mağaralara bombalar atmaya devam ediyorlardı. Arkadaşların üzerinde kullandıkları bombalardan bir tanesi insanda şok etkisi yaratıyor, elektrik çarpmış gibi bir etki oluşturuyordu. Sanki bütün kemiklerin eklemleri birbirinden ayrılacak gibi oluyordu. İçeriye gaz attıkları zaman, kızarmış yağın suya döküldüğü zaman çıkardığı sesi çıkarıyordu. Arkadaşlar bu kimyasallara karşı battaniyelerini ve tulumlarını ıslatıp üzerlerine atarak tedbir almışlardı. Yine bulundukları sığınağın etrafını çamurla kapatmış, daha güvenli olmasını sağlamışlardı.

Yani her şey yaşamak içindi. Direnelim ki yaşayalım. Yaşayalım ki direnebilelim. Yaşamak istemimizin sebebi bireysel bir istem değildi. Yaşayamazsak Çektar'ın intikamını alamadık, yoksa Çektar gözleri açık giderdi, yoksa Çektar bizlere alınır, intikamını alamadık diye hatırı kalırdı. O yüzden herşeyi yaşamak ve intikam almak için yapacaktık...

Sanki herşey bize karşıydı. En çok kaygısını duyduğumuz ve korktuğumuz kadın arkadaşların kampına girmeleriydi. Ama korktuğumuz başımıza gelmiş ve düşman o kampa da girmeye çalışıyordu. Yerimizden bir çıkabilsek, yapacağımız ilk şey gidip arkadaşları kurtarmak olurdu. Düşmanın ablukalarını yarar, arkadaşları ölümüne kurtarmaya çalışırdık ama yerimizden çıkamıyorduk.

Operasyonun olduğu ilk gün kadın arkadaşların kampına baskın yapmışlardı. Kadın arkadaşlar baskın olmadan önce zaten kamptan çıkmak için hazırlanmışlardı. O kampa baskın çok ani olmuş ve düşman direkt kapıya gelerek içeriye bomba atmaya başlamıştı. Yukarıdaki bir delikten içeriye düşen kar gizli oda gibi doğal bir yer oluşturmuştu. On üç kişi olan arkadaşlar bu gizli yere giriyorlar ve beş gün o karın içinde kalıyorlar. Arkadaşlar kamp içindeki kardan oluşmuş doğal odada saklanırken düşman kampın içine giriyor. Askerler kampın içinde dolaşırken arkadaşların yanında silah olmadığı için birşey yapamıyorlar. Düşmanın ilk attığı bombaların etkisiyle silahlarını alamıyorlar. Kadın arkadaşların kampı çok sağlam olmadığı için bombalardan etkilenmiş, silahlarını alamadan kendilerini gizli yere zor atmışlardı.

Tarih bizi sınava tabi tutuyordu

Düşman arkadaşları bulamıyor fakat orada olduklarından şüphelenip hemen gitmiyor. Arkadaşları oyuna getirmek için, Kato'da kalan bir arkadaşın adını kullanarak sanki gelen o arkadaşmış gibi arkadaşlara sesleniyor. Arkadaşlar bu oyuna gelmiyor ve bu beş gün boyunca kar soğuğuna karşı direniyorlar. Bir arkadaş burada donarak ölümsüzler kervanına katılıyor. Beş gün sonra arkadaşlar düşmanın gittiğini anlayınca çıkıp dışarıya bakıyorlar ve her yerde izlerin olduğunu görüyorlar. Düşmanın bıraktığı bu izler arkadaşların işine yarıyor ve arkadaşlar kamptan çıkıp kendilerini başka bir kaya çatlağına, boşluğuna atıyorlar. Düşman, kadın arkadaşların kampından çıkarken kampı ateşe vermiş ve öyle gitmişti. On üç arkadaş günlerce aynı mağarada düşmandan gizlenmiş ve sonunda yakılan kamptan kendilerini dışarıya atmayı başarmışlardı fakat bir arkadaş şehit düşmüştü.

Geriye kalan on iki arkadaş da kardan ve soğuktan çok etkilenmişti. Zaten yeni yerleri de karlıydı. Nudem arkadaş soğuktan dolayı şehadetin eşiğine gelmişti ve arkadaşların elinden bir şey gelmiyordu. Dünyada, kendinden çok sevdiğin yoldaşının, ellerinde şehadete ulaşması kadar zorlayıcı bir durum olamaz herhalde. Elinizden de birşey gelmiyor, sadece gül yüzüne bakıyorsunuz. Diğer arkadaşların durumu da çok iyi değildir, bir şey yapmasalar hepsi şehit düşecekler. Arkadaşların bulunduğu kampın yakınlarında yedi kadın arkadaşın kaldığı başka bir kamp vardı. Bütün tehlikeye rağmen üç arkadaş gidip oradan kendilerini sıcak tutacak birşeyler getirme kararı alıyor. Arkadaşlar kampa yaklaştıklarında kampın üzerinde düşmanın olduğunu görüyorlar ve birşey getiremeden geri dönüyorlar. O kampa da baskın yapılmıştı ve içeride yedi kadın arkadaş vardı. Sanki kara kışın bütün kara bulutları üzerimize çökmüş, bize karşı birleşmişti. Bütün kamplarımız baskına uğramış, tarihsel bir sınava tabi tutuluyoruz hissi oluşturuyordu.

Yetmez miydi tarihe nam salan parti direnişimiz? Şehitlerimiz, partimiz, savaşımız kendisini tüm dünyaya kanıtlamıştı kanıtlamasına ama tekrardan tarih bizi sınava tabi tutuyordu. Hem de öyle bir sınav ki, şimdiye kadar örneğine az rastlanır bir sınav. Bize düşen ise, tarihte eşine az rastlanır bir direniş ve irade sergilemekti.

Üç arkadaş gitmiş fakat elleri boş dönmüşlerdi. Nudem arkadaş soğuktan şehit düşmek üzeredir ve acilen birşeyler yapmak gerektiği için üç kadın arkadaş daha baskın olan kampa gidip birşeyler getirmek üzere yola çıkıyor. Zîlan, Xwînda ve Avaşîn arkadaşlar... Artık arkadaşlar nasıl içeri girmişler bilemiyoruz fakat bir ara silah seslerinin geldiğini duyduk. Zaten kampın kendisinde yedi arkadaş vardı ve üç arkadaş daha içeri girmişti. Bu arada Nudem arkadaş şehadete ulaşmıştı. Yanındaki arkadaşların da durumlarının hiç iyi olmamasına rağmen, yoldaşlarını kurtaramamanın ezikliğini yaşıyorlardı.

Zîlan, Xwînda ve Avaşîn arkadaşlar yoldaşlarını yaşatabilmek için, kendilerini çıkamayacakları bir ateşe atmaktan hiç çekinmemişler; diğer yoldaşlarını kurtarabilmek için ölümün üzerine büyük bir cesaretle yürümüşlerdi. PKK'lilerin ölümü yendikleri, korkmadıkları denilen şey bu olsa gerek. Zaten bizim için bir yaşam varsa yoldaşlarımızla ve özgür olan yaşamdı. Bunlar elimizden alınmaya çalışıldığında, burada da görüldüğü gibi, ölümüne mücadele etmekten hiçbir zaman çekinmeyiz.

Daha sonradan arkadaşlarımız gidip bu kampa baktıklarında gözlerinden yaş, yüreklerinden kan damlamıştı. Operasyonu yapanların insan olmadıkları kesindi. Kampta bulunan on kadın arkadaşın baskından önce kamptan çıkmış olma ihtimali vardı. Hepimiz içimizden böyle olmuş olması için büyük umutlar biriktirmiştik. Bunun aksinin olması düşünülemezdi ve bunu kaldıramazdık. Bu durum belirsizliğini koruyordu ve kampta bulunan on arkadaşa ne olduğunu bilmiyorduk. Bu belirsizlik bile bizi kahrediyordu.

Kato'da hayat durmuştu. Kato olanları görüyor, elinden birşey gelmediği için harap oluyordu. Kato da kendi kara kışına, karına lanet eder olmuş, asi kayalıklarında titremeler hissediliyordu. O da böylesine bir vahşete daha önce tanık olmamıştı, görmemişti, duymamıştı. Şimdi Kato da bizler için elinden gelen herşeyi yapacaktı. Çıkmamız için yardımcı olacaktı, eritecekti karlarını. Kayalarını, oyuklarını bize sunacaktı tekrardan ve intikamımızı gözlerini kırpmadan izleyecekti.

Devam edecek...

Kampta bulunan 10 kadın arkadaşın baskından önce kamptan çıkmış olma ihtimalleri vardı. Hepimiz içimizden böyle olmuş olması için büyük umutlar biriktirmiştik. Bunun aksinin olması düşünülemezdi ve bunu kaldıramazdık. Bu durum belirsizliğini koruyordu ve kampta bulunan 10 arkadaşa ne olduğunu bilmiyorduk. Bu belirsizlik bile bizi kahrediyordu.

Şehîd Simko navê hevaltiya qenc û bêtirs

Hevalê Simko di 3ê meha Îlona 2011an de şehîd bû. Sala 2011an ji bo tevgera Apocî, salake dîrokî bû. Ji bo tevgera Apocî tengav bike, dewletên dagirker Îran û Tirkiyeyê li hev kiribûn. Ji bo ku bi hev re di ser me de werin, li Qendîlê şerekî dijwar dabûn destpêkirin. Fermandariya wî şerî hevalê Simko dikir. Ji ber hinek sedeman Tirkiyê nikarîbû êrîş bike, weke hate xwestin nikarîbû hedef û armanca xwe pêk bîne. Dewleta Îranê jî di Qendîlê de êrîşî tevgera me kir, di wan deran de şerekî dijwar meşiya. Di wê demê de dewleta Îranê her cûre teknîka xwe bi kar anî lê di wî şerî de bi ser neket û di dawiyê de neçar ma ku binketina xwe qebûl bike. Hevdîtinek pêk hat. An rojên dawî bûn an jî şer rawestiya bû, di topbarana dewleta Îranê de hewanek li nêzî hevalê Simko ketibû û bi wî rengî birîndar bû û şehîd ket.

Di wî şerê li şaxa Casûs a Qendîlê a li dijî Îranê pêk hatî de, hevalê Simko rola xwe ya fermandariyê leyist. Esas ew e ku yê em bi ser xistin, fermandarê me hevalê Simko bû. Piştî şehadeta hevalê Simko, ew di nav tevgera me ya Apocî, xebatên me yên Rojhilat, hêzên me yên YRKê de, wek sembolek û fermandarekî mînak hate naskirin. Em jî her sal bibîr tînin û ji nêzîkatiyên wî encaman derdixin. Fermandarên mezin ji bo me dibin mîrasekê û em li ser wê mîrasê têkoşîna xwe didin meşandin. Em li ser hîmê hevaltî, fermandarî û têkoşîna hevalê Simko mezin dibin. Ji xwe ya ji bo me pêwist ew e ku em bi şehîdan re girêdayîbin û di rêya wan de bimeşin. Li ser vê bingehê divê hevalê Simko were naskirin, jiyana wî, têkoşîna wî, fermandariya wî, gerîlatiya wî were zanîn, divê em meşa wî ya di nava têkoşînê de bizanibin, bizanibin ku ew çawa meşiyaye di nav rêyan de.

Heval Simko ciwanekî Rojhilatî bû. Di nava malbateke welatparêz a di halê xwe de mezin bibû. Di nava tevgera me ya Rojhilat û gelê me yê Rojhilat de tevgera Apocî û tevgera PKKê nas dike, lê piştî dîlgirtina Rêber Apo û şûnde tevlê dibe. Piştî komploya navnetewî ya li dijî Rêber Apo, li çar parçeyên Kurdistanê û li cîhanê kurd rabûn ser piyan. Dîsa li çar parçeyên Kurdistanê, serhildanên mezin çêbûn, bi dehan gelê me xwe şewitandin û şehadet çêbûn û têkoşîn pêş ket, li dora Rêber Apo gel bû xelek. Vê xelekê, Komploya Navnetewî pûç kir. Pûçkirina vê komployê, ji bo gele me yê li Rojhilat jî bû bersiva herî baş. Herçiqasî gelê me yê Rojhilat di nava tevgera Apocî de zêde xurt nebûn û li Rojhilatê Kurdistanê rêxistina me tinebû, ewqasî ji tevgera Apocî bi bandor bibûn ku serhildanên pir xurt li Rojhilatê Kurdistanê çêbûn. Vê jî bandareke mezin çêkir. Di wê demê de jî dewleta Îranê bi dehan car êrîş kir û bi dehan car welatparêz şehîd bûn û însanên me şehîd bûn. Bi rastî jî gel serhildaneke wisa bi wate, bi qîmet û qedir bersiv da, hem jî xwe berpirsiyar dît. Piştî re gelê me yê Rojhilat pêş ket û heta roja me ya îro hat. Di nava wê pêşketinê de hevalê me û însanên me, ciwanên me bi tesîr bûn. Hevalê Simko jî yek ji van hevalan bû ku di emrekî biçûk de tevger nas kir, rastî dît, xwedî li Rêber Apo derket, mereq kir û bi vî rengî di 1999an de tevli partiyê bû. Tevlêbûna hevalê Simko tevlêbûneke wisa ji rêzê û normal nîne, tevlêbûneke bi wate ye. Ji ber ku di pêvajoya komployê bû, hin kesan jî têkiliya xwe ji tevgera Apocî dûr dixist, lê gelê me xwedî lê derket.

Simko Serhildan (Mecîd Kawyan)

Ciwanên wek hevalê Simko, gelek însan di wan deman de tevli tevgera Apocî bû. Ji xwe demeke kurt de hat, tevlê bibû û perwerdewa şervanên nû dîti bû. Nêzî salekê di xeta Başûr de dimîne. Piştî wê, hevalê Simko dixwaze derbazî Bakûr bibe û xwe ji bo saha Dersimê pêşniyar dike. Hevalan jî pêşniyara wî qebûl kir û di sala 2001ê de derbasî saha Dersimê bû. Di wan deman de piştî ku komplo li ser Rêbertiyê hate bi pêşxistin salên 2000-2001û heta 2004 ji bo tevgera Apocî saleke zehmet bû. Di milekî de komplo li ser Rêbertiyê çêbûye, têkoşînê me komplo pûç kiriye lê ya dijimin dixwaze di komployê de encamê bigire. Hinek tasfiyekar jî di nava tevgera Apocî de derketibûn, şûnde dikişand. Her kesî di wê demê de wisa digot, "esas gerîlatî xelas bûye," yên digotin, "Serok Apo hatiye girtin û ketiye zîndanê em gerîlatiyê çi bikin, ango em çima şer bikin çima li ber xwe bidin, divê em teslîm bibin." Hem dijmin wisa digot hem jî hêzên Kurd ên ku dijminatiya tevgera Apocî dikirin jî wisa digotin. Lê di hundirê tevgera Apocîtî de hinek kesên wisa lewaz , şikestî yan jî tasfiyekar jî wisa digotin, hemûyan digotin, "ji xwe Serok hat girtin êdî berxwedan ne pêwist e." Lê gelê me jî wisa negot, gelê me rabû ser piyan, xwe şewitand û berxwedanî kir, serhildan da meşandin. Mesaja gel ev bû; divê çi bikin, divê em berxwedaniya xwe mezintir bikin, divê em jî bo azadkirina Serokatiyê û bersivdayînê tev li gerila bibin û gerîlatiya xwe xurt bikin. Hin kesan jî digot divê em dev ji gerîlatiyê berdin.Di wê demê de heval Simko çi kir? Hat tevlî gerîla bû û pêşniyara xwe jî kir, di wê demê de cihê herî zor û zehmet Bakûr bû. Digot, "ez dixwazim biçim Bakûr û li wir gerîlatiyê bikim." Hevalê Simko însanekî wisa bû û ciwanek bû ku di demeke wisa de tevlê bibû.

Tevgera me, quweta me dişandin Başûr. Li wir perwerde dibûn. Hevalên li Başûr perwerde didîtin, dişandin Bakûr. Di nava gruba li wir perwerde dît û derbasî Bakûr bû, yek ji wan jî hevalê Simko bû. Min wê demê hevalê Simko nas kir. Sala 2001ê bû, tê bîra min. Em diçûn Erzûrûmê. Koma hevalê Simko wan jî ya Dersimê bû. Me bi hev re amadekarî kir û em bi hev re çûn Dersimê. Nêzî du, sê mehan em bi hev re man. Hevalê Simko di nava koma me de yê herî ciwan bû. Heta hinek hevalan di nav xwe de digotin hevalê Simko nû tevlê bûye, ciwan e, dibe ku di van pêvajoyên zehmet de, zehmetiyan bikişîne, nikaribe di rê de biçe. Lê hevalê Simko guh nedida van gotinan. Bi rastî jî îradeyeke wisa xurt pê re hebû ku pirsgirêk dernedixist. Tevî hevalên salan û bi pispor, wek hevalekî ciwan û nû, meşiya û hat Dersimê. Bi rastî jî bi biryar bû. Heval zêde Kurmancî jî nizanibû. Em hevalên ji Bakûr, me jî zêde bi Soranî nizanibû. Li gel vê yekê jî mereq dikir, rast dikir, tev li jiyanê dibû. Tî carî nedigot ez nizanim an jî ez fêm nakim, zehmetiyan dikişînim. Bi me re meşiya û heta Dersimê hat. Hevalekî xwedî sekin û îrade bû. Ji bo wê, hevalan pêşniyar kiribû. Heval Simko salekê di şervanên nû de mabû. Bawerî dabû hevalan û lewma jî hevalan şand û xwesteka wî hebû û çû. Em bi hev re li saha Dersimê neman, lê hevalên pê re mane û behsa wî dikin. Bi rastî jî li saha Dersimê di demeke kin de, hem gerîlatiyeke baş û hem jî germandariyeke baş kir. Çend salan li Dersimê ma, gerîlatiyê fêr bû, tecrube girt. Li wir saha herî zehmet Behra Reş bû. Heval li wir jî pêşniyar kir û derbasî Behra Reş bû. Li wir jî bû mînaka gertîlatiya herî serkeftî. Ango Behra Reş ne Kurdistan e, axa Tirkiyê ye. Hevalên li Dersimê diçûn, di Erzûrimê re me dişandin, ên bijare diçûn, yên ku di gerîlatiya xwe de bi tecrube ne, di şer de tecrubeyên wan hene, divê hevalên wisa bi xwedî îrade bin. Hingê di Behra Reş de, quwetên me tîmên sê, çar kesî bûn. Li wir Kurd tine ne. Dijminê me ne tenê esker in, sivîlên wir jî dijmin in. Ji xwe, kî te bibine giliyê te dike. Hevalê Simko ev zehmetî ji xwe re nedikir asteng. Çu û li wir jî gerîlatî baş kir û li wir jî pêş ket. Ji Dersimê heta Behra Reş, gerîlatiya herî rast kir. Hevalên pê re mane û berpirsiyariya kîjan tîmê kiribe, tev jê razîbûn.

Di sala 2006an de konferansa HPGê çêbû. Di wê konferansê de hevalê Simko, li gel temenê xwe yê ciwan, lê tecrubeya xwe ya çar, pênc salan, xebatên xwe yên serkeftî yên Dersim û Behra Reş, ji bo Konseya Leşkerî ya HPGê hat pêşniyarkirin. Mesela hinek heval hene 20 – 25 heval bûn. Her yek ji van hevalan 15- 20 sal gerîlatî kirine, ew ne endam bûn, lê hevalê Simko ku 5-6 sal gerîlatî kiribû, bû endamê konseya leşkerî ya HPGê û berpirsiyariyeke wisa girt, ango ew hêz tê de dîtin. Bi rastî jî hevalê Simko di demeke kurt de di nav tevgera Apocî de xwe pir pêş xist, hat asta ku di nav HPGê de erka herî bilind bigire, ango van îspat kir tevgera Apocî, însanekî di demeke kurt de, ewqas nû be bi pêşbixe û astekî pêre çêbike. Ji wê û şûnde heta 2008 hevalê Simko li saha Bakûr ma. Piştî 2008 ji bo perwerdê ji qada Bakûr hate qada Başûr. Li wê derê perwerde dît. Di 2009an de jî perwerdeya PKKê dît, piştî dewreya perwerdeya PKKê, rêxistinê vesaziya wî li Rojhilat çêkir. Li Rojhilat jî tekoşiya û astak pêre çêbû. Heval her erk û xebat, bi awayekî serkeftî kir. Di 2011an de dema şerê Qendîlê yê di navbera dewleta Îran û me de çêbû, wê deme tevli wî şerî bû, fermandariya wî şerî wisa kir ewqas tecrûbe girt û xebat kir. Di destpêkê de jî me gotibû, pilana dewleta Tirk û Îranê hebû. Dixwest di Qendîlê de darbe li me bixin, bi hevre me tine bikin.

Şerê Qendîlê destpêkir, di şer de hevalê Simko fermanderiya wî şerî kir ew şer wisa bi ser xist, di nav dîroka tevgera Apocî de hinek kêliyên pêşketinê hene, ango hinek merhele hene merheleyên esase, di van merheleyan de me qezenckiriye pêşketin çêbûye, hinek şerê mînak çêbûne di nav wan şeran de hinek fermandarên wisa mînak derketine. Di nav van fermandaran de yek kêliyê di şerê Qendîlê de ye û yek fermandarê ku çêbûye hevalê Simko ye. Fermandarekî herî mezin… Ji bo me dibin mîrasekê û em li ser wê esasê têdikoşin. Girêdayîna me ya bi şehîdan re û di rêya wan de meşandin, ji bo me pêwist e. Li ser wî esasî divê em hevalên şehîd nas bikin, jiyana wî naskin tekoşîna wî naskin, fermandariya wî, gerîlatiya wî, çawa meşiyaye gereke em bizanin û bîranînên wî bi rêz û hurmet pêk bînin.

Bîranîna şehîdan rêya me roni dike, me û têkoşîna me bilind dike…

Îrfan Amed